Benjk - Analectorum Alexandrinorum Particula

CCXLVI.

NATALEM SEPTUAGESIMUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

GUILIELMI II.

ELECTORIS ET LANDGRAVII HASSIAE, MAGNI DUCIS FULDAE,
PRINCIPIS HERSFELDIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVIII. M. JULII

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA
CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula I.

MARBURGI,
TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum.

PARTICULA PRIMA.

De Eratosthenis Erigone.

Longinus, poetarum scitissimus existimator, Eratosthenis elegiam, quae Erigone inscripta fuit, carmen politissimum esse praedicat, in quo haud facile invenias, quod jure in reprehensionem incurrat, quamvis neget comparari posse cum Archilochi divinis carminibus, in quibus quidem haud pauca insint, quae a proposito abhorreant; vid. de sublim. 33, 5: *Ἆρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής;* ubi quod Longinus cum Eratosthene Archilochum componit, potissimum elegiaca Parii poetae carmina respexisse videtur; et quod in Archilocho reprehendit, id fortasse maxime in nobilissimam illam cadit elegiam, quam ad Periclem scripsit de sororis marito, qui naufragio interemtus fuit: nam sane ibi videtur poeta nonnunquam latius evagatus fuisse, quamvis ipsius naufragii descriptionem summis laudibus efferat ipse Longinus c. 10, 7: *Οὐκ ἄλλως*

NATALEM SEPTUAGESIMUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

GUILIELMI II.

ELECTORIS ET LANDGRAVII HASSIAE, MAGNI DUCIS FULDAE, PRINCIPIS HERSFELDIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVIII. M. JULII

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula I.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum.

PARTICULA PRIMA.

De Eratosthenis Erigone.

Longinus, poetarum scitissimus existimator, Eratosthenis elegiam, quae Erigone inscripta fuit, carmen politissimum esse praedicat, in quo haud facile invenias, quod jure in reprehensionem incurrat, quamvis neget comparari posse cum Archilochi divinis carminibus, in quibus quidem haud pauca insint, quae a proposito abhorreant; vid. de sublim. 33, 5: Ἀρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής; ubi quod Longinus cum Eratosthene Archilochum componit, potissimum elegiaca Parii poetae carmina respexisse videtur; et quod in Archilocho reprehendit, id fortasse maxime in nobilissimam illam cadit elegiam, quam ad Periclem scripsit de sororis marito, qui naufragio interemtus fuit: nam sane ibi videtur poeta nonnunquam latius evagatus fuisse, quamvis ipsius naufragii descriptionem summis laudibus efferat ipse Longinus c. 10, 7: Οὐκ ἄλλως

Ἀρχίλοχος ἐπὶ τοῦ ναυαγίου καὶ ἐπὶ τῇ προσαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης — ἀλλὰ τὰς ἐξοχὰς, ὡς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου.

Omnino autem quod Callimachus praecipit, *μέγα βιβλίον μέγα κακόν*, secuti sunt omnes fere illius saeculi poetae, qui cum in tenui laborant argumento, maxime satis faciunt, si quae majora moliuntur, fere improbantur. Ita non est mirum, si Erigonem quoque Eratosthenis carmen omnibus numeris absolutum esse censuerint veteres, cum Mercurius, amplum satis et eruditum opus, minus fuerit probatum. Singularis autem necessitudo inter Erigonem et Mercurium intercedit, quae olim latuit Bernhardyum, qui in Eratosthenicis negavit Eratosthenem quidquam praeter Mercurium versibus composuisse, itaque Erigonem existimavit particulam aliquam illius operis esse*). At recte Bachius in Diariis Antiquitatis a. 1837 p. 346 seqq. ostendit, Erigonem diversum a Mercurio fuisse carmen; idemque Erigones reliquias componere studuit, quae quidem opera minus ei cessit, itaque ipse quaedam correxi in iisdem Diariis a. 1841 p. 87, ubi

*) Nam video, postquam ista scripseram, jam virum summum in historia litt. Graec. T. II. p. 1031 suam sententiam retractavisse, ubi haec leguntur: „Vor anderen aber Eratosthenes im Ἑρμῆς, der ausgehend von den Anfängen menschlicher Kunst und Wissenschaft die mathematischen Lehren mit der ausführlichen, mythisch verschönerten Erzählung von den Sternbildern vereinigte, *dann* die Blüte der Katasterismen in einen vortrefflich stylisirten, der Kritik unantastbaren (*ἀμώμητον*) elegischen Gedicht Ἠριγόνη niederlegte" et supra p. 395: „Wenn man erwägt, dass Eratosthenes die Fabel vom Ikarius, die er schon in den Mercur aufgenommen hatte, *nochmals* in der idyllischen Elegie Ἠριγόνη mit besonderm Glanz und Interesse darstellte; und selbst hier findet man den Inhalt des Gedichtes, (wovon ausser den zwei Distichen des Prooemiums mindestens 6 Fragmente nebst dem in Matthaei Medic. Gr. p. 360 erwähnten sicher sind) unter einer allgemeinen Citation vorgetragen, *ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις* Schol. Il. X. 29."

contendi poetam eandem fabulam in Mercurio perstrinxisse, conjecique postea demum, quoniam materia satis larga satisque venusta visa erat, idem argumentum singulari carmine fusius persecutum esse. Alia quaedam de Erigone dixi in commentationum Criticarum Particula II. p. V. Denuo nuperrime in hoc argumento versatus est Fried. Osannus (de Eratosthenis Erigona, carmine Elegiaco scr. Fr. Osann. Gottingae 1846); at ne hic quidem vir doctissimus satis cavit ab erroribus, itaque operae videor pretium facturus, si eandem hanc quaestionem iterum sub examen vocavero. Nolo autem omnia, quae commentatus est Osannus, perscrutari, nam odi improbum hunc adversandi laborem, sed potissima tantum eligam.

Osannus autem fere idem statuit de necessitate, quae intercedat inter Mercurium et Erigonem, quod ego olim proposui, nisi quod censet Erigonem prius scriptam esse; dicit enim p. 4: „*Quod denique ponit Bernhardyus, quum Erigonae historia Mercurio inseri debuisset, vix fieri potuisse, ut eandem itentidem rem idem tractaturus fuisset, id nullius omnino videtur momenti, quum sumi possit elegiam de Erigona prius quam Mercurium scriptam esse, Erigonae vero res in Mercurio, ipsa ratione argumenti postulante, quam brevissimis verbis commemoratas esse.*“ Irritus fuerit labor, si quis de hac re disceptari velit, utrum carmen prius sit compositum, nec multum refert, utrum Osanni an meam sententiam quis probaverit: illud vero permirum est, Osannum, cum hic idem fere sit secutus, quod olim proposui, mihi paulo post adversari p. 6: „*Neque denique quidquam proficimus ex conjectura Bergkii, qui Bacchii sententia de peculiari Erigonae carmine probata, rem ita*

expediri censet, ut poetam idem argumentum prius in Mercurio tractatum postea singulari opere fusius persecutum esse statuamus" hoc enim cum dicit, sibi potissimum adversatur, et id quod modo mihi concesserat, retractat. Nolo autem hanc inconstantiam pluribus persequi, cum Osannus in iis, quae sequuntur, rursus ad priorem illam sententiam omnia conformaverit, quemadmodum p. 10 scripsit: *„carmina reliquit Eratosthenes duo peculiaria, unum illud grandius Mercurio ab ipso inscriptum, in quo — non potuit non etiam Erigonae Icariique res quamvis succincte exponere; alterum metro elegiaco compositum, quo seorsum Erigonae fabulam tractavit fusius."* Nam hoc ipsum est, quod ego censui.

Ordiendum autem est a Scholiastis Homeri Il. XXII. 29: Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη· ἔνιοι δέ φασι τὸν κατηστερισμένον κύνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλ' Ἠριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ Ἠριγόνην, ἥτις κύνα νήπιον ἔτρεφε· ξενίσας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος τὸν Διόνυσον ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα· κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιῄει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ τὸν κύνα· γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως βουκόλοις οἶνον παρέσχεν· οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτράπησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι φάρμακον τὸ πόμα, πλήσσοντες ἐφόνευσαν τὸν Ἰκάριον· μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν καταγνόντες ἑαυτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἠριγόνην δι' ὠρυγμοῦ ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ γεγονότα· ἡ δὲ μαθοῦσα τἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε· νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσίαις ἐγέραιρον τιμαῖς, οἱ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βοώτης ἐκλήθη, Ἠριγόνη δὲ παρθένος· ὁ δὲ κύων τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἔσχεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Ita cod. A, unde sane aliquis conjicere possit, haec

ad ipsam Erigonam elegiam referenda esse; at vero ceteri codd. ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις." Rejicienda omnino est Bacchii sententia, qui existimat collationem quandam Eratosthenicorum carminum, in quam etiam Erigone fuerit recepta, hoc nomine a grammaticis appellari, ita ut vel sic scholiastae Erigonem respexerint, quamquam simile quid etiam Bernhardyus nunc videtur censere. Plurimis disserit de hac quaestione Osannus, in quibus insunt, quae aperte sibi adversentur, quae nolo curiosius redarguere; eo autem redit ejus disputatio, ut contendat καταλόγου nomen plane ineptum esse, ejusque loco ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταστερισμοῖς legendum esse, quod jam olim Valkenarius suaserat. Poterat sane catasterismorum nomine Mercurius significari, quemadmodum est apud Achillem Tat. p. 196: Περὶ δὲ τούτου (γαλαξίου) φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ καταστερισμῷ (sic enim recte Koppiersius pro καταμερισμῷ scripsit) μυθικώτερον τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος κτλ. nam haec ad Mercurium referenda esset docet Hygin. Astron. II. 43. Verum ut grammatici Mercurii nomini, quod ab ipso poeta profectum fuit, substituerunt *catasterismorum* appellationem, ita licuit idem poema etiam καταλόγους appellari. Eratosthenes enim in hoc carmine, id quod jam Heynius suspicatus erat, quamvis refragante olim Bernhardyo, cum artium et disciplinarum origines exposuerat, tum vero accuratissime Mercurii inventa tractavit, unde latius exspatiatus omnia astronomica mythologumena complexus est. Carminis propositum quam maxime illustrat ille versus, quem in Diariis Antiquitatis Eratosthenis Mercurio vindicandum esse ostendi:

No 622, 1 vol. only

NATALEM SEPTUAGESIMUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

GUILIELMI II.

ELECTORIS ET LANDGRAVII HASSIAE, MAGNI DUCIS FULDAE,
PRINCIPIS HERSFELDIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVIII. M. JULII

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula I.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum.

PARTICULA PRIMA.

De Eratosthenis Erigone.

Longinus, poetarum scitissimus existimator, Eratosthenis elegiam, quae Erigone inscripta fuit, carmen politissimum esse praedicat, in quo haud facile invenias, quod jure in reprehensionem incurrat, quamvis neget comparari posse cum Archilochi divinis carminibus, in quibus quidem haud pauca insint, quae a proposito abhorreant; vid. de sublim. 33, 5: Ἆρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής; ubi quod Longinus cum Eratosthene Archilochum componit, potissimum elegiaca Parii poetae carmina respexisse videtur; et quod in Archilocho reprehendit, id fortasse maxime in nobilissimam illam cadit elegiam, quam ad Periclem scripsit de sororis marito, qui naufragio interemtus fuit: nam sane ibi videtur poeta nonnunquam latius evagatus fuisse, quamvis ipsius naufragii descriptionem summis laudibus efferat ipse Longinus c. 10, 7: Οὐκ ἄλλως

Ἀρχίλοχος ἐπὶ τοῦ ναυαγίου καὶ ἐπὶ τῇ προσαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης — ἀλλὰ τὰς ἐξοχάς, ὡς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου.

Omnino autem quod Callimachus praecipit, μέγα βιβλίον μέγα κακόν, secuti sunt omnes fere illius saeculi poetae, qui cum in tenui laborant argumento, maxime satis faciunt, si quae majora moliuntur, fere improbantur. Ita non est mirum, si Erigonem quoque Eratosthenis carmen omnibus numeris absolutum esse censuerint veteres, cum Mercurius, amplum satis et eruditum opus, minus fuerit probatum. Singularis autem necessitudo inter Erigonem et Mercurium intercedit, quae olim latuit Bernhardyum, qui in Eratosthenicis negavit Eratosthenem quidquam praeter Mercurium versibus composuisse, itaque Erigonem existimavit particulam aliquam illius operis esse*). At recte Bachius in Diariis Antiquitatis a. 1837 p. 346 seqq. ostendit, Erigonem diversum a Mercurio fuisse carmen; idemque Erigones reliquias componere studuit, quae quidem opera minus ei cessit, itaque ipse quaedam correxi in iisdem Diariis a. 1841 p. 87, ubi

*) **Nam video, postquam ista scripseram, jam virum summum in historia litt. Graec. T. II. p. 1031 suam sententiam retractavisse, ubi haec leguntur: „Vor anderen aber Eratosthenes im *Ἑρμῆς*, der ausgehend von den Anfängen menschlicher Kunst und Wissenschaft die mathematischen Lehren mit der ausführlichen, mythisch verschönerten Erzählung von den Sternbildern vereinigte, *dann* die Blüte der Katasterismen in einen vortrefflich stylisirten, der Kritik unantastbaren (*ἀμώμητον*) elegischen Gedicht *Ἠριγόνη* niederlegte“ et supra p. 395: „Wenn man erwägt, dass Eratosthenes die Fabel vom Ikarius, die er schon in den Mercur aufgenommen hatte, *nochmals* in der idyllischen Elegie *Ἠριγόνη* mit besonderm Glanz und Interesse darstellte; und selbst hier findet man den Inhalt des Gedichtes, (wovon ausser den zwei Distichen des Prooemiums mindestens 6 Fragmente nebst dem in Matthaei Medic. Gr. p. 360 erwähnten sicher sind) unter einer allgemeinen Citation vorgetragen, *ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις* Schol. Il. X. 29.“**

contendi poetam eandem fabulam in Mercurio perstrinxisse, conjecique postea demum, quoniam materia satis larga satisque venusta visa erat, idem argumentum singulari carmine fusius persecutum esse. Alia quaedam de Erigone dixi in commentationum Criticarum Particula II. p. V. Denuo nuperrime in hoc argumento versatus est Fried. Osannus (de Eratosthenis Erigona, carmine Elegiaco scr. Fr. Osann. Gottingae 1846); at ne hic quidem vir doctissimus satis cavit ab erroribus, itaque operae videor pretium facturus, si eandem hanc quaestionem iterum sub examen vocavero. Nolo autem omnia, quae commentatus est Osannus, perscrutari, nam odi improbum hunc adversandi laborem, sed potissima tantum eligam.

Osannus autem fere idem statuit de necessitate, quae intercedat inter Mercurium et Erigonem, quod ego olim proposui, nisi quod censet Erigonem prius scriptam esse; dicit enim p. 4: „*Quod denique ponit Bernhardyus, quum Erigonae historia Mercurio inseri debuisset, vix fieri potuisse, ut eandem itentidem rem idem tractaturus fuisset, id nullius omnino videtur momenti, quum sumi possit elegiam de Erigona prius quam Mercurium scriptam esse, Erigonae vero res in Mercurio, ipsa ratione argumenti postulante, quam brevissimis verbis commemoratas esse.*“ Irritus fuerit labor, si quis de hac re disceptari velit, utrum carmen prius sit compositum, nec multum refert, utrum Osanni an meam sententiam quis probaverit: illud vero permirum est, Osannum, cum hic idem fere sit secutus, quod olim proposui, mihi paulo post adversari p. 6: „*Neque denique quidquam proficimus ex conjectura Bergkii, qui Bacchii sententia de peculiari Erigonae carmine probata, rem ita*

expediri censet, ut poetam idem argumentum prius in Mercario tractatum postea singulari opere fusius persecutum esse statuamus" hoc enim cum dicit, sibi potissimum adversatur, et id quod modo mihi concesserat, retractat. Nolo autem hanc inconstantiam pluribus persequi, cum Osannus in iis, quae sequuntur, rursus ad priorem illam sententiam omnia conformaverit, quemadmodum p. 10 scripsit: „*carmina reliquit Eratosthenes duo peculiaria, unum illud grandius Mercurio ab ipso inscriptum, in quo — non potuit non etiam Erigonae Icariique res quamvis succincte exponere; alterum metro elegiaco compositum, quo seorsum Erigonae fabulam tractavit fusius.*" Nam hoc ipsum est, quod ego censui.

Ordiendum autem est a Scholiastis Homeri Il. XXII. 29: Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη· ἔνιοι δέ φασι τὸν κατηστερισμένον κύνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλ' Ἠριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ Ἠριγόνην, ἥτις κύνα νήπιον ἔτρεφε· ξενίσας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος τὸν Διόνυσον ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα· κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιῄει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ τὸν κύνα· γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως βουκόλοις οἶνον παρέσχεν· οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτράπησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι φάρμακον τὸ πόμα, πλήσσοντες ἐφόνευσαν τὸν Ἰκάριον· μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν καταγνόντες ἑαυτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἠριγόνην δι' ὠρυγμοῦ ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ γεγονότα· ἡ δὲ μαθοῦσα τἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε· νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσίαις ἐγέραιρον τιμαῖς, οἳ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βοώτης ἐκλήθη, Ἠριγόνη δὲ παρθένος· ὁ δὲ κύων τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἔσχεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Ita cod. A, unde sane aliquis conjicere possit, haec

ad ipsam Erigonam elegiam referenda esse; at vero ceteri codd. ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις.'[1] Rejicienda omnino est Bacchii sententia, qui existimat collationem quandam Eratosthenicorum carminum, in quam etiam Erigone fuerit recepta, hoc nomine a grammaticis appellari, ita ut vel sic scholiastae Erigonem respexerint, quamquam simile quid etiam Bernhardyus nunc videtur censere. Plurimis disserit de hac quaestione Osannus, in quibus insunt, quae aperte sibi adversentur, quae nolo curiosius redarguere; eo autem redit ejus disputatio, ut contendat καταλόγου nomen plane ineptum esse, ejusque loco ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταστερισμοῖς legendum esse, quod jam olim Valkenarius suaserat. Poterat sane catasterismorum nomine Mercurius significari, quemadmodum est apud Achillem Tat. p. 196: Περὶ δὲ τούτου (γαλαξίου) φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ καταστερισμῷ (sic enim recte Koppiersius pro καταμερισμῷ scripsit) μυθικώτερον τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος κτλ. nam haec ad Mercurium referenda esset docet Hygin. Astron. II. 43. Verum ut grammatici Mercurii nomini, quod ab ipso poeta profectum fuit, substituerunt *catasterismorum* appellationem, ita licuit idem poema etiam καταλόγους appellari. Eratosthenes enim in hoc carmine, id quod jam Heynius suspicatus erat, quamvis refragante olim Bernhardyo, cum artium et disciplinarum origines exposuerat, tum vero accuratissime Mercurii inventa tractavit, unde latius exspatiatus omnia astronomica mythologumena complexus est. Carminis propositum quam maxime illustrat ille versus, quem in Diariis Antiquitatis Eratosthenis Mercurio vindicandum esse ostendi:

NATALEM SEPTUAGESIMUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

GUILIELMI II.

ELECTORIS ET LANDGRAVII HASSIAE, MAGNI DUCIS FULDAE,
PRINCIPIS HERSFELDIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVIII. M. JULII

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula I.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum.

PARTICULA PRIMA.

De Eratosthenis Erigone.

Longinus, poetarum scitissimus existimator, Eratosthenis elegiam, quae Erigone inscripta fuit, carmen politissimum esse praedicat, in quo haud facile invenias, quod jure in reprehensionem incurrat, quamvis neget comparari posse cum Archilochi divinis carminibus, in quibus quidem haud pauca insint, quae a proposito abhorreant; vid. de sublim. 33, 5: Ἀρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής; ubi quod Longinus cum Eratosthene Archilochum componit, potissimum elegiaca Parii poetae carmina respexisse videtur; et quod in Archilocho reprehendit, id fortasse maxime in nobilissimam illam cadit elegiam, quam ad Periclem scripsit de sororis marito, qui naufragio interemtus fuit: nam sane ibi videtur poeta nonnunquam latius evagatus fuisse, quamvis ipsius naufragii descriptionem summis laudibus efferat ipse Longinus c. 10, 7: Οὐκ ἄλλως

Ἀρχίλοχος ἐπὶ τοῦ ναυαγίου καὶ ἐπὶ τῇ προαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης — ἀλλὰ τὰς ἐξοχάς, ὡς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου.

Omnino autem quod Callimachus praecipit, *μέγα βιβλίον μέγα κακόν*, secuti sunt omnes fere illius saeculi poetae, qui cum in tenui laborant argumento, maxime satis faciunt, si quae majora moliuntur, fere improbantur. Ita non est mirum, si Erigonem quoque Eratosthenis carmen omnibus numeris absolutum esse censuerint veteres, cum Mercurius, amplum satis et eruditum opus, minus fuerit probatum. Singularis autem necessitudo inter Erigonem et Mercurium intercedit, quae olim latuit Bernhardyum, qui in Eratosthenicis negavit Eratosthenem quidquam praeter Mercurium versibus composuisse, itaque Erigonem existimavit particulam aliquam illius operis esse*). At recte Bachius in Diariis Antiquitatis a. 1837 p. 346 seqq. ostendit, Erigonem diversum a Mercurio fuisse carmen; idemque Erigones reliquias componere studuit, quae quidem opera minus ei cessit, itaque ipse quaedam correxi in iisdem Diariis a. 1841 p. 87, ubi

*) Nam video, postquam ista scripseram, jam virum summum in historia litt. Graec. T. II. p. 1031 suam sententiam retractavisse, ubi haec leguntur: „Vor anderen aber Eratosthenes im *Ἑρμῆς*, der ausgehend von den Anfängen menschlicher Kunst und Wissenschaft die mathematischen Lehren mit der ausführlichen, mythisch verschönerten Erzählung von den Sternbildern vereinigte, *dann* die Blüte der Katasterismen in einen vortrefflich stylisirten, der Kritik unantastbaren (*ἀμείμητον*) elegischen Gedicht *Ἠριγόνη* niederlegte" et supra p. 395: „Wenn man erwägt, dass Eratosthenes die Fabel vom Ikarius, die er schon in den Mercur aufgenommen hatte, *nochmals* in der idyllischen Elegie *Ἠριγόνη* mit besonderm Glanz und Interesse darstellte; und selbst hier findet man den Inhalt des Gedichtes, (wovon ausser den zwei Distichen des Prooemiums mindestens 6 Fragmente nebst dem in Matthaei Medic. Gr. p. 360 erwähnten sicher sind) unter einer allgemeinen Citation vorgetragen, *ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις* Schol. Il. X. 29."

contendi poetam eandem fabulam in Mercurio perstrinxisse, conjecique postea demum, quoniam materia satis larga satisque venusta visa erat, idem argumentum singulari carmine fusius persecutum esse. Alia quaedam de Erigone dixi in commentationum Criticarum Particula II. p. V. Denuo nuperrime in hoc argumento versatus est Fried. Osannus (de Eratosthenis Erigona, carmine Elegiaco scr. Fr. Osann. Gottingae 1846); at ne hic quidem vir doctissimus satis cavit ab erroribus, itaque operae videor pretium facturus, si eandem hanc quaestionem iterum sub examen vocavero. Nolo autem omnia, quae commentatus est Osannus, perscrutari, nam odi improbum hunc adversandi laborem, sed potissima tantum eligam.

Osannus autem fere idem statuit de necessitate, quae intercedat inter Mercurium et Erigonem, quod ego olim proposui, nisi quod censet Erigonem prius scriptam esse; dicit enim p. 4: „*Quod denique ponit Bernhardyus, quum Erigonae historia Mercurio inseri debuisset, vix fieri potuisse, ut eandem itentidem rem idem tractaturus fuisset, id nullius omnino videtur momenti, quum sumi possit elegiam de Erigona prius quam Mercurium scriptam esse, Erigonae vero res in Mercurio, ipsa ratione argumenti postulante, quam brevissimis verbis commemoratas esse.*“ Irritus fuerit labor, si quis de hac re disceptari velit, utrum carmen prius sit compositum, nec multum refert, utrum Osanni an meam sententiam quis probaverit: illud vero permirum est, Osannum, cum hic idem fere sit secutus, quod olim proposui, mihi paulo post adversari p. 6: „*Neque denique quidquam proficimus ex conjectura Bergkii, qui Bacchii sententia de peculiari Erigonae carmine probata, rem ita*

expediri censet, ut poetam idem argumentum prius in Mercario tractatum postea singulari opere fusius persecutum esse statuamus" hoc enim cum dicit, sibi potissimum adversatur, et id quod modo mihi concesserat, retractat. Nolo autem hanc inconstantiam pluribus persequi, cum Osannus in iis, quae sequuntur, rursus ad priorem illam sententiam omnia conformaverit, quemadmodum p. 10 scripsit: „*carmina reliquit Eratosthenes duo peculiaria, unum illud grandius Mercurio ab ipso inscriptum, in quo — non potuit non etiam Erigonae Icariique res quamvis succincte exponere; alterum metro elegiaco compositum, quo seorsum Erigonae fabulam tractavit fusius.*" Nam hoc ipsum est, quod ego censui.

Ordiendum autem est a Scholiastis Homeri Il. XXII. 29: Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη· ἔνιοι δέ φασι τὸν κατηστερισμένον κύνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλ' Ἠριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ Ἠριγόνην, ἥτις κύνα νήπιον ἔτρεφε· ξενίσας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος τὸν Διόνυσον ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα· κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιῄει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ τὸν κύνα· γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως βουκόλοις οἶνον παρέσχεν· οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτράπησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι φάρμακον τὸ πόμα, πλήσσοντες ἐφόνευσαν τὸν Ἰκάριον· μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν καταγνόντες ἑαυτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἠριγόνην δι' ὠρυγμοῦ ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ γεγονότα· ἡ δὲ μαθοῦσα τἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε· νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσίαις ἐγέραιρον τιμαῖς, οἱ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βοώτης ἐκλήθη, Ἠριγόνη δὲ παρθένος· ὁ δὲ κύων τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἔσχεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Ita cod. A, unde sane aliquis conjicere possit, haec

ad ipsam Erigonam elegiam referenda esse; at vero ceteri codd. ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις.'" Rejicienda omnino est Bacchii sententia, qui existimat collationem quandam Eratosthenicorum carminum, in quam etiam Erigone fuerit recepta, hoc nomine a grammaticis appellari, ita ut vel sic scholiastae Erigonem respexerint, quamquam simile quid etiam Bernhardyus nunc videtur censere. Plurimis disserit de hac quaestione Osannus, in quibus insunt, quae aperte sibi adversentur, quae nolo curiosius redarguere; eo autem redit ejus disputatio, ut contendat καταλόγου nomen plane ineptum esse, ejusque loco ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταστερισμοῖς legendum esse, quod jam olim Valkenarius suaserat. Poterat sane catasterismorum nomine Mercurius significari, quemadmodum est apud Achillem Tat. p. 190: Περὶ δὲ τούτου (γαλαξίου) φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ καταστερισμῷ (sic enim recte Koppiersius pro καταμερισμῷ scripsit) μυθικώτερον τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος κτλ. nam haec ad Mercurium referenda esset docet Hygin. Astron. II. 43. Verum ut grammatici Mercurii nomini, quod ab ipso poeta profectum fuit, substituerunt *catasterismorum* appellationem, ita licuit idem poema etiam καταλόγους appellari. Eratosthenes enim in hoc carmine, id quod jam Heynius suspicatus erat, quamvis refragante olim Bernhardyo, cum artium et disciplinarum origines exposuerat, tum vero accuratissime Mercurii inventa tractavit, unde latius exspatiatus omnia astronomica mythologumena complexus est. Carminis propositum quam maxime illustrat ille versus, quem in Diariis Antiquitatis Eratosthenis Mercurio vindicandum esse ostendi:

expediri censet, ut poetam idem argumentum prius in Mercurio tractatum postea singulari opere fusius persecutum esse statuamus“ hoc enim cum dicit, sibi potissimum adversatur, et id quod modo mihi concesserat, retractat. Nolo autem hanc inconstantiam pluribus persequi, cum Osannus in iis, quae sequuntur, rursus ad priorem illam sententiam omnia conformaverit, quemadmodum p. 10 scripsit: „*carmina reliquit Eratosthenes duo peculiaria, unum illud grandius Mercurio ab ipso inscriptum, in quo — non potuit non etiam Erigonae Icariique res quamvis succincte exponere; alterum metro elegiaco compositum, quo seorsum Erigonae fabulam tractavit fusius.*“ Nam hoc ipsum est, quod ego censui.

Ordiendum autem est a Scholiastis Homeri Il. XXII. 29: Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη· ἔνιοι δέ φασι τὸν κατηστερισμένον κύνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλ' Ἠριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι δι᾽ὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ Ἠριγόνην, ἥτις κύνα νήπιον ἔτρεφε· ξενίσας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος τὸν Διόνυσον ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα· κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιῄει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ τὸν κύνα· γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως βουκόλοις οἶνον παρέσχεν· οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτράπησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι φάρμακον τὸ πόμα, πλήσσοντες ἐφόνευσαν τὸν Ἰκάριον· μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν καταγνόντες ἑαυτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἠριγόνην δι' ὠρυγμοῦ ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ γεγονότα· ἡ δὲ μαθοῦσα τἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε· νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσίαις ἐγέραιρον τιμαῖς, οἳ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βοώτης ἐκλήθη, Ἠριγόνη δὲ παρθένος· ὁ δὲ κύων τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἔσχεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Ita cod. A, unde sane aliquis conjicere possit, haec

ad ipsam Erigonam elegiam referenda esse; at vero ceteri codd. ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις.'[1] Rejicienda omnino est Bacchii sententia, qui existimat collationem quandam Eratosthenicorum carminum, in quam etiam Erigone fuerit recepta, hoc nomine a grammaticis appellari, ita ut vel sic scholiastae Erigonem respexerint, quamquam simile quid etiam Bernhardyus nunc videtur censere. Plurimis disserit de hac quaestione Osannus, in quibus insunt, quae aperte sibi adversentur, quae nolo curiosius redarguere; eo autem redit ejus disputatio, ut contendat καταλόγου nomen plane ineptum esse, ejusque loco ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταστερισμοῖς legendum esse, quod jam olim Valkenarius suaserat. Poterat sane catasterimorum nomine Mercurius significari, quemadmodum est apud Achillem Tat. p. 190: Περὶ δὲ τούτου (γαλαξίου) φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ καταστερισμῷ (sic enim recte Koppiersius pro καταμερισμῷ scripsit) μυθικώτερον τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος κτλ. nam haec ad Mercurium referenda esset docet Hygin. Astron. II. 43. Verum ut grammatici Mercurii nomini, quod ab ipso poeta profectum fuit, substituerunt *catasterismorum* appellationem, ita licuit idem poema etiam καταλόγους appellari. Eratosthenes enim in hoc carmine, id quod jam Heynius suspicatus erat, quamvis refragante olim Bernhardyo, cum artium et disciplinarum origines exposuerat, tum vero accuratissime Mercurii inventa tractavit, unde latius exspatiatus omnia astronomica mythologumena complexus est. Carminis propositum quam maxime illustrat ille versus, quem in Diariis Antiquitatis Eratosthenis Mercurio vindicandum esse ostendi:

NATALEM SEPTUAGESIMUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

GUILIELMI II.

ELECTORIS ET LANDGRAVII HASSIAE, MAGNI DUCIS FULDAE,
PRINCIPIS HERSFELDIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVIII. M. JULII

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula I.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum.

PARTICULA PRIMA.

De Eratosthenis Erigone.

Longinus, poetarum scitissimus existimator, Eratosthenis elegiam, quae Erigone inscripta fuit, carmen politissimum esse praedicat, in quo haud facile invenias, quod jure in reprehensionem incurrat, quamvis neget comparari posse cum Archilochi divinis carminibus, in quibus quidem haud pauca insint, quae a proposito abhorreant; vid. de sublim. 33, 5: Ἄρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής; ubi quod Longinus cum Eratosthene Archilochum componit, potissimum elegiaca Parii poetae carmina respexisse videtur; et quod in Archilocho reprehendit, id fortasse maxime in nobilissimam illam cadit elegiam, quam ad Periclem scripsit de sororis marito, qui naufragio interemtus fuit: nam sane ibi videtur poeta nonnunquam latius evagatus fuisse, quamvis ipsius naufragii descriptionem summis laudibus efferat ipse Longinus c. 10, 7: Οὐκ ἄλλως

Ἀρχίλοχος ἐπὶ τοῦ ναυαγίου καὶ ἐπὶ τῇ προσαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης — ἀλλὰ τὰς ἐξοχάς, ὡς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου.

Omnino autem quod Callimachus praecipit, *μέγα βιβλίον μέγα κακόν*, secuti sunt omnes fere illius saeculi poetae, qui cum in tenui laborant argumento, maxime satis faciunt, si quae majora moliuntur, fere improbantur. Ita non est mirum, si Erigonem quoque Eratosthenis carmen omnibus numeris absolutum esse censuerint veteres, cum Mercurius, amplum satis et eruditum opus, minus fuerit probatum. Singularis autem necessitudo inter Erigonem et Mercurium intercedit, quae olim latuit Bernhardyum, qui in Eratosthenicis negavit Eratosthenem quidquam praeter Mercurium versibus composuisse, itaque Erigonem existimavit particulam aliquam illius operis esse*). At recte Bachius in Diariis Antiquitatis a. 1837 p. 346 seqq. ostendit, Erigonem diversum a Mercurio fuisse carmen; idemque Erigones reliquias componere studuit, quae quidem opera minus ei cessit, itaque ipse quaedam correxi in iisdem Diariis a. 1841 p. 87, ubi

*) Nam video, postquam ista scripseram, jam virum summum in historia litt. Graec. T. II. p. 1031 suam sententiam retractavisse, ubi haec leguntur: „Vor anderen aber Eratosthenes im *Ἑρμῆς*, der ausgehend von den Anfängen menschlicher Kunst und Wissenschaft die mathematischen Lehren mit der ausführlichen, mythisch verschönerten Erzählung von den Sternbildern vereinigte, *dann* die Blüte der Katasterismen in einem vortrefflich stylisirten, der Kritik unantastbaren (*ἀμώμητον*) elegischen Gedicht *Ἠριγόνη* niederlegte“ et supra p. 395: „Wenn man erwägt, dass Eratosthenes die Fabel vom Ikarius, die er schon in den Mercur aufgenommen hatte, *nochmals* in der idyllischen Elegie *Ἠριγόνη* mit besonderm Glanz und Interesse darstellte; und selbst hier findet man den Inhalt des Gedichtes, (wovon ausser den zwei Distichen des Prooemiums mindestens 6 Fragmente nebst dem in Matthaei Medic. Gr. p. 360 erwähnten sicher sind) unter einer allgemeinen Citation vorgetragen, *ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις* Schol. Il. X. 29.“

contendi poetam eandem fabulam in Mercurio perstrinxisse, conjecique postea demum, quoniam materia satis larga satisque venusta visa erat, idem argumentum singulari carmine fusius persecutum esse. Alia quaedam de Erigone dixi in commentationum Criticarum Particula II. p. V. Denuo nuperrime in hoc argumento versatus est Fried. Osannus (de Eratosthenis Erigona, carmine Elegiaco scr. Fr. Osann. Gottingae 1846); at ne hic quidem vir doctissimus satis cavit ab erroribus, itaque operae videor pretium facturus, si eandem hanc quaestionem iterum sub examen vocavero. Nolo autem omnia, quae commentatus est Osannus, perscrutari, nam odi improbum hunc adversandi laborem, sed potissima tantum eligam.

Osannus autem fere idem statuit de necessitate, quae intercedat inter Mercurium et Erigonem, quod ego olim proposui, nisi quod censet Erigonem prius scriptam esse; dicit enim p. 4: „*Quod denique ponit Bernhardyus, quum Erigonae historia Mercurio inseri debuisset, vix fieri potuisse, ut eandem itentidem rem idem tractaturus fuisset, id nullius omnino videtur momenti, quum sumi possit elegiam de Erigona prius quam Mercurium scriptam esse, Erigonae vero res in Mercurio, ipsa ratione argumenti postulante, quam brevissimis verbis commemoratas esse.*“ Irritus fuerit labor, si quis de hac re disceptari velit, utrum carmen prius sit compositum, nec multum refert, utrum Osanni an meam sententiam quis probaverit: illud vero permirum est, Osannum, cum hic idem fere sit secutus, quod olim proposui, mihi paulo post adversari p. 6: „*Neque denique quidquam proficimus ex conjectura Bergkii, qui Bacchii sententia de peculiari Erigonae carmine probata, rem ita*

expediri censet, ut poetam idem argumentum prius in Mercurio tractatum postea singulari opere fusius persecutum esse statuamus" hoc enim cum dicit, sibi potissimum adversatur, et id quod modo mihi concesserat, retractat. Nolo autem hanc inconstantiam pluribus persequi, cum Osannus in iis, quae sequuntur, rursus ad priorem illam sententiam omnia conformaverit, quemadmodum p. 10 scripsit: „*carmina reliquit Eratosthenes duo peculiaria, unum illud grandius Mercurio ab ipso inscriptum, in quo — non potuit non etiam Erigonae Icariique res quamvis succincte exponere; alterum metro elegiaco compositum, quo seorsum Erigonae fabulam tractavit fusius.*" Nam hoc ipsum est, quod ego censui.

Ordiendum autem est a Scholiastis Homeri Il. XXII. 29: Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη· ἔνιοι δέ φασι τὸν κατηστερισμένον κύνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλ' Ἠριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ Ἠριγόνην, ἥτις κύνα νήπιον ἔτρεφε· ξενίσας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος τὸν Διόνυσον ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα· κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιῄει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ τὸν κύνα· γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως βουκόλοις οἶνον παρέσχεν· οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτράπησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι φάρμακον τὸ πόμα, πλήσσοντες ἐφόνευσαν τὸν Ἰκάριον· μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν καταγνόντες ἑαυτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἠριγόνην δι' ὠρυγμοῦ ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ γεγονότα· ἡ δὲ μαθοῦσα τἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε· νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσίαις ἐγέραιρον τιμαῖς, οἳ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βοώτης ἐκλήθη, Ἠριγόνη δὲ παρθένος· ὁ δὲ κύων τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἔσχεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Ita cod. A, unde sane aliquis conjicere possit, haec

ad ipsam Erigonam elegiam referenda esse; at vero ceteri codd. ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις." Rejicienda omnino est Bacchii sententia, qui existimat collationem quandam Eratostheni-corum carminum, in quam etiam Erigone fuerit recepta, hoc nomine a grammaticis appellari, ita ut vel sic scholiastae Erigonem respexerint, quamquam simile quid etiam Bernhardyus nunc videtur censere. Plurimis disserit de hac quaestione Osannus, in quibus insunt, quae aperte sibi adversentur, quae nolo curiosius redarguere; eo autem redit ejus disputatio, ut contendat καταλόγου nomen plane ineptum esse, ejusque loco ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταστερισμοῖς legendum esse, quod jam olim Valkenarius suaserat. Poterat sane catasterismorum nomine Mercurius significari, quemadmodum est apud Achillem Tat. p. 196: Περὶ δὲ τούτου (γαλαξίου) φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ καταστερισμῷ (sic enim recte Koppiersius pro καταμερισμῷ scripsit) μυθικώτερον τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος κτλ. nam haec ad Mercurium referenda esset docet Hygin. Astron. II. 43. Verum ut grammatici Mercurii nomini, quod ab ipso poeta profectum fuit, substituerunt *catasterismorum* appellationem, ita licuit idem poema etiam καταλόγους appellari. Eratosthenes enim in hoc carmine, id quod jam Heynius suspicatus erat, quamvis refragante olim Bernhardyo, cum artium et disciplinarum origines exposuerat, tum vero accuratissime Mercurii inventa tractavit, unde latius exspatiatus omnia astronomica mythologumena complexus est. Carminis propositum quam maxime illustrat ille versus, quem in Diariis Antiquitatis Eratosthenis Mercurio vindicandum esse ostendi:

NATALEM SEPTUAGESIMUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

GUILIELMI II.

ELECTORIS ET LANDGRAVII HASSIAE, MAGNI DUCIS FULDAE,
PRINCIPIS HERSFELDIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XXVIII. M. JULII

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA
CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula I.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum.

PARTICULA PRIMA.

De Eratosthenis Erigone.

Longinus, poetarum scitissimus existimator, Eratosthenis elegiam, quae Erigone inscripta fuit, carmen politissimum esse praedicat, in quo haud facile invenias, quod jure in reprehensionem incurrat, quamvis neget comparari posse cum Archilochi divinis carminibus, in quibus quidem haud pauca insint, quae a proposito abhorreant; vid. de sublim. 33, 5: *Ἀρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον, Ἀρχιλόχου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κἀκεῖνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητής;* ubi quod Longinus cum Eratosthene Archilochum componit, potissimum elegiaca Parii poetae carmina respexisse videtur; et quod in Archilocho reprehendit, id fortasse maxime in nobilissimam illam cadit elegiam, quam ad Periclem scripsit de sororis marito, qui naufragio interemtus fuit: nam sane ibi videtur poeta nonnunquam latius evagatus fuisse, quamvis ipsius naufragii descriptionem summis laudibus efferat ipse Longinus c. 10, 7: Οὐκ ἄλλως

Ἀρχίλοχος ἐπὶ τοῦ ναυαγίου καὶ ἐπὶ τῇ προσαγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης — ἀλλὰ τὰς ἐξοχάς, ὡς εἴποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσεμνον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου.

Omnino autem quod Callimachus praecipit, *μέγα βιβλίον μέγα κακόν*, secuti sunt omnes fere illius saeculi poetae, qui cum in tenui laborant argumento, maxime satis faciunt, si quae majora moliuntur, fere improbantur. Ita non est mirum, si Erigonem quoque Eratosthenis carmen omnibus numeris absolutum esse censuerint veteres, cum Mercurius, amplum satis et eruditum opus, minus fuerit probatum. Singularis autem necessitudo inter Erigonem et Mercurium intercedit, quae olim latuit Bernhardyum, qui in Eratosthenicis negavit Eratosthenem quidquam praeter Mercurium versibus composuisse, itaque Erigonem existimavit particulam aliquam illius operis esse*). At recte Bachius in Diariis Antiquitatis a. 1837 p. 346 seqq. ostendit, Erigonem diversum a Mercurio fuisse carmen; idemque Erigones reliquias componere studuit, quae quidem opera minus ei cessit, itaque ipse quaedam correxi in iisdem Diariis a. 1841 p. 87, ubi

*) Nam video, postquam ista scripseram, jam virum summum in historia litt. Graec. T. II. p. 1031 suam sententiam retractavisse, ubi haec leguntur: „Vor anderen aber Eratosthenes im *Ἑρμῆς*, der ausgehend von den Anfängen menschlicher Kunst und Wissenschaft die mathematischen Lehren mit der ausführlichen, mythisch verschönerten Erzählung von den Sternbildern vereinigte, *dann* die Blüte der Katasterismen in einen vortrefflich stylisirten, der Kritik unantastbaren (*ἀμώμητον*) elegischen Gedicht *Ἠριγόνη* niederlegte“ et supra p. 395: „Wenn man erwägt, dass Eratosthenes die Fabel vom Ikarius, die er schon in den Mercur aufgenommen hatte, *nochmals* in der idyllischen Elegie *Ἠριγόνη* mit besonderm Glanz und Interesse darstellte; und selbst hier findet man den Inhalt des Gedichtes, (wovon ausser den zwei Distichen des Prooemiums mindestens 6 Fragmente nebst dem in Matthaei Medic. Gr. p. 360 erwähnten sicher sind) unter einer allgemeinen Citation vorgetragen, *ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις* Schol. Il. X. 29.“

contendi poetam eandem fabulam in Mercurio perstrinxisse, conjecique postea demum, quoniam materia satis larga satisque venusta visa erat, idem argumentum singulari carmine fusius persecutum esse. Alia quaedam de Erigone dixi in commentationum Criticarum Particula II. p. V. Denuo nuperrime in hoc argumento versatus est Fried. Osannus (de Eratosthenis Erigona, carmine Elegiaco scr. Fr. Osann. Gottingae 1846); at ne hic quidem vir doctissimus satis cavit ab erroribus, itaque operae videor pretium facturus, si eandem hanc quaestionem iterum sub examen vocavero. Nolo autem omnia, quae commentatus est Osannus, perscrutari, nam odi improbum hunc adversandi laborem, sed potissima tantum eligam.

Osannus autem fere idem statuit de necessitate, quae intercedat inter Mercurium et Erigonem, quod ego olim proposui, nisi quod censet Erigonem prius scriptam esse; dicit enim p. 4: „*Quod denique ponit Bernhardyus, quum Erigonae historia Mercurio inseri debuisset, vix fieri potuisse, ut eandem itentidem rem idem tractaturus fuisset, id nullius omnino videtur momenti, quum sumi possit elegiam de Erigona prius quam Mercurium scriptam esse, Erigonae vero res in Mercurio, ipsa ratione argumenti postulante, quam brevissimis verbis commemoratas esse.*“ Irritus fuerit labor, si quis de hac re disceptari velit, utrum carmen prius sit compositum, nec multum refert, utrum Osanni an meam sententiam quis probaverit: illud vero permirum est, Osannum, cum hic idem fere sit secutus, quod olim proposui, mihi paulo post adversari p. 6: „*Neque denique quidquam proficimus ex conjectura Bergkii, qui Bacchii sententia de peculiari Erigonae carmine probata, rem ita*

expediri censet, ut poetam idem argumentum prius in Mercario tractatum postea singulari opere fusius persecutum esse statuamus“ hoc enim cum dicit, sibi potissimum adversatur, et id quod modo mihi concesserat, retractat. Nolo autem hanc inconstantiam pluribus persequi, cum Osannus in iis, quae sequuntur, rursus ad priorem illam sententiam omnia conformaverit, quemadmodum p. 10 scripsit: „*carmina reliquit Eratosthenes duo peculiaria, unum illud grandius Mercurio ab ipso inscriptum, in quo — non potuit non etiam Erigonae Icariique res quamvis succincte exponere; alterum metro elegiaco compositum, quo seorsum Erigonae fabulam tractavit fusius.*“ Nam hoc ipsum est, quod ego censui.

Ordiendum autem est a Scholiastis Homeri Il. XXII. 29: Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη· ἔνιοι δέ φασι τὸν κατηστερισμένον κύνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλ' Ἠριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι δι᾽ ἃ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα μονογενῆ Ἠριγόνην, ἥτις κύνα νήπιον ἔτρεφε· ξενίσας δέ ποτε ὁ Ἰκάριος τὸν Διόνυσον ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα· κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιῄει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ τὸν κύνα· γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως βουκόλοις οἶνον παρέσχεν· οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτράπησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι φάρμακον τὸ πόμα, πλήσσοντες ἐφόνευσαν τὸν Ἰκάριον· μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν καταγνόντες ἑαυτῶν εἰς φυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἠριγόνην δι' ὠρυγμοῦ ἐδήλωσεν αὐτῇ τὰ γεγονότα· ἡ δὲ μαθοῦσα τἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε· νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσίαις ἐγέραιρον τιμαῖς, οἳ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βοώτης ἐκλήθη, Ἠριγόνη δὲ παρθένος· ὁ δὲ κύων τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν ἔσχεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Ita cod. A, unde sane aliquis conjicere possit, haec

ad ipsam Erigonam elegiam referenda esse; at vero ceteri codd. ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις. Rejicienda omnino est Bacchii sententia, qui existimat collationem quandam Eratosthenicorum carminum, in quam etiam Erigone fuerit recepta, hoc nomine a grammaticis appellari, ita ut vel sic scholiastae Erigonem respexerint, quamquam simile quid etiam Bernhardyus nunc videtur censere. Plurimis disserit de hac quaestione Osannus, in quibus insunt, quae aperte sibi adversentur, quae nolo curiosius redarguere; eo autem redit ejus disputatio, ut contendat καταλόγου nomen plane ineptum esse, ejusque loco ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταστερισμοῖς legendum esse, quod jam olim Valkenarius suaserat. Poterat sane catasterismorum nomine Mercurius significari, quemadmodum est apud Achillem Tat. p. 190: Περὶ δὲ τούτου (γαλαξίου) φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ καταστερισμῷ (sic enim recte Koppiersius pro καταμερισμῷ scripsit) μυθικώτερον τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος κτλ. nam haec ad Mercurium referenda esset docet Hygin. Astron. II. 43. Verum ut grammatici Mercurii nomini, quod ab ipso poeta profectum fuit, substituerunt *catasterismorum* appellationem, ita licuit idem poema etiam καταλόγους appellari. Eratosthenes enim in hoc carmine, id quod jam Heynius suspicatus erat, quamvis refragante olim Bernhardyo, cum artium et disciplinarum origines exposuerat, tum vero accuratissime Mercurii inventa tractavit, unde latius exspatiatus omnia astronomica mythologumena complexus est. Carminis propositum quam maxime illustrat ille versus, quem in Diariis Antiquitatis Eratosthenis Mercurio vindicandum esse ostendi:

Χρειὼ πάντ' ἐδίδαξε· τί δ' οὐ χρειώ κεν ἀνεύροι *);

tum vero etiam ipsae reliquiae docent. Mercurium igitur cum alii grammatici, ut argumentum carminis indicarent, a principali parte *catasterismos* appellarent, quidni licuerit idem carmen, in quo poeta artium auctores recensuit et maxime signorum coelestium origines ordine exposuit, *catalogos* vocare? Nihil omnino causae est, cur ista verba: ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις corrupta censeamus; nam quod dicit scholiasta: *in suis catalogis*, eo ipso vocabulo accuratius significavit, quod carmen diceret: nam quod Osannus dicit p. 5: „*Caret tamen ea omnino sensu, nisi earum rerum adjectus est index, quarum recensio vel delectus, quae est vocis significatio, habetur*" non meminerat vir doctissimus, quam saepe legatur apud Grammaticos Ἡσίοδος ἐν καταλόγοις vel καταλόγῳ, non adjecto vocabulo γυναικῶν. Eodemque modo Apollodorus dicitur περὶ καταλόγου scripsisse, cum commentatus erat περὶ νεῶν καταλόγου, vid. Eustath. ad Il. 263: Καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις. sed plenius Scholiasta Apollonii Rhod. III. 1089: Ἀπολλόδωρος ἐν νεῶν καταλόγῳ. Recte igitur se habet, quod legitur apud Schol. Homeri ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις, quod non magis offendit, ac si quis grammaticus Phanoclis elegias, in quibus pueriles amores re-

*) Alter versus, quem ibidem attuli, sic videtur corrigendus esse:

Ὀρθοῦ καὶ γὰρ μεῖον ἐπιδίνευσαι μέριμναι

pro *μᾶλλον*. Videtur autem ex procemio carminis petitus esse, in quo Eratosthenes amicum aliquem consolandi gratia allocutus erat.

censuit, quae inscriptae erant Ἔρωτες ἢ Καλοί, respiciens dixerit ἱστορεῖ Φανοκλῆς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ καταλόγοις. Illud jam apparet, Scholiastam Homeri, cum fabulam illam de Erigone exponeret, non elegia Eratosthenis, sed Mercurio usum esse; verum consimili ratione poetam eandem rem etiam in elegiaco carmine memoriae prodidisse, consentaneum est.

Verum in ipsa argumenti rerumque similitudine dispar tamen utriusque carminis ratio erat. Nam in Mercurio, quamvis, ut docet scholiasta Homeri, omnia ordine sit poeta persecutus, tamen summatim fabulam perstringere debebat, quam in elegiaco carmine diligentius exposuit ingeniique luminibus ornavit. Ita consentaneum est, in elegia Eratosthenem ea, quae ad hospitium, quo Icarius Bacchum excepit, pertinebant, non primis lineamentis descripsisse, sed diligentissime oratione persecutum esse: nam hoc loco, si quo alio, poeta, quid in moribus describendis valeret, experiri debebat. Porro consentaneum est, firmantque ipsae hujus elegiae reliquiae, Eratosthenem, quam vim Bacchi munus, quod cum pastoribus liberaliter communicavit Icarius, in rudes animos exercuerit, non sine verborum gravitate persecutum esse: nam inde repetenda est omnis malorum origo. Deinde verisimile est, poetam Erigones filiae moerorem et fatalem mortem, item miram canis fidelitatem summa arte et copiose descripsisse, ut pariter quid in affectibus movendis posset, ostenderet: ibique adjecit haud dubie nonnulla, quae in Mercurio prorsus silentio praetermiserat, quemadmodum illud, quod Hyginus Astron. II. 4. memoriae prodidit de cane, quae in puteum se praecipitavit. Denique probabile est, Era-

tosthenem accuratissime exposuisse, quae ad solemnitatem in Icarii et filiae honorem institutam pertinebant: nam his antiquitatum originibus explicandis mirifice delectati sunt illius saeculi poetae. Fieri autem potuit, ut Eratosthenes in elegia etiam nonnunquam discederet ab ea fama, quam in Mercurio secutus erat, de qua re dicetur infra.

Jam si quis carminum Eratosthenicorum reliquias perlustret et inquirat, quae cum probabilitatis aliqua specie ad hanc Icarii et Erigones memoriam pertineant, cavendum est magnopere ab eo errore, ut existimemus Eratosthenem nullum praeter Mercurium et Erigonem carmen composuisse. Ostendi in commentat. Crit. II. p. V Eratosthenis carmen praeterea fuisse 'Αρτερινύν, quod non solum in Nicandri Scholiasta ad Theriac. v. 400 cod. Gotting., sed etiam Athenaeus IX. p. 376. B. firmat. Osannus p. 6 perobscuram hanc esse dicit inscriptionem, at quemadmodum 'Αντέρως dici solebat, ita etiam 'Αντερινὺς plane ex consuetudine est fictum vocabulum, nec videtur nomen hoc alienum esse a carmine, in quo haud dubie poeta exemplo aliquo insigni ostenderat, vindictam ex vindicta nasci. Ipse Osannus infra p. 28 rursus dubius fluctuat, sed tamen non dubitat Bernhardyo et Bacchio assentiri, qui illud ipsum hemistichium, quod est apud Scholiastam Nicandri, audacissima Schneideri conjectura ἐν 'Ηριγόνῃ probata,

'Ιυγῆς δ' ὡς ταῦρον ἀπέκλυεν

de Maera cane accipiunt, quae Erigonae patris defuncti corpus, ubi esset, indicavit. At quidni in alio quoque carmine Eratosthenes canis vocem commemorare potuerit? Et infra ipse proferam conjecturam de alia quadam fabula, quam tractavit Eratosthenes, in qua

canis ope gravissimum flagitium deprehensum est, ita ut commode dici potuerit:

Ἰυγῆς δ' ὡς παῦρον ἐπέκλυον·

ita enim, ut jam olim significavi, scribendum est ex cod. Gott. auctoritate; atque vel hoc probat, non esse haec de Erigone dicta, nam tunc certe ἐπέκλυε scribendum. Jam qui ex hoc loco Nicandri Anterinnyn expellere conantur, ii certe debent consimili ratione etiam Athenaei locum corrigere, quod ausus est Bernhardyus, qui ἐν τῷ Ἑρμῇ legendum esse censuit: at hoc vel Osanno nimis audacter novatum esse videtur, quo magis mirandum, quod non dubitavit Nicandri scholiastae locum corrigere: nam utriusque loci eadem est conditio: si insolens, si perobscurum est nomen carminis Ἀντερινύς, quod nego, si correctione opus est, quamquam non omnia, quae nobis obscuritate aliqua laborare videntur, continuo sunt corrigenda, certe uterque locus pari ratione emendandus est. Verum nihil est omnino prolatum, quod me dejiciat ab ea sententia, quam olim professus sum, Anterinnyn peculiare Eratosthenis fuisse carmen.

Porro dixi in Comment. Crit. Spec. II. p. V Eratosthenem *Epithalamium* carmen scripsisse, quod probat Etymol. M. p. 170. 47: Αὐροσχάς· ἡ ἄμπελος· μέμνηται Παρθένιος ἐν Ἡρακλεῖ· Αὐροσχάδα βότρυν Ἰκαριωνίης. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν Ἐπιθαλαμίῳ τὸ κατὰ βότρυν κλῆμα· εἴρηται δὲ ἐπαιωρουμένη τις οὖσα ὄσχη· ὄσχη γὰρ τὸ κλῆμα. Sed hujus quoque carminis memoriam Osannus p. 6 valde dicit dubiam esse: et infra p. 31 non dubitavit haec quoque in numerum Erigones reliquiarum recipere. Ipse fatetur, Bernhardyi rationem, qui non solum carminis nomen corruptum censuit (correxit enim hic quoque ἐν Ἠριγόνῃ), ve-

rum etiam ipsa poetae verba sibi deprehendisse visus est ἔτι θαλλομένη τ' αὐροσχάς, nimis esse violentam*), et tamen ad Erigonem refert. Dicit enim: „*Si igitur omnia suadent, ut quae ex Eratosthene afferuntur, ex Erigona carmine ejus laudari credamus, operis, unde ea sumpta dicuntur, inscriptionem ἐν Ἐπιθαλαμίῳ, quae plane singularis est, non tantum ponderis habere putaverim, ut sententiam ipsa re sustentatam relinquere cogamur.*“ Sed haec ratio quid sibi velit, plane non intelligo; nam si omnia suadent, ut haec ad Erigonem referamus, corruptum sit nomen Ἐπιθαλάμιον necesse est, itaque vel ad violentam aliquam conjecturam confugiendam; sin Ἐπιθαλαμίου appellationem mutare non audes, si argumenta non tam certa videntur, jam non possunt haec ad Erigonem revocari. Et quid tandem est, quod Osanno concedamus Epithalamii appellationem plane singularem esse? Nam Epithalamia scripserunt, ut notissimum est, plurimi poetae; ita ne aliunde exempla repetam, Eratosthenis fere aequalis Theocritus Ἑλένης ἐπιθαλάμιον composuit, scripsit Callimachus nuptiale carmen in Arsinoen, ejusdem saeculi poeta, ut videtur, Agamestor Pharsalius Pelei et Thetidis epithalamium, (vid. Tzetz ad Lycophr. v. 128), aliudque carmen, quod in eodem argumento versabatur, imitatus est Catullus. Quid igitur est, cur Eratosthenem negemus Epithalamium scripsisse, sive ut amico

*) Si et hic et in iis, quae subsequuntur, quae Bernhardyus de his in Eratosthenicis in medium protulit, accuratius examinavi, feci id contra meam consuetudinem, quum quae minus recte ab aliis dicta sunt, silentio praetermitti satius esse judicem, et fecissem id hic quoque, praesertim cum existimem ipsum Bernhardyum nunc longe aliter de his, quae olim scripsit, sentire; sed cum Osannus fere omnia, quae Bernhardyus protulit, denuo probaverit, non potui non examinare.

alicui gratificaretur (quemadmodum multi ex illius saeculi poetis scripserunt propemptica, epinicia, encomia, epicedea, alia id genus) sive ita, ut ex mythologumenis argumentum eligeret. An forte Osannus propterea Epithalamii appellationem singularem dixit, quod uno hoc loco commemoratur? At ista ratione, si quis abuti velit, plurimarum rerum memoria penitus abolenda est, maxime in hujus saeculi litteris, ubi tenuis saepenumero memoria extat; nam tunc nullum fuit Antimachi carmen Δέλτοι inscriptum, nam non exstat memoria, nisi apud Athen. VII. p. 300, D; non rescripsit Euphorion Theodoridae, cum semel tantum Clem. Alex. V. p. 243 Euphorionis πρὸς Θεοδωρίδαν ἀντιγραφὰς afferat; non scripsit de Anio carmen, nam solus Stephanus v. Δωδώνη commemorat; nullum fuit Callimachi carmen in Branchum, quoniam Hephaestio tantum p. 30 adhibet; nullum ejusdem carmen Galatea, si quidem unius Athenaei testimonio VIII. p. 284 de hoc carmine constat. Sed nolo plura in medium proferre; illud modo adjungam, quod non fugit viros harum rerum peritos, saepenumero id ipsum, quod nonnullis singulare sit visum, aliis etiam documentis firmari posse:, quemadmodum, ut uno rem absolvam exemplo, Meinekius in Analectis Alexandrinis p. 384 ex Galeno ostendit Aratum de medicamentis letalibus carmen composuisse, Galenus enim de Antid. II. p. 77 dicit: καίπερ πολλῶν ἐπιχειρησάντων τοῖς τούτων (φαρμάκων θανασίμων) συγγραφαῖς, ὧν ἐστὶν Ὀρφεὺς ὁ ἐπικληθεὶς θεόλογος, καὶ Ὧρος ὁ Μενδήσιος ὁ νεώτερος καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος τραγῳδιῶν ποιητής, καὶ Ἄρατος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν τοιούτων συγγραφεῖς. At Arati carmen etiam Pollux respicit II. 38: Ἡροδότου δὲ φάσκοντος κατὰ τὸν ἐν Πλαταιαῖς φόνον ἐν τοῖς Περσικοῖς νεκροῖς εὑρεθῆναι

κεφαλὴν μηδεμίαν σχοῦσαν ῥαφῆς συμβόλησιν. λέγει δέ που καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς ἰατρικοῖς·

Ἤδη γὰρ τότ' ὄπωπα καρήατα πολλὰ μὲν αὔτως
μεσσατίης κορυφῆς μούνῃ συνεεργμένα γραμμῇ,
πολλαὶ δ' ἀρραφέες κεφαλαὶ πάγεν ἀνθρώποισιν.

ubi corrigendum: ἤδη γάρ ποτ' ὄπωπα. in quo carmine etiam illum locum, quem Galenus dicit, tractavisse videtur. Porro etiam in vita Arati I. p. 55 Biograph. ed. Wester. legitur: ἔγραψε δὲ καὶ πολλὰ ποιήματα, οὐ μόνον τὰ Φαινόμενα, καὶ ἀστρολογίαν καὶ ἰατρικὰς δυνάμεις καὶ εἰς Πᾶνα ὕμνον καὶ εἰς Μύριν τὸν ἀδελφὸν ἐπικήδειον, καὶ διοσημείας καὶ θυτικὸν καὶ καταλεπτὸν (num καταλογάδην?) ἄλλα. et auctor vitae II. ib. p. 56: καὶ ἔστιν αὐτοῦ ἕτερα συντάγματα, ἄξια δὲ μνήμης τέσσαρα, ἓν μὲν ἰατρικῶν δυνάμεων, δεύτερον δὲ κανόνος κατατομή, τρίτον τὰ Φαινόμενα, τέταρτον τὸ περὶ ἀνατολῆς, ὅ φασίν τινες μὴ εἶναι Ἀράτου, ἀλλὰ Ἡγησιάνακτος. item Dionysius apud auctorem vitae III. ib. p. 59, qui negat Aratum artis medicae peritum fuisse, sed carmen de his rebus edidisse affirmat: Οὐ τίθεμεν αὐτὸν ἰατρὸν εἶναι, γράψαντα τὰς ἰατρικὰς δυνάμεις, οὐδὲ μαθηματικὸν θήσομεν, οὐδὲν ξένον εἰπόντα τῶν Εὐδόξου. Contra quartae vitae auctor medicum fuisse asserit p. 66: Ἔνιοι δέ φασιν τὸν Ἄρατον Μνασέου πατρὸς γεγονέναι, Ἀριστοθήρου δέ τινος μαθηματικοῦ διακοῦσαι, ἰατρὸν δὲ προηγουμένως καὶ ποιητὴν γενέσθαι ἐν τοῖς Ἀντιγόνου βασιλείοις. Suidas sane plura carmina hujus argumenti videtur percensere, nam dicit in indice operum Arateorum: Σύνθεσιν Φαρμάκων, Θηριακῶν ἐπιτήδεια, Ἀνθρωπογονίαν, Ἐπιθυτικόν — Ἀνατομήν, εἰς Παυσανίαν τὸν Μακεδόνα. Sed ita Küsterus ex duobus codd. edidit, legebatur: σύνθεσιν Φαρμάκων θηριακῶν ἐπιτηδείαν, atque ita Eudocia; fortasse cum Müllero legendum Σύνθεσιν Φαρμάκων ἰατρικῶν ἐπιτη-

δεῖαν, nisi forte Suidas cogitavit de Theriacis Nicandri, quae nonnulli ab Arato composita esse ferebant. Ἀνατομὴν autem, quam Suidas deinde appellat, fortasse est repetendum ex errore pro κατατομήν, ut liber περὶ τῆς τοῦ Κανόνος κατατομῆς intelligatur vel etiam Ἀνατολὴν corrigendum; minime audiendus Bernhardyus, qui censuit apud Biographum II. corrupta esse verba τὸ περὶ ἀνατολῆς, ibique ἀνατομῆς scribendum, nam Hegesianax, quem nonnulli perhibebant auctorem libri esse, non fuit medicus, sed mathematicus.

Sed revertor ad Eratosthenem. Quid tandem est, quod Osannus dicat, ipsam rem docere, haec ex Erigone petita esse? Quod si ipse poetae versus servatus esset, fortasse aliquid diceret, at nunc grammaticus nihil affert nisi solum vocabulum αὐροσχάς, quod vitem significat. Poterat sane hoc vocabulo in Erigone uti, quemadmodum Osannus dicit: »*Non invenuste* αὐροσχὰς *vitis ramulum designari, quem ab auris leviter concitum foliis jam inhorrescentem audire liceret, interpretatus Bernhardyus perspexit ad Erigonem referendum esse*“ at nihil est, cur negemus etiam in aliis carminibus eo verbo uti potuisse Eratosthenem; illud certe argumentum, quod profert Osannus nihil omnino valet: »*Neque ego haesito*, inquit, *quo vocis sensus etiam magis ad fabulae argumentum adstringatur, eam ubi de Aeoris festis in hoc carmine silentio haudquaquam praetermittendis sermo fuerit, adhibitam existimare, ita ut intelligantur vitis ramuli, duas inter arbores suspensi, ex quarum cum vento cillantur, h. e. jactentur, ratione oscillatio quae dicitur in Aeoris orta esse videtur.*« Namque quod Grammaticus dicit: ἐπαιωρουμένη τις οὖσα ὄσχη, voluit etymon vocabuli αὐροσχὰς explicare;

nihil igitur hoc pertinet ad Aeorae solennitatem; deinde in oscillatione veteres vitibus usos esse, nusquam est memoriae proditum, nam quae Osannus de originibus oscillationis dixit in Actis philolog. Casell. 1843. p. 22, ea omnia ipsius divinatione nituntur, neque vero veterum auctoritate firmantur; Parthenii denique versus non potest indicio esse, quid Eratosthenes dixerit. Sane Parthenius, quod recte perspexit Meinekius, in Hercule etiam Icarii et Erigones memoriam attigit, (poteratque hac re Osannus uti supra p. 12, ubi recenset poetas, qui in hoc argumento versati sunt), et huc pertinet etiam illud, quod alio loco dixi sic fere corrigendum esse:

Αὐροσχάδος αἴνυτο βότρυν
'Ικαριωνείης *)

Pampini autem mentionem factam esse in Epithalamio minime mirum est, probabiliter enim conjicias Eratosthenem comparatione usum esse, qualis exstat in Catulli Epithalamio LX. v. 50:

---

*) Cum enim grammaticus dicat Parthenium dixisse *αὐροσχάδα* ipsam vitem, necessario scribendum *αὐροσχάδος 'Ικαριωνείης*. Verum possis aliam quoque loci corrigendi rationem inire, si existimes, quod nonnunquam factum est, poetarum locos confusos esse, ita ut transpositione sit utendum in hunc modum: *Αὐροσχάς· ἡ ἄμπελος· μέμνηται Παρθένιος Ἡρακλεῖ. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν Ἐπιθαλαμίῳ τὸ κατὰ βότρυν κλῆμα·*

Αὐροσχάδα βότρυν
'Ικαριώνης.

εἴρηται δὲ ἐπαιωρουμένη τις οὖσα ὄσχη· ὄσχη γάρ τὸ κλῆμα. Eratosthenes cum *pampinum uva gravem* significare vellet, potuit sane conjunctim *αὐροσχάδα βότρυν* dicere, quod profecto non audacius est novatum, quam quod Aristophanes dixit in Ranis v. 207 *βατράχων κύκνων* et in Avibus v. 1558: *κάμηλον ἀμνόν τινα.* Hoc si scripsit Eratosthenes, intelligitur etiam, qui sit factum, ut grammaticus vocabulum explanaret: *τὸ κατὰ βότρυν κλῆμα.* Jam si vere haec Eratostheni vindicavi et *'Ικαριώνης* scripsi, plane docent numeri, haec ex heroico carmine petita esse, quale *epithalamium* fuisse consentaneum est, neque vero ad Elegiam, quae fuit Erigone, possunt referri.

Ut vidua in nudo vitis quae nascitur arvo,
Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uvam,
Sed tenerum proxo deflectens pendere corpus,
Jam jam contingit summum radice flagellum;
Hanc nulli agricolae, nulli coluere juvenci,
At si forte eadem est ulmo conjuncta marito,
Multi illam agricolae, multi coluere juvenci;
Sic virgo dum intacta manet et quae seqq.

Quare etiam nunc tueor illam sententiam, quam olim proposui, Eratosthenem praeter Mercurium et Erigonem scripsisse etiam *Anterinnyn* et *Epithalamium*.

Jam adjungo his, quamvis dubitanter, quintum carmen, quod Eratosthenes scripsisse videtur: estque eo minus silentio praetermittendum, cum ejus memoria arcte cohaereat cum hac quaestione. Osannus enim Bernhardyum secutus inter Erigones reliquias recepit etiam id, quod ex Eratosthene profert Choeroboscus p. 81 ed. Gaisf. Τὰ εἰς υξ δισύλλαβα ἔχοντα πρὸ τέλους συλλαβὴν εἰς α καταλήγουσαν, μὴ ὄντα κατὰ ἀφαίρεσιν δηλονότι τοῦ α, μὴ λεγόμενα ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς, καὶ μὴ πεφυκότα ἔχειν πρὸ τοῦ ξ τὸ γ διὰ τοῦ κ κλίνονται· τὰ γὰρ ἀντιδιαστελλόμενα διὰ τοῦ γ κλίνονται. Ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα, Ἄδρυξ, Ἄδρυκος (πόλις Συρακουσίων, ἀρσενικῶς λεγομένη, ἔφυγεν εἰς τὸν Ἄδρυκα, Φίλιππος ὁ ἱστορικός φησιν,) ἄμβυξ ἄμβυκος, γάνυξ γάνυκος (ὁ γανάκτωρ παρὰ Ἐρατοσθένει) θρᾶνυξ θράνυκος (ὁ θρόνος παρὰ Κορίννῃ.) Existimat enim Osannus p. 22 scribendum esse ὅθεν Γανύκτωρ παρὰ Ἐρατοσθένει, ita ut hoc vocabulum, non γάνυξ Eratosthenis auctoritate sit firmatum; putat autem hoc nomine ipsum Bacchum appellatum esse. Jam vero non fugit Osannum, quod

auctor certaminis Homeri et Hesiodi p. 322 ed. Goettling ex Eratosthene refert: Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἐνηπόδῳ Κτίμενον καὶ Ἄντιφον τοὺς Γανύκτορος ἐπὶ τῇ προειρημένῃ αἰτίᾳ ἀνελθόντας σφαγιασθῆναι θεσμοῖς ξενίοις ὑπὸ Εὐρυκλέους τοῦ μάντεως· τὴν μέντοι παρθένον, τὴν ἀδελφὴν τῶν προειρημένων, μετὰ τὴν φωρὰν ἑαυτὴν ἀναρτῆσαι, φθαρῆναι δ' ὑπό τινος ξένου συνόδου τοῦ Ἡσιόδου, Δημώδους ὄνομα, ὃν καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τῶν ἀστῶν φησιν. Sed dubius haeret Osannus, utrum Bernhardyi sententiam amplectatur, qui haec ad chronographias Eratosthenis retulit, corrigens ἐν ἐννάτῃ Ὀλυμπιάδι, quae correctio nullo pacto probari potest, an Holstenium secutus ἐν Ἠριγόνῳ vel potius Ἠριγόνῃ scribat: et hanc emendationem ut commendaret, conjecit Osannus Ganyctorem illum ad Bacchum suum genus retulisse, de qua re nihil plane est memoriae proditum, et propter hanc Bacchi cum Ganyctore conjunctionem, etiam Hesiodi mortem in Erigone expositam fuisse. At satis intempestive Eratosthenes fabulari doctrina abusus esse censendus esset, si omnem hanc memoriam, (quod necessario locus ille certaminis Hom. et Hesiodi arguit) in hac elegia persecutus esset, quam eo ipso nomine potissimum laude dignam censet Longinus, quod nihil insit, quod a proposito et ab instituta sententia abhorreat, cumvel ingeniosissimi poetae peccent, quippe qui Archilochi modo (πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα διασύροντος) non satis sibi temperare possint.

Ac primum quidem Choerobosci locus non est corruptus, nisi quod majuscula litera scribendum: Γάνυξ, Γάνυκος, ὁ Γανύκτωρ, παρὰ Ἐρατοσθένει; nam non Γανύκτωρ dixit Eratosthenes, sed Γάνυξ; et hoc ut ostenderet Γάνυκος flecti, Choeroboscus vel potius Herodianus Eratosthenis utitur auctoritate, ὁ Γανύκτωρ autem explicandi

gratia adjecit, plane ut est illud quod sequitur: θρᾶνυξ θράνυκος, ὁ θρόνος παρὰ Κορίννῃ, nam non θρόνος, sed θρᾶνυξ dixerat Corinna. Apud Eratosthenem igitur Locrensis ille Ganyctor*) breviore nominis forma Γάνυξ vocabatur, nec dubitari potest quin Choeroboscus eundem illum locum respexerit, quem dicit Auctor certaminis: Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἐνηπάδῳ Κτίμενον καὶ Ἄντιφον τοῦ Γανύκτορος — Sane exspectaveris fortasse hic ad eandem normam τοὺς Γάνυκος scribendum fuisse; at grammaticus utitur vulgari nomine, quo illum etiam apud Alcidamantem vocari supra significavit. Jam quod Eratosthenes Ganycem maluit quam Ganyctorem dicere, id ipsum indicio est ex carmine aliquo haec petita esse: carminis autem index delitescit in corrupto illo ἐν Ἐνηπόδῳ, quod male ἐν Ἀνδραπόδῳ correxerunt. Legendum omnino est ἐν Ἡσιόδῳ et video nunc sic etiam Goettlingium Proleg. Hesiod. p. XV. not. conjecisse. Eo minus autem de hoc carminis titulo dubitandum, quoniam non ita multo post Euphorion quoque carmen, quod *Hesiodus* inscriptum fuit, composuit, quod in simili argumento versatum esse conjicias. Suidas enim v. Εὐφορίων dicit: Βιβλία αὐτοῦ ἐπικὰ ταῦτα· Ἡσίοδος, Μοψοπία ἢ Ἄτακτα, eodemque modo Eudocia Viol. p. 167.

Jam Eratosthenici carminis argumentum facile ex illius grammatici loco instauraveris: etenim Hesiodi poetae mortem descripsit, qui cum oraculum accepisset, quo monebatur, ut sibi a Nemeeo caveret,

---

*) Illud notandum, ab auctore certaminis etiam Amphidamantis, regis Euboeae, filium, qui ludos funebres instituit, Ganyctorem appellari, p. 305: *Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Γανύκτωρ ἐπιτάφιον τοῦ πατρὸς Ἀμφιδάμαντος βασιλέως Εὐβοίας ἐπιτελῶν κτλ.*

Oenoem Locridis oppidum se contulit, ibique cum apud Ctimenum et Antiphum, Ganyctoris filios hospitesque suos deverteretur, et illis suspectus esset de clandestina consuetudine virginis sororis, ab his ipsis prope Jovis Nemei fanum, quod ibi fuit, interfectus est. Summatim rem tangit Pausanias, qui plane consentiens cum Eratosthene, a Ganyctoris filiis interfectum esse prodit Hesiodum, IX, 31: ὅτε μὲν γὰρ οἱ παῖδες τοῦ Γανύκτορος Κτίμενος καὶ Ἄντιφος ἔφυγον ἐς Μολυκρίαν ἐκ Ναυπάκτου διὰ τοῦ Ἡσιόδου τὸν φόνον, καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν ἐς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρίᾳ σφίσιν ἡ δίκη, τάδε μὲν οἱ καὶ πάντες κατὰ ταὐτὰ εἰρήκασι· τὴν δὲ ἀδελφὴν τῶν νεανίσκων οἱ μὲν ἄλλου τοῦ φασὶν αἰσχύναντος Ἡσίοδον λαβεῖν οὐκ ἀληθῆ τὴν τοῦ ἀδικήματος δόξαν, οἱ δὲ ἐκείνου γενέσθαι τὸ ἔργον. Paulo aliter auctor certaminis rem exponit, qui Ganyctorem ipsum et Amphiphanem caedis auctores dicit: ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀκούσας τοῦ χρησμοῦ, τῆς Πελοποννήσου μὲν ἀπεχώρει, νομίσας τὴν ἐκεῖ Νεμέαν τὸν θεὸν λέγειν· εἰς δὲ Οἰνόην τῆς Λοκρίδος ἐλθὼν καταλύει παρὰ Ἀμφιφάνει καὶ Γανύκτορι, τοῖς Φηγέως παισίν, ἀγνοήσας τὸ μαντεῖον· ὁ γὰρ τόπος οὗτος ἐκαλεῖτο Διὸς Νεμείου ἱερόν. Διατριβῆς δ' αὐτῷ πλείονος γενομένης ἐν τοῖς Οἰνῶσιν, ὑπονοήσαντες οἱ νεανίσκοι τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν μοιχεύειν τὸν Ἡσίοδον, ἀποκτείναντες εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Λοκρίδος πέλαγος κατεπόντισαν. Τοῦ δὲ νεκροῦ τριταίου πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ δελφίνων προσενεχθέντος, ἑορτῆς τινὸς ἐπιχωρίας παρ' αὐτοῖς οὔσης Ἀριαδνείας, πάντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ἔδραμον, καὶ τὸ σῶμα γνωρίσαντες, ἐκεῖνο μὲν πενθήσαντες ἔθαψαν· τοὺς δὲ φονεῖς ἀνεζήτουν· οἱ δὲ φοβηθέντες τὴν τῶν πολιτῶν ὀργὴν κατασπάσαντες ἁλιευτικὸν σκάφος διέπλευσαν εἰς Κρήτην, οὓς κατὰ μέσον τὸν πλοῦν ὁ Ζεὺς κεραυνώσας κατεπόντωσεν, ὥς φησιν Ἀλκιδάμας ἐν Μουσείῳ *). Itaque hanc omnem narrationem secundum Alci-

*) Goettlingius conjecit aut Καλλίμαχος ἐν Μουσείῳ, aut Ἀλκιδάμας ἐν Μεσσηνιακῷ. Osannus dicit, nihil mutandum esse, quod Heffterum in Antiq. Diariis 1839. p. 860 do-

damantem expositam arbitror, scriptorque certaminis in postremis tantum Eratosthenem auctorem adhibet, (nam continuo subsequun-

cuisse; at ille, cum dicat Alcidamantem in Museo Graecarum litterarum historiam enarrasse ibique etiam Hesiodi mortem commemoravisse, vix verum vidisse censendus est. Equidem credo Alcidamantem scripsisse de *Musarum fano*, *quod fuit in Helicone*, de quo etiam Amphion Thespiensis commentatus est, vid. Athen. XIV. p. 629 A. *Ἀμφίων δὲ ὁ Θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι μουσείου ἄγεσθαί φησιν ἐν Ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς, παρατιθέμενος ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε· Ἀμφότερ' ὠρχεύμαν κ. τ. λ.* Porro Nicocrates similiter scripserat *περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι ἀγῶνος*, vid. Schol. Il. *N* v. 21. Fuit enim Museum Heliconium artis operibus egregie exornatum, vid. Paus. IX. 30. qui etiam certamen musicum, cui Thespienses praefuerunt, memorat IX. 31. 3: *Περιοικοῦσι δὲ καὶ ἄνδρες τὸ ἄλσος καὶ ἑορτήν τε ἐνταῦθα οἱ Θεσπιεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγουσι Μουσεῖα.* (haec est illa solennitas, de qua scripserat Nicocrates) *ἄγουσι δὲ καὶ Ἔρωτι, ἆθλα οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀθληταῖς τιθέντες.* Quantus autem honos fuerit Hesiodi, inde apparet, quod in summi poeti memoriam certamen *Ἡσιόδεια* (*Εἰσιώδεια*) fuit institutum, ut testatur titulus, quem mox virum amicissimum Carolum Keilium editurum esse spero, in quo post notum illud initium *ΟΡΟΣ ΤΑΣ ΓΑΣ ΤΑΣ ΙΕΡΑΣ* deinde commemoratur ipse *ΑΓΩΝΤΩΝ ΕΙΣΙΟΔΕΙΩΝ.* Fortasse autem Hesiodea non diversa fuerunt a Museis, quae Pausanias dicit. — Itaque Alcidamas erit referendus inter mystagogos sive periegetas, qui cum illud fanum describeret, profecto debebat etiam Hesiodi mentionem facere; hinc igitur explicandum est, quod accurate exposuit famam de Hesiodi morte, quam antistites et inquilini illius templi a majoribus acceptam servabant, prorsus ut illo ipso loco Pausanias primum exponit de Hesiodi carminibus quid Heliconii sacri accolae compertum habebant, ubi diversam famam commemorat IX. 34. 4: *Βοιωτῶν δὲ οἱ περὶ τὸν Ἑλικῶνα οἰκοῦντες παρειλημμένῃ δόξῃ λέγουσιν — ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα κεχωρισμένη τῆς προτέρας*, deinde vero adjungit, etiam de Hesiodi morte diversam famam ferri, quod non alio consilio memorat, quam quod haec quoque qui circa Museum Heliconium habitabant, narrare solebant, quod satis superque apparet, si quis advertat, quo pacto haec cum superioribus conjungat Pausanias: *Ἐναντία δὲ καὶ ἐς τοῦ Ἡσιόδου τὴν τελευτήν ἐστιν εἰρημένα — τάδε μὲν καὶ οἱ πάντες κατὰ ταὐτὰ εἰρήκασιν· τὴν δὲ ἀδελφὴν οἱ μὲν — οἱ δὲ — τὰ μὲν δὴ ἐς Ἡσίοδον καὶ αὐτὸν καὶ ἐς τὰ ἔπη διάφορα ἐπὶ τοσοῦτον εἴρηται.* ubi *οἱ πάντες* sunt, qui illic habitant. Ceterum non multum refert, utrum omnia haec Pausanias, ut ipse ab illius fani mystagogis acceperat, litteris mandaverit, an usus praeterea sit periegetarum libris, veluti Amphionis Thespiensis. — Denique verbo attingam, quod est apud Stobaeum CXX. 3: *Ἐκ τοῦ Χαλκιδάμαντος Μουσείου.*

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,

Φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι.

in promptu est corrigere *ἐκ τοῦ Ἀλκιδάμαντος Μουσείου*, quod prorsus confirmat Photius

tur illa: Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἐνηπόδῳ) quoniam in his ille diversam famam secutus erat. Verum puto etiamnunc accurate nos assequi posse, quo pacto Cyrenaeus poeta antiquam illam de Hesiodi morte famam conformaverit. Ad hunc enim potissimum auctorem refero, quae memoriae prodidit Plutarchus in convivio VII Sap. c. 19 ubi haec leguntur: Ἀνθρώπινον δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς τὸ τοῦ Ἡσιόδου πάθος, ἀκήκοας γὰρ ἴσως τὸν λόγον. Οὐκ ἔγωγε, εἶπον. Ἀλλὰ μὴν ἄξιον πυθέσθαι.

---

qui in Bibliotheca in indice scriptorum, quibus usus est Stobaeus, etiam Alcidamantem *poetam* affert, Chalcidamantem plane non commemorat. Errat sane Photius, cum poetam dicit; nam mystagogum fuisse, qui Museum prope Thespias descripserit, ut conjeci, hic quoque locus planissime confirmat. Nam cave arbitreris Alcidamantis hos esse versus, verum cum ille exponeret de tripode, quem Hesiodus in Helicone Musis se dedicasse perhibet, quique Museúm visentibus ostendebatur, famam illam de Hesiodi et Homeri certamine ordine narravit et mutua quoque illorum carmina adscripsit; Homerus enim, ut est in Centone p. 315 statim cum Hesiodus quaesivisset:

Υἱὲ Μέλητος, Ὅμηρε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς,
Εἴπ' ἄγε μοι πάμπρωτα, τί φέρτατόν ἐστι βροτοῖσιν;

illa ipsa respondit: Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι κτλ.; illud vero certum, versus illos, non ab auctore illius centonis profectos esse, sed quisquis fecit, adhibuit versus satis antiquos, qui vulgi ore ferebantur, quos Silenus Midae regi dixisse perhibebatur, quosque in suum usum convertit, ut solet, Theognis v. 593:

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
Μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου·
Φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι
Καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπιεσσάμενον.

Ceterum auctor certaminis ipsum quoque centonem ex Alcidamantis Museo petivit, et eodem vel certe simili Plutarchus videtur usus esse in convivio Sept. Sap c. 10., quamquam Goettlingius quidem hunc existimat ex Lesche quodam sua petiisse; namque dicit ἐτράποντο πρὸς τοιαύτας ἐρωτήσεις καὶ προὔβαλον μὲν, ὥς φησι Λέσχης.

Μοῦσα μοι ἔννεπ' ἐκεῖνα, τὰ μήτ' ἐγένοντο πάροιθεν
Μήτ' ἔσται μετόπισθεν.

Conjeci ipse quoque aliquando Λεσχίδης legendum esse, at Plutarchus nihil scripsit nisi καὶ προὔβαλον, ὁ μὲν· Μοῦσα κτλ, illa autem ὥς φησι Λέσχης aliquis adjecit, ut indicaret auctorem Centonis haec ex parva Iliade petiisse.

Μιλησίου γάρ, ὡς ἔοικεν, ἀνδρός, ᾧ ξενίας ἐκοινώνει καὶ διαίτης ἐν Λοκροῖς, τῇ τοῦ ξένου θυγατρὶ κρύφα συγγενομένου καὶ φωραθέντος ὑποψίαν ἔσχεν, ὡς γνοὺς ἀπ' ἀρχῆς καὶ συνεπικρύψας τὸ ἀδίκημα, μηδενὸς ὢν αἴτιος, ὀργῆς δὲ καιρῷ καὶ διαβολῇ περιπεσὼν ἀδίκως. Ἀπέκτειναν γὰρ αὐτὸν οἱ τῆς παιδίσκης ἀδελφοὶ περὶ τὸ Λοκρικὸν Νέμειον ἐνεδρεύσαντες, καὶ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀκόλουθον, ᾧ Τρώϊλος ἦν ὄνομα. Τῶν δὲ σωμάτων εἰς τὴν θάλασσαν ὠσθέντων, τὸ μὲν τοῦ Τρωΐλου εἰς τὸν Δάφνον ποταμὸν ἔξω φερόμενον ἐπεσχέθη περικλύστῳ χοιράδι μικρὸν ὑπὲρ τὴν θάλατταν ἀνεχούσῃ· καὶ μέχρι νῦν Τρώϊλος ἡ χοιρὰς καλεῖται· τοῦ δὲ Ἡσιόδου τὸν νεκρὸν εὐθὺς ἀπὸ γῆς ὑπολαβοῦσα δελφίνων ἀγέλη, πρὸς τὸ Ῥίον ἐκόμιζε καὶ τὴν Μολυκρίαν. Ἐτύγχανε δὲ Λοκροῖς ἡ τῶν Ῥίων (Goettlingius conjecit Ἀριαδνείων) καθεστῶσα θυσία καὶ πανήγυρις, ἣν ἄγουσιν ἔτι νῦν περιφανῶς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ὡς δὲ ὤφθη προςφερόμενον τὸ σῶμα, θαυμάσαντες, ὡς εἰκός, ἐπὶ τὴν ἀκτὴν κατέδραμον καὶ γνωρίσαντες ἔτι πρόςφατον τὸν νεκρὸν, ἅπαντα δεύτερα τοῦ ζητεῖν τὸν φόνον ἐποιοῦντο διὰ τὴν δόξαν τοῦ Ἡσιόδου. Καὶ τοῦτο μὲν ταχέως ἔπραξαν, εὑρόντες τοὺς φονεῖς· αὐτούς τε γὰρ κατεπόντισαν ζῶντας καὶ τὴν οἰκίαν κατέσκαψαν. Ἐτάφη δὲ ὁ Ἡσίοδος πρὸς τῷ Νεμείῳ· τὸν δὲ τάφον οἱ πολλοὶ τῶν ξένων οὐκ ἴσασιν, ἀλλ' ἀποκέκρυπται ζητούμενος ὑπ' Ὀρχομενίων, ὥς φασι, βουλομένων κατὰ χρησμὸν ἀνελέσθαι τὰ λείψανα καὶ θάψαι παρ' αὐτοῖς. Illud apparet, Plutarchum hic non secutum Alcidamantis narrationem, nam secundum hunc interfectores fugam capessentes in mari fulmine interemti sunt, ut divinitus vindicta iis acciderit; sed apud Plutarchum ipsi Locrenses poenas sumunt, prorsus ut est apud Eratosthenem: sane Plutarchus dicit: κατεπόντισαν ζῶντας καὶ τὴν οἰκίαν κατέσκαψαν, cum apud Eratosthenem sit: σφαγιασθῆναι θεσμοῖς ξενίοις ὑπὸ Εὐρυκλέους τοῦ μάντεως*). Sed videntur tantum haec sibi

*) Eurycles vates, qui hic commemoratur, non videtur diversus esse ab eo, quem tangit Aristophanes Vesp. v. 1019:

adversari. Cum gravissimum illud facinus a Ganyctoris filiis commissum esset, noluerunt Locrenses hoc piaculo ipsorum terram affici, itaque non privata vindicta facinus persequendum esse censuerunt, sed ipsi ab interfectoribus poenas repetiverunt; jam vero ne ipsorum terra sanguine maleficorum hominum inficeretur, videntur ita institutisse, ut homicidae vel de rupe aliqua vel ex navi in mare praecipitarentur*), recte igitur Plutarchus breviter dixit κατεπόντισαν ζῶντας. Auctor certaminis, qui Eratosthenis narrationem sequitur, cum Locrenses ut Deorum iram tanquam sacrificio aliquo expiarent, ab illis hominibus vindictam sumerent, recte potuit dicere σφαγιασθῆναι θεσμοῖς ξενίοις ὑπὸ Εὐρυκλέους τοῦ μάντεως. Nam verisimile est, Eratosthenem accurate descripsisse sacros ritus, quibus Eurycle auctore usi sunt Locrenses.

Μιμησάμενος τὴν Εὐρυκλέους μαντείαν καὶ διάνοιαν,

ubi Schol. *οὗτος ὡς ἐγγαστρίμυθος λέγεται Ἀθήνησι τἀληθῆ μαντευόμενος διὰ τοῦ ἐνυπάρχοντος αὐτῷ δαίμονος — ἐγγαστρῖται δὲ καὶ Εὐρυκλεῖδαι ἐκαλοῦντο ἐντεῦθεν πάντες οἱ μαντευόμενοι ἀπὸ Εὐρυκλέους (πρῶτον) τοῦτο ποιησαμένου*, ubi inter principes vates refertur; cf. Plato Sophist. p. 252 C: *ἐντὸς ὑποφθεγγόμενου ὥσπερ τὸν ἄτοπον Εὐρυκλέα.*. ubi scholiasta *παροιμία ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς τινὰ κακὰ μαντευομένων, λεγομένη ἐξ Εὐρυκλέους ἐγγαστριμύθου μάντεως, ἀφ᾽ οὗ καὶ γένος τι μάντεων Εὐρυκλεῖς ἔλεγον. ἐγγαστρίμυθος δέ ἐστιν ὁ ἐν γαστρὶ μαντευόμενος κτλ.* Hinc sane postea praestigiatores Euryclidae dicti sunt, conferas etiam Athenaeum I. p. 19. E.

*) Ita Athenis et alibi piaculares homines de rupe dejicere solebant; constat Athenienses homicidas, qui caedem ex caede commiserant, a solo prohibuisse, ita ut illi prope littus ad Phreatto in navi causam coram judicibus dicere cogerentur. Quid quod etiam hominum mortuorum, qui invisi erant aliquam ob causam, corpora non sepeliebantur, sed in mare dejecta sunt, quod Hyberbolo accidit, vid. Theopompum ap. Schol. Arist. Vesp. v. 1007: *ἐξωστράκισαν τὸν Ὑπέρβολον ἓξ ἔτη, ὁ δὲ καταπλεύσας εἰς Σάμον, καὶ τὴν οἴκησιν αὐτοῦ ποιησάμενος, ἀπέθανε· καὶ τούτου τὸν νεκρὸν εἰς ἀσκὸν ἀγαγόντες εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντωσαν.* Et consentaneum est, eos, qui interfecti Hesiodi corpus in mare immiserant, ipsos vivos in mare praecipitatos esse.

Alia autem sunt, quae Plutarchus refert, quae prorsus cum Eratosthenis narratione congruunt; quemadmodum quod dicit insontem omnino esse Hesiodum, hospitisque filiam a Milesio aliquo homine, Hesiodi comite, corruptam fuisse. Nam alii, inter quos Alcidamas fuisse videtur, revera dixerunt Hesiodum puellae consuetudine usum fuisse, (vide Paus. IX. 31) quemadmodum etiam refert Proculus in vita Hesiodi, qui fere eodem pacto omnem rem exponit, quemadmodum auctor certaminis, Alcidamantem secutus*), Proculus autem Aristotele**) teste utitur: Ἀριστοτέλης γὰρ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ οἶμαι ὁ τοὺς πέπλους συντάξας, ἐν τῇ Ὀρχομενίων πολιτείᾳ Στησίχορον τὸν μελοποιὸν εἶναί φησιν υἱὸν Ἡσιόδου ἐκ τῆς Κτημένης αὐτῷ γεννηθέντα τῆς Ἀμφιφάνους καὶ Γανύκτορος ἀδελφῆς, θυγατρὸς δὲ Φηγέως***). Porro Plutarchus etiam alibi hanc

---

*) Quemadmodum plane ostendunt, quae infra de morte Hesiodi narrat: ὁ δὲ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ Νεμέαν φυγὼν ἐν Οἰνόῃ τῆς Λοκρίδος ὑπὸ Ἀμφιφάνους καὶ Γανύκτορος τῶν Φηγέως παίδων ἀναιρεῖται καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς φθείρας τὴν ἀδελφὴν ἐκείνων Κτημένην, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Στησίχορος· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Οἰνόη Διὸς Νεμείου ἱερόν· μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν ὑπὸ δελφίνων πρὸς τὸν αἰγιαλὸν ἐξήχθη τὸ σῶμα μεταξὺ Λοκρίδος καὶ Εὐβοίας (Goettl. Μολυκρίας) καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Λοκροὶ ἐν Νεμέᾳ τῆς Οἰνόης, οἱ δὲ φονεῖς αὐτοῦ νηὸς ἐπιβάντες ἐπειρῶντο φυγεῖν, χειμῶνι δὲ διεφθάρησαν. Proculum autem rursus Tzetzes sequitur. Suidas, qui Ctimenum et Antiphum, ut Eratosthenes vocat, tamen paulo aliam famam secutus est, quantum ex brevi memoria colligi potest, dicit enim: ἐτελεύτησε δὲ ἐπιξενωθεὶς παρ' Ἀντίφῳ καὶ Κτιμένῳ, οἳ νύκτωρ δόξαντες ἀναιρεῖν φθορέα ἀδελφῆς αὐτῶν, ἀνεῖλον τὸν Ἡσίοδον ἄ κ ο ν τ ε ς.

**) De Aristoteles Peplo quae nuper dixit Schneidewinus in Philologo Vol. I. fasc. 1., ea alio loco examinabo.

***) Ubi Κτιμένης corrigendum, quemadmodum Ctimenus secundum Eratosthenem fuit Ganyctoris frater, neque vero, ut Wyttenbachius voluit Κλυμένην ex Schol. Op. v. 188, ubi sane legitur Φιλόχορος δὲ Στησίχορον φησὶ τὸν ἀπὸ Κλυμένης, sed potius hic quoque Κτιμένης emendandum, eodemque pacto apud Tzetzem in Hesiodi vita, ubi itidem Κτημένη legitur, et video nunc etiam Westermannum sic correxisse; Ctimene autem probum est nomen, vid. Homer Od. XV. v. 362, ubi Ulyssis soror hoc nomine appellatur: Οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ, Θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων.

famam attigit, maximeque refert, per canem Hesiodi interfectores deprehensos esse, vid. de sollert. animal. c. 13, ubi cum dixisset de cane, qui ululatu Pyrrho regi heri sui interfectorem prodidit, haec addit: ταῦτα δὲ καὶ τὸν Ἡσιόδου κύνα τοῦ σοφοῦ δρᾶσαι λέγουσι, τοὺς Γανύκτορος ἐξελέγξαντα τοῦ Ναυπακτίου παῖδας, ὑφ' ὧν ὁ Ἡσίοδος ἀπέθανεν. et ibid. c. 36: Ἡσιόδου δὲ κατὰ καιρὸν αὐτὸς ἡμᾶς, ὦ φίλε, ἀνέμνησας, ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων· ἔδει δὲ τὸν κύνα αἰτησάμενον μὴ παραλιπεῖν τοὺς δελφῖνας· τυφλὸν γὰρ ἦν τὸ μήνυμα τοῦ κυνός, ὑλακτοῦντος καὶ μετὰ βοῆς ἐπιφερομένου τοῖς φονεῦσι, περὶ τὸ Νέμειον θαλάσσῃ διαφερόμενον ἀράμενοι δελφῖνες, ἕτεροι παρ' ἑτέρων ἐκδεχόμενοι προθύμως εἰς τὸ Ῥίον ἐκθέντες ἔδειξαν ἐσφαγμένον. Haec quoque plane congruunt cum Eratosthene, qui Ganyctoris filios caedis auctores dixit: eundem autem auctorem Plutarchum utroque loco secutum esse consentaneum est. Omnino autem fama illa, quemadmodum Plutarchus exponit, ita est comparata, ut poeta prorsus videatur digna esse.

Jam ostendi, Eratosthenem famam de Hesiodi morte accurate exposuisse in carmine aliquo, quod Hesiodi nomine fuit inscriptum, ita ut quinque Cyrenaei vatis poemata nobis sint cognita. Sed non celabo suspicionem, quae mihi identidem orta est, hoc ipsum Eratosthenis carmen, cui Hesiodi nomen fuit (nam quin recte apud auctorem certaminis correxerim ἐν Ἡσιόδῳ, plane non dubito,) non diversum esse ab illo carmine, quod supra attigi, cui nomen fuit Anterinnys, ita ut revera fuerit inscriptum Ἡσίοδος ἢ Ἀντερινύς; quemadmodum Euphorion scripsit Ἀρὰς ἢ ποτηριοκλέπτην, ut integrum titulum servavit Steph. Byz. v. Ἀλύβη, cum Scholast. Theocriti II. 2 tantum posterius nomen servaverit; item Μοψοπίαν ἢ Ἄτακτα, ut Suidas

docet v. Εὐφορίων, sed Choeroboscus Bekkeri T. III. p. 1194 tantum Μοψοπίαν appellat; item quod Euphorionis carmen affert Scholiasta Clem. Alex. T. IV. p. 96 ed. Klotz: ταῦτα Εὐφορίων ἱστορεῖ ἐν τῇ Ἱστίᾳ καὶ Ἰνάχῳ fortasse unum idemque opus est, ut scribendum sit ἐν τῇ Ἱστιαίᾳ ἢ Ἰνάχῳ. Eodem modo Theocriti idyllia plerumque duobus nominibus inscripta fuerunt, de qua re alias dicam. Itaque etiam hoc Eratosthenis carmen, quod ab aliis Hesiodus vocabatur, ab aliis Anterinnys appellari potuit. Facile autem apparet, quam bene conveniat uterque titulus huic carmini: recte enim ab argumento *Hesiodus* inscriptum est, verum non minus convenienter *Anterinnys* dici poterat; nam Antiphus et Ctimenus, cum contumeliam sibi illatam ulcisci vellent, ab Hesiodo, quem clandestina sororis consuetudine uti existimabant, vindictam sumpserunt, interfectique corpus in mare immiserunt; at continuo hujus facinoris poenas dederunt, cum Locrenses cane indice deprehensos in mare praecipitarent. Conjecturam autem meam magnopere confirmat illud ipsum fragmentum, quod ex Anterinnye servavit Scholiasta Nicandri:

Ἰυγῆς δ' ὡς παῦρον ἐπέκλυον.

De canis voce haec intelligenda esse docet scholiasta: plane autem cadunt haec verba in Ganyctoris filios, qui cum primum canis illius, qui Hesiodo morienti adfuerat, vocem audiunt, subito expavescunt, conscii facinoris, quod commiserant, itaque ipsi se produnt. Haec autem omnia pariter atque quae tradita sunt de delphinis, qui ex alto mari ad littus tulerunt Hesiodi corpus, accurate persecutum esse Eratosthenem consentaneum est, atque animadverti etiam licet, quae similitudo inter Hesiodi et Icarii mortem intercedat, quae non latuit

Pollucem V. 42: οἱ δὲ Ἡσιόδου (κύνες) παραμείναντες αὐτῷ ἀναιρεθέντι κατήλεγξαν ὑλακῇ τοὺς φονεύσαντας. Ὁ δὲ Ἰκαρίου κύων ἔδειξε τῇ θυγατρὶ τὸν Ἰκαρίου νεκρὸν, καὶ εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς, οὗτός ἐστιν ὁ Σείριος.

Dixi Euphorionem carmen ejusdem nominis scripsisse; huc refero potissimum, quod Stephanus dicit voc. Μολύκρεια· πόλις Αἰτωλίας· Στράβων δεκάτῃ. Θουκυδίδης β' Μολύκρειον αὐτὴν καλεῖ, Εὐφορίων δὲ Μολυκρίαν αὐτήν φησι. τὸ ἐθνικὸν Μολύκριος καὶ θηλυκῶς καὶ οὐδετέρως· καὶ Μολυκριὰς λέγεται καὶ Μολυκριεύς· Ἀρκάδιος δὲ Μολυκραίους φησί. Verum offendit forma Μολυκρία, qua Euphorio in heroico carmine, quale fuit Hesiodus, vix uti potuit, nec probabile est hanc vulgarem formam poetae exemplo confirmari: immo scribendum: Μολυκρία· πόλις Αἰτωλίας· Στράβων δεκάτῃ. Θουκυδίδης β' Μολύκρειον αὐτὴν καλεῖ, Εὐφορίων δὲ Μολύκρειαν αὐτήν φησι. Recte cum Thucydidea forma Μολύκρειον, quae et ipsa singularis fuit (Thuc. II, 84), componitur ea, qua Euphorio usus est Μολύκρειά, contra Μολυκρία apud Strabonem duobus locis legitur lib. X. p. 310 et 311, idque ipsum plane firmat emendationem loci Stephaniani, quam proposui; itaque etiam IX. p. 294, ubi apud Casaubonum Μολύκρεια editur, videtur Μολυκρία legendum; et formam vulgarem Μολυκρία etiam gentile Μολύκριος firmat. Euphorio autem commemoravit hanc urbem eo ipso loco, ubi Hesiodi corpus a delphinis in litus delatum esse dixit; nam ad Rhium promontorium, haud procul ab urbe Molycria, (unde illud ipsum promontorium, ut ab Achaico promontorio discerneretur, Molycricum dictum est, v. Steph. Byz. Ῥίον. πόλις Μεσσήνης ἢ Ἀχαΐας· καὶ ἄλλη Αἰτωλίας, ἣ καὶ Μολυκρικὸν ἐκαλεῖτο) detulerant delphini eo ipso tem-

pore, quo Locrenses, (nam Rhium nondum Aetolorum in ditione fuit) solennitatem celebrabant, vid. Plut. de soll. an. 36: *εἰς τὸ Ῥίον ἐκθέντες ἐσφαγμένον.* et planius etiam conviv. Sap. 19: *δελφίνων ἀγέλη πρὸς τὸ Ῥίον ἐκόμιζε καὶ τὴν Μολυκρίαν· ἐτύγχανε δὲ Λοκροῖς ἡ τῶν Ῥίων καθεστῶσα θυσία καὶ πανήγυρις, ἣν ἄγουσιν ἔτι νῦν περιφανῶς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον.* Et hinc etiam Pausanias dicit IX. 31 caedis auctores Naupacto relicta se contulisse Molycriam et ibi sub judicium vocatos esse: *ἔφυγον ἐς Μολυκρίαν ἐκ Ναυπάκτου διὰ τοῦ Ἡσιόδου τὸν φόνον καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν εἰς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρίᾳ σφίσιν ἡ δίκη**). Jam apparet hos de loco, ad quem Hesiodi corpus delatum sit, consentire, Goettlingius autem, ut itidem eadem solennitas ab omnibus commemoretur, apud Plutarchum *Ἀριαδνείων* pro *Ῥίων* restituendum esse suspicatus est. Verum hic quoque observandum est, duplicem famam fuisse; alteram Alcidamas memoriae prodidit, eamque auctor certaminis secutus est, qui in Bacchica aliqua solennitate hoc accidisse perhibent; alteram Eratosthenes haud dubie adhibuit, eique se applicavit Plutarchus: estque aut servandum nomen illud *Ῥίων***),

---

*) Quod auctor certaminis dicit *ἀποκτείναντες εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Λοκρίδος πέλαγος κατεπόντισαν*, quocum consentit fere Proculus, nisi quod praepostere plane locutus est, *ὑπὸ δελφίνων ἐξήχθη τὸ σῶμα μεταξὺ Λοκρίδος καὶ Εὐβοίας*, id nequaquam cum Goettlingio in *τῆς Μολυκρίας καὶ τῆς Λοκρίδος* mutandum est, nam Molycria tunc fuit terrae Locridis; certe debuit ille scribere *μεταξὺ τῆς Αἰτωλίας καὶ τῆς Λοκρίδος*, nam posteriore tempore sane Oenoe, ubi interfectus est Hesiodus in Nemeo, Locrensium in ditione fuit, Molycria autem Aetoliae adscripta. Sed scripserat opinor auctor certaminis *εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Ἀχαΐας καὶ τῆς Λοκρίδος πέλαγος*, quod cum mature in *Εὐβοίας* esset corruptum, Proculus ille hunc librariorum errorem non solum repetiit, verum etiam inepte dixit corpus delatum esse *ad littus μεταξὺ Λοκρίδος καὶ Εὐβοίας.* Auctorem autem certaminis, hominem haud indoctum, qui hic Alcidamantem sequitur, noli credere errorem commisisse.

**) Nam a voce *Ῥίον* recte potuit adj. *Ῥῖος* (*Ῥῖα*) formari, ut *Χῖος*, alia dicuntur. Reiskius conjecit *Ῥιείων*, sed haec forma prorsus a lege abhorrere videtur.

quemadmodum Γεραίστια, Ἐλευσίνια, Ἴσθμια, alia a locis dicta sunt, aut Λοκρίων corrigendum, quemadmodum Πανιώνια, Παναθήναια (vel Ἀθήναια) alia dicuntur, quoniam commune Locrensium hanc solennitatem celebrabat. Illa ipsa autem solennitas, sive Ῥῖα sive Λόκρια vocabatur, non erat in Bacchi honorem instituta, sed Neptuni gratia celebrabatur; id quod confirmat Pausanias, cum dicit: αὐτόθι εἰς Ποσειδῶνα ἀσεβήσασιν ἐγένετο τῇ Μολυκρίᾳ σφίσιν ἡ δίκη. Etenim solennitas illa, ut mos erat, per complures dies continuabatur; jam cum sub ipsum initium hujus solennitatis Ganyctoris filii prope Oenoen ad Nemei Jovis fanum interemissent Hesiodum, cujus corpus tertio die post Rhium est delatum, illi hoc ipso facinore non solum sanctum hospitalitatis jus violaverant, verum etiam Deorum religionem contemserant; nam per omne illud tempus, quo Locrenses Neptuni sacra celebrabant, debebant ab omni vi et armis abstinere. Satis autem superque ipse deus ostenderat, facinus hoc puniendum esse, nam delphini, dei illius ministri, detulerant corpus interfecti Hesiodi ad illum ipsum locum, in quo Neptuni erat fanum sanctissimum, ubi Locrenses tunc festos dies agebant; hinc igitur facile apparet, cur Pausanias, qui hic quoque Eratosthenem potissimum sequitur, dicat, Ganyctoris filios in Neptunum peccavisse, et cur Locrenses publicam vindictam de caedis auctoribus sumendam esse judicaverint *). Templum Neptuni apud illud promontorium commemorat etiam Thucyd. II. 84: ἐς Μο-

*) Forte fortuna autem, ut fieri solet, accidit, ut in eundem illum locum se conferrent Ganyctoris filii, ut canis quoque fidelissimus, qui facinus indicavit, quasi haud ignarus futuri, eodem iret.

λύκρειον ἀπέπλεον καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ, καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι ἀνεχώρησαν ἐς Ναύπακτον. et Atheniensium sacrificium, quod Neptuno illic obtulerunt, commemorat etiam Pausan. X. 11. 6: γενέσθαι δὲ ἀπὸ τῶν ναυμαχιῶν τούτων καὶ θυσίαν Θησεῖ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ Ῥίῳ· καί μοι φαίνεται τὸ ἐπίγραμμα ἐς Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίχου καὶ ἐς τοῦ Φορμίωνος τὰ ἔργα. itaque ad idem illud tempus pertinet, de quo Thucydides dicit. — Ad Euphorionis Hesiodum fortasse etiam referendus est ille versus, qui est apud Polluc. IV. 59:

Ὀρχομενὸν Χαρίτεσσιν ἀφαρέσιν ὀρχηθέντα.

nam verisimile est hunc poetam, fortasse etiam Eratosthenem, extremo carmine quaedam de Hesiodi sepulcris adjecisse, de quibus conferas, quae Welkerus exposuit in Opusculis suis, quae ad litterarum graecarum historiam pertinent, T. I. p. 154 seqq.

Jam quae praeterea de Eratosthenis Erigone dicenda sunt, ea expromam proxime.

Superest, ut exponam de quaestione quae proximo anno iterum philologiae studiosis proposita fuit. Postulaveramus, ut

Historia artis grammaticae apud Romanos, qualis inde a primis initiis usque ad Augusti aetatem fuerit, quam accuratissime describeretur, ita ut maxime etiam doctrina, quam Varro secutus est, illustraretur.

Sed cum nemo ad illam quaestionem solvendam accesserit, jam novam in annum proximum proponimus hanc, ad quam speramus lubenter animum et industriam conversuros esse, qui antiquarum litterarum studia naviter et eo quo decet amore complectuntur:

Exponatur, quid Aristophanes Byzantius ad Homeri carmina et emendanda et explicanda contulerit, ita ut non solum diligenter colligantur, quae huc pertinent, sed etiam inquiratur, quid probandum quidve rejiciendum sit.

Ipsum diei natalis splendorem vir excellentissimus et clarissimus, collega conjunctissimus,

HENRIC. CAROL. LUDOLPH. A SYBEL,

PH. D. AA. M. HIST. P. P. O.

oratione in auditorio majore habenda illustrabit. Cui solemnitati ut frequentes interesse, oratorem publice constitutum audire, bonaque vota concipienti favere velint, *Magnificus Academiae Prorector*, *Magnificus Procancellarius*, *Professores omnium ordinum summe venerabiles*, *illustres et consultissimi*, *experientissimi*, *excellen-*

tissimi, quotquot praeterea in quocunque honoris ac dignitatis gradu constituti bene Academiae cupiunt et bonis artibus favent, juvenes denique disciplinae nostrae crediti ornatissimi atque suavissimi, ea qua par est observantia oro rogoque.

Marburgi die v. m. Julii MDCCCXLVI.

NATALEM QUADRAGESIMUM QUINTUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

FRIDERICI GUILIELMI

PRINCIPIS ELECTORALIS ET CONSORTIS REGIMINIS HASSIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XX. M. AUGUSTI

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula II.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVII.

Analectorum Alexandrinorum

PARTICULA SECUNDA.

Commentationis de Eratosthenis Erigone continuatio.

Tandem aliquando revertar ex his ambagibus, quas non potui evitare, ad Eratosthenis Erigonem. Luculenter ostendi tria illa fragmenta, quae Osannus in ordinem recepit, aliena esse ab hac elegia, et vel ex Epithalamio, vel ex Anterinnye vel denique ex Hesiodo petita esse. At sunt alia quoque, quae Osannus, qui XIV fragmenta sibi reperisse visus est, non majore jure huc revocavit.

Et primum quidem nec ad Erigonem elegiam neo omnino ad hanc de Icario fabulam referri potest illud fragmentum, quod est apud Schol. Nicand. Ther. 471: καὶ Ἐρατοσθένης φησί· εὗ ται ὅσοις φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον. Osannus p. 19 ex Bernhardyi conjectura scripsit:

Εὔϊος, ὃς φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον.

et hanc conjecturam vel eo confirmari credit, quod Lemnus propter vini culturam et praestantiam apud veteres magnis laudibus efferri solebat. Poterat sane aliquis poeta vim, quam vinum ignis more in homines expromat, cum Lemnio igne comparare, at vero parum accommodatum huic comparationi vocabulum φαίνεσκε. Jam vero codd. Pa-

Analectorum Alexandrinorum

PARTICULA SECUNDA.

Commentationis de Eratosthenis Erigone continuatio.

Tandem aliquando revertar ex his ambagibus, quas non potui evitare, ad Eratosthenis Erigonem. Luculenter ostendi tria illa fragmenta, quae Osannus in ordinem recepit, aliena esse ab hac elegia, et vel ex Epithalamio, vel ex Anterinnye vel denique ex Hesiodo petita esse. At sunt alia quoque, quae Osannus, qui XIV fragmenta sibi reperisse visus est, non majore jure huc revocavit.

Et primum quidem nec ad Erigonem elegiam neo omnino ad hanc de Icario fabulam referri potest illud fragmentum, quod est apud Schol. Nicand. Ther. 471: καὶ Ἐρατοσθένης φησί· εὖ ται ὅσοις φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον. Osannus p. 19 ex Bernhardyi conjectura scripsit:

Εὔϊος, ὃς φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον.

et hanc conjecturam vel eo confirmari credit, quod Lemnus propter vini culturam et praestantiam apud veteres magnis laudibus efferri solebat. Poterat sane aliquis poeta vim, quam vinum ignis more in homines expromat, cum Lemnio igne comparare, at vero parum accommodatum huic comparationi vocabulum φαίνεσκε. Jam vero codd. Pa-

risini apud Duebnerum Antim. p. 39 exhibent εὔτοι ὄσσε κάνθων, itaque in hunc modum iste locus corrigendus est:

ἐν δέ οἱ ὄσσε
ἐκ κανθῶν φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον

et ἐκ κανθῶν etiam Duebnerus conjecit *), quemadmodum est apud Homerum Il. T. v. 16: ἐν δέ οἱ ὄσσε Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ σέλας ἐξεφάανθεν et ibid. v. 365: Τὼ δέ οἱ ὄσσε Λαμπέσθην ὡσεί τε πυρὸς σέλας. Nam quod Homerus dixit ὑπὸ βλεφάρων id apud Eratosthenem est ἐκ κανθῶν, conferas Pollucem II. 72: Τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τῶν βλεφάρων ἄκρα κανθοί, ὧν ῥίζαι ἐγκανθίδες ἢ ἐπικανθίδες. Nihil igitur pertinet hic Eratosthenis locus ad vinum, sed igniti oculi describuntur, simulque ad proverbium illud respicitur Λήμνιον πῦρ et Λήμνιον βλέπειν; vid. Aristoph. Lysistr. v. 298 κἄστιν γε Λήμνιον τὸ πῦρ ubi scholiasta: Λήμνιον τὸ πῦρ ἀντὶ τοῦ πάνυ γενναῖον. ἢ ἀπὸ τῶν Λημνίων γυναικῶν, πορνῶν οὐσῶν, ἢ ἀπὸ τῶν καμίνων τοῦ Ἡφαίστου. Minus recte Eustath. ad Il. p. 158: ὡς οἱ Λήμνιοι ἄγριοι δηλοῖ καὶ ἡ παροιμία, Λημνίαν χεῖρα εἰποῦσα τὴν ἀπαραίτητον καὶ Λήμνιον βλέπειν ἀντὶ τοῦ δεινὸν καὶ πυρῶδες· ἐκεῖθεν δὲ καὶ Λήμνιον κακὸν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ στόμα δυσωδίας τῶν Λημνιάδων ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν θρυλλουμένων φόνων. Conf. Appendix proverb. III. 66 ed. Gotting.

Porro admodum incertum est, an huc pertineat quod Osanno est fr. XII, quod legitur apud Hesychium: Ἄγρηνον, δικτυοειδές, ὃ περιτίθενται οἱ βακχεύοντες Διονύσῳ· Ἐρατοσθένης δὲ αὐτὸ καλεῖ γρῆνον ἢ γρῆνυν. Sed γρῆνον vel γρῆνυν (de quo conferas Winkelmann Monum. Ined. p. 212 et Schoenium de Person. in Eurip. Bacch. habitu p. 54,

*) Cum Cod. Gott. παμφαίνεσκε exhibeat, possis etiam scribere κανθοῖς παμφαίνεσκε, sed illud praestat.

denique Wieselerum in Diar. Antiquit. 1845. N. 14) potuit commode etiam in aliis carminibus commemorare, et dubium omnino est, an sit ex carmine aliquo petitum; nam Eratosthenes etiam in grammatico aliquo opere, quemadmodum in libris *de antiqua comoedia*, quibus saepius usus est Hesychius, adhibere potuit.

Restant *quinque* fragmentis remotis *novem* vel potius *octo*, cum illud, quod Osannus ultimo loco posuit, ad Parthenium referre malit. Verum ne haec quidem omnia ad Erigonem elegiam pertinent, sed cum constet, quod Osannus quoque mihi concessit, Eratosthenem idem argumentum in Mercurio tractavisse, videndum est, an forte ad illud opus quaedam reliquiae rectius quam ad Erigonem referantur. Et ipse Osannus dicit p. 14: »*In hac sedis unius cujuscunque ambiguitate ne quid praetermitteretur, quod ad Erigonam pertinere potuisset, hanc rationem instituendam putavi, ut nisi quae a metro elegiaco aliena essent, cetera omnia fragmenta, quae vel aperte ad Erigonae fabulam vel ad res Bacchicas spectarent, complecterer atque Erigonae carmini adsignarem, haud nescius posse in iis esse, quae olim in Mercurio locum habuissent. Ita ut facerem, eo potissimum adductus sum, quod, quum argumentum fabulae in Erigona multo explicatius, quam in Mercurio manifesto tractatum fuerit, majorem fragmentorum partem ex illo poemate potius, quam ex hoc afferri probabilius videatur.*« At non est verum, quod dicit Osannus Erigonem nobilius carmen quam Mercurium fuisse; quid quod scholiastae Homerici, a quibus profecti sumus, non secundum Erigonem, sed secundum Mercurium famam de Icario et Erigone enarrant, quod vel Osannus con-

quemadmodum Γεραίστια, Ἐλευσίνια, Ἴσθμια, alia a locis dicta sunt, aut Λοκρίων corrigendum, quemadmodum Πανιώνια, Παναθήναια (vel Ἀθήναια) alia dicuntur, quoniam commune Locrensium hanc solennitatem celebrabat. Illa ipsa autem solennitas, sive Ῥῖα sive Λόκρια vocabatur, non erat in Bacchi honorem instituta, sed Neptuni gratia celebrabatur; id quod confirmat Pausanias, cum dicit: αὐτόθι εἰς Ποσειδῶνα ἀσεβήσασιν ἐγένετο τῇ Μολυκρίᾳ σφίσιν ἡ δίκη. Etenim solennitas illa, ut mos erat, per complures dies continuabatur; jam cum sub ipsum initium hujus solennitatis Ganyctoris filii prope Oenoen ad Nemei Jovis fanum interemissent Hesiodum, cujus corpus tertio die post Rhium est delatum, illi hoc ipso facinore non solum sanctum hospitalitatis jus violaverant, verum etiam Deorum religionem contemserant; nam per omne illud tempus, quo Locrenses Neptuni sacra celebrabant, debebant ab omni vi et armis abstinere. Satis autem superque ipse deus ostenderat, facinus hoc puniendum esse, nam delphini, dei illius ministri, detulerant corpus interfecti Hesiodi ad illum ipsum locum, in quo Neptuni erat fanum sanctissimum, ubi Locrenses tunc festos dies agebant; hinc igitur facile apparet, cur Pausanias, qui hic quoque Eratosthenem potissimum sequitur, dicat, Ganyctoris filios in Neptunum peccavisse, et cur Locrenses publicam vindictam de caedis auctoribus sumendam esse judicaverint *). Templum Neptuni apud illud promontorium commemorat etiam Thucyd. II. 84: ἐς Μο-

*) Forte fortuna autem, ut fieri solet, accidit, ut in eundem illum locum se conferrent Ganyctoris filii, ut canis quoque fidelissimus, qui facinus indicavit, quasi haud ignarus futuri, eodem iret.

λύκρειον ἀπέπλεον καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ, καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι ἀνεχώρησαν ἐς Ναύπακτον. et Atheniensium sacrificium, quod Neptuno illic obtulerunt, commemorat etiam Pausan. X. 11. 6: γενέσθαι δὲ ἀπὸ τῶν ναυμαχιῶν τούτων καὶ θυσίαν Θησεῖ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ Ῥίῳ· καί μοι φαίνεται τὸ ἐπίγραμμα ἐς Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίχου καὶ ἐς τοῦ Φορμίωνος τὰ ἔργα. itaque ad idem illud tempus pertinet, de quo Thucydides dicit. — Ad Euphorionis Hesiodum fortasse etiam referendus est ille versus, qui est apud Polluc. IV. 59:

Ὀρχομενὸν Χαρίτεσσιν ἀφαρέσιν ὀρχηθέντα.

nam verisimile est hunc poetam, fortasse etiam Eratosthenem, extremo carmine quaedam de Hesiodi sepulcris adjecisse, de quibus conferas, quae Welkerus exposuit in Opusculis suis, quae ad litterarum graecarum historiam pertinent, T. I. p. 154 seqq.

Jam quae praeterea de Eratosthenis Erigone dicenda sunt, ea expromam proxime.

Superest, ut exponam de quaestione quae proximo anno iterum philologiae studiosis proposita fuit. Postulaveramus, ut

Historia artis grammaticae apud Romanos, qualis inde a primis initiis usque ad Augusti aetatem fuerit, quam accuratissime describeretur, ita ut maxime etiam doctrina, quam Varro secutus est, illustraretur.

Sed cum nemo ad illam quaestionem solvendam accesserit, jam novam in annum proximum proponimus hanc, ad quam speramus lubenter animum et industriam conversuros esse, qui antiquarum litterarum studia naviter et eo quo decet amore complectuntur:

Exponatur, quid Aristophanes Byzantius ad Homeri carmina et emendanda et explicanda contulerit, ita ut non solum diligenter colligantur, quae huc pertinent, sed etiam inquiratur, quid probandum quidve rejiciendum sit.

Ipsum diei natalis splendorem vir excellentissimus et clarissimus, collega conjunctissimus,

HENRIC. CAROL. LUDOLPH. A SYBEL,

PH. D. AA. M. HIST. P. P. O.

oratione in auditorio majore habenda illustrabit. Cui solemnitati ut frequentes interesse, oratorem publice constitutum audire, bonaque vota concipienti favere velint, *Magnificus Academiae Prorector, Magnificus Procancellarius, Professores omnium ordinum summe venerabiles, illustres et consultissimi, experientissimi, excellen-*

tissimi, quotquot praeterea in quocunque honoris ac dignitatis gradu constituti bene Academiae cupiunt et bonis artibus favent, juvenes denique disciplinae nostrae crediti ornatissimi atque suavissimi, ea qua par est observantia oro rogoque.

Marburgi die v. m. Julii MDCCCXLVI.

NATALEM QUADRAGESIMUM QUINTUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

FRIDERICI GUILIELMI

PRINCIPIS ELECTORALIS ET CONSORTIS REGIMINIS HASSIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XX. M. AUGUSTI

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula II.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVII.

Analectorum Alexandrinorum

PARTICULA SECUNDA.

Commentationis de Eratosthenis Erigone continuatio.

Tandem aliquando revertar ex his ambagibus, quas non potui evitare, ad Eratosthenis Erigonem. Luculenter ostendi tria illa fragmenta, quae Osannus in ordinem recepit, aliena esse ab hac elegia, et vel ex Epithalamio, vel ex Anterinnye vel denique ex Hesiodo petita esse. At sunt alia quoque, quae Osannus, qui XIV fragmenta sibi reperisse visus est, non majore jure huc revocavit.

Et primum quidem nec ad Erigonem elegiam neo omnino ad hanc de Icario fabulam referri potest illud fragmentum, quod est apud Schol. Nicand. Ther. 471: καὶ Ἐρατοσθένης φησί· εὖ ται ὅσοις φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον. Osannus p. 19 ex Bernhardyi conjectura scripsit:

> Εὔϊος, ὃς φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον.

et hanc conjecturam vel eo confirmari credit, quod Lemnus propter vini culturam et praestantiam apud veteres magnis laudibus efferri solebat. Poterat sane aliquis poeta vim, quam vinum ignis more in homines expromat, cum Lemnio igne comparare, at vero parum accommodatum huic comparationi vocabulum φαίνεσκε. Jam vero codd. Pa-

risini apud Duebnerum Antim. p. 39 exhibent εὖτοι ὄσσε κάνθων, itaque in hunc modum iste locus corrigendus est:

ἐν δέ οἱ ὄσσε
ἐκ κανθῶν φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον

et ἐκ κανθῶν etiam Duebnerus conjecit*), quemadmodum est apud Homerum Il. T. v. 16: ἐν δέ οἱ ὄσσε Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ σέλας ἐξεφάανθεν et ibid. v. 365: Τὼ δέ οἱ ὄσσε Λαμπέσθην ὡσεί τε πυρὸς σέλας. Nam quod Homerus dixit ὑπὸ βλεφάρων id apud Eratosthenem est ἐκ κανθῶν, conferas Pollucem II. 72: Τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τῶν βλεφάρων ἄκρα κανθοί, ὧν ῥίζαι ἐγκανθίδες ἢ ἐπικανθίδες. Nihil igitur pertinet hic Eratosthenis locus ad vinum, sed igniti oculi describuntur, simulque ad proverbium illud respicitur Λήμνιον πῦρ et Λήμνιον βλέπειν; vid. Aristoph. Lysistr. v. 298 κἄστιν γε Λήμνιον τὸ πῦρ ubi scholiasta: Λήμνιον τὸ πῦρ ἀντὶ τοῦ πάνυ γενναῖον. ἢ ἀπὸ τῶν Λημνίων γυναικῶν, πορνῶν οὐσῶν, ἢ ἀπὸ τῶν καμίνων τοῦ Ἡφαίστου. Minus recte Eustath. ad Il. p. 158: ὡς οἱ Λήμνιοι ἄγριοι δηλοῖ καὶ ἡ παροιμία, Λημνίαν χεῖρα εἰποῦσα τὴν ἀπαραίτητον καὶ Λήμνιον βλέπειν ἀντὶ τοῦ δεινὸν καὶ πυρῶδες· ἐκεῖθεν δὲ καὶ Λήμνιον κακὸν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ στόμα δυσωδίας τῶν Λημνιάδων ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν θρυλλουμένων φόνων. Conf. Appendix proverb. III. 66 ed. Gotting.

Porro admodum incertum est, an huc pertineat quod Osanno est fr. XII, quod legitur apud Hesychium: Ἄγρηνον, δικτυοειδές, ὃ περιτίθενται οἱ βακχεύοντες Διονύσῳ· Ἐρατοσθένης δὲ αὐτὸ καλεῖ γρῆνον ἢ γρῆνυν. Sed γρῆνον vel γρῆνυν (de quo conferas Winkelmann Monum. Ined. p. 212 et Schoenium de Person. in Eurip. Bacch. habitu p. 54,

*) Cum Cod. Gott. παμφαίνεσκε exhibeat, possis etiam scribere κανθοῖς παμφαίνεσκε, sed illud praestat.

denique Wieselerum in Diar. Antiquit. 1845. N. 14) potuit commode etiam in aliis carminibus commemorare, et dubium omnino est, an sit ex carmine aliquo petitum; nam Eratosthenes etiam in grammatico aliquo opere, quemadmodum in libris *de antiqua comoedia*, quibus saepius usus est Hesychius, adhibere potuit.

Restant *quinque* fragmentis remotis *novem* vel potius *octo*, cum illud, quod Osannus ultimo loco posuit, ad Parthenium referre malit. Verum ne haec quidem omnia ad Erigonem elegiam pertinent, sed cum constet, quod Osannus quoque mihi concessit, Eratosthenem idem argumentum in Mercurio tractavisse, videndum est, an forte ad illud opus quaedam reliquiae rectius quam ad Erigonem referantur. Et ipse Osannus dicit p. 14: »*In hac sedis unius cujuscunque ambiguitate ne quid praetermitteretur, quod ad Erigonam pertinere potuisset, hanc rationem instituendam putavi, ut nisi quae a metro elegiaco aliena essent, cetera omnia fragmenta, quae vel aperte ad Erigonae fabulam vel ad res Bacchicas spectarent, complecterer atque Erigonae carmini adsignarem, haud nescius posse in iis esse, quae olim in Mercurio locum habuissent. Ita ut facerem, eo potissimum adductus sum, quod, quum argumentum fabulae in Erigona multo explicatius, quam in Mercurio manifesto tractatum fuerit, majorem fragmentorum partem ex illo poemate potius, quam ex hoc afferri probabilius videatur.*« At non est verum, quod dicit Osannus Erigonem nobilius carmen quam Mercurium fuisse; quid quod scholiastae Homerici, a quibus profecti sumus, non secundum Erigonem, sed secundum Mercurium famam de Icario et Erigone enarrant, quod vel Osannus con-

cedit, cum ibi ἐν καταστερισμοῖς legendum esse suspicatus sit. Deinde quod dicit se sejunxisse ea, quae a metro elegiaco aliena essent, ne in hac quidem parte satis ab errore cavit; quare non est mirum, si nullum omnino fragmentum Mercurio reliquerit, et tamen sunt nonnulla, quae satis probabili ratione ad illud opus revocari possunt.

Et primum quidem minime assentiri possum iis, quae Osannus p. 29 scripsit de versibus apud Schol. Nicandri Theriac. 465: Τάχα δὲ παρὰ τὴν σάρκα σηπεδόνας ἐποίησε δυσιάτους· αὗται γάρ εἰσιν αἱ πυθεδόνες· Ὅμηρος· σέο δ᾽ ὀστέα πύσει ἄρουρα· καὶ Ἐρατοσθένης·

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάστρηναν ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος·

ita codices; Bernhardyus legendum conjecit: οὐδὲ δέμας πελιδναὶ Πυθεδόνες παρέφηναν, ἐπεὶ τρέφον οὐλοὸν ἕλκος, interpretatus de corpore Icarii vix ab Erigone agnito, cum jam dudum dissolutum atque putridum esset. Osannus autem, Bacchium secutus, scripsit αἱ πελιδναὶ Πυθεδόνες γάστρην ἀν᾽ ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος, ut sit: lividae putredines per ventrem subnutriebant perniciosum vulnus; eodemque pacto, quo Bernhardyus interpretatur. At nec γάστρη facile Eratosthenes dixisse censendus est pro γαστήρ, nec potest ferri insolens correptio vocabuli πελιδναί *): omnino apparet heroicos esse versus, ita ut ad Erigonem elegiam non possint referri. Scribendum autem est:

---

*) Conferas versum Callimachi ut videtur apud Suidam in v. ὑπόδραξ· Ἡ δὲ πελιδνωθεῖσα καὶ ὄμμασι λοξὸν ὑπόδραξ ὀσσομένη.

Αἱ δὲ πελιδναί
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος.

Conjecturam confirmat gangraenae descriptio, quae legitur apud Celsum V. 26: »Priora (ulcera) in qualibet parte corporis fiunt; haec (gangraena) in prominentibus membris, id est inter ungues et alas vel inguina, fereque in senibus vel in his, quorum corpus mali habitus est. Caro illi ulceri vel nigra vel livida est, sed sicca et arida; proximaque cutis plerumque subnigris pustulis impletur; deinde ei proxima, vel pallida, vel livida, fereque aeruginosa et sine sensu est. Deterior in inflammatione est, omniaque ea simul serpunt, ulcus in locum pustularum, pustulae in eum, qui pallet aut livet; pallor aut livor in id, quod integrum est, transit.« Itaque πυθεδόνες πελιδναὶ apud Eratosthenem sunt subnigrae illae pustulae, quae nutriunt quasi ulcus, cum gangraena latius serpere solet.

Concidit igitur interpretatio loci, quae ab hominibus doctis proposita est, sed vel sic conjicio hos versus ad Erigonae et Icarii fabulam pertinere. Etenim ut ipse Eratosthenes auctor est, cum Erigone suspendio se interfecisset, Athenienses, ut poenas solverent, morbus corripuit, a quo tum demum liberati sunt, cum oraculi jussu solennibus honoribus Icarii et Erigones memoriam celebrare incepissent: Νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσιαίαις ἐγέραιρον τιμαῖς. Morbum, qui fuerit, scholiasta non accuratius indicavit; alii non tam corporis morbo, quam animi quadam aegritudine virgines Atticas infectas esse dixerunt, ut suspendio vitam finirent, quemadmodum Servius docet ad Virg. Georg. II. v. 389: »Sed post aliquantum tempus Atheniensibus

Superest, ut exponam de quaestione quae proximo anno iterum philologiae studiosis proposita fuit. Postulaveramus, ut

> **Historia artis grammaticae apud Romanos, qualis inde a primis initiis usque ad Augusti aetatem fuerit, quam accuratissime describeretur, ita ut maxime etiam doctrina, quam Varro secutus est, illustraretur.**

Sed cum nemo ad illam quaestionem solvendam accesserit, jam novam in annum proximum proponimus hanc, ad quam speramus lubenter animum et industriam conversuros esse, qui antiquarum litterarum studia naviter et eo quo decet amore complectuntur:

> **Exponatur, quid Aristophanes Byzantius ad Homeri carmina et emendanda et explicanda contulerit, ita ut non solum diligenter colligantur, quae huc pertinent, sed etiam inquiratur, quid probandum quidve rejiciendum sit.**

Ipsum diei natalis splendorem vir excellentissimus et clarissimus, collega conjunctissimus,

HENRIC. CAROL. LUDOLPH. A SYBEL,

PH. D. AA. M. HIST. P. P. O.

oratione in auditorio majore habenda illustrabit. Cui solemnitati ut frequentes interesse, oratorem publice constitutum audire, bonaque vota concipienti favere velint, *Magnificus Academiae Prorector, Magnificus Procancellarius, Professores omnium ordinum summe venerabiles, illustres et consultissimi, experientissimi, excellen-*

tissimi, quotquot praeterea in quocunque honoris ac dignitatis gradu constituti bene Academiae cupiunt et bonis artibus favent, juvenes denique disciplinae nostrae crediti ornatissimi atque suavissimi, ea qua par est observantia oro rogoque.

Marburgi die v. m. Julii MDCCCXLVI.

NATALEM QUADRAGESIMUM QUINTUM

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

PRINCIPIS AC DOMINI

FRIDERICI GUILIELMI

PRINCIPIS ELECTORALIS ET CONSORTIS REGIMINIS HASSIAE ETC.

LAETANTI PATRIAE SACRUM

AB

ACADEMIA MARBURGENSI

DIE XX. M. AUGUSTI

ORATIONE IN AUDITORIO MAJORE HABENDA

CELEBRANDUM

INDICIT

THEODORUS BERGK,

PHILOSOPHIAE D. PHILOLOGIAE P. P. O. SEMINARII PHILOLOGICI DIRECTOR.

Inest Analectorum Alexandrinorum Particula II.

MARBURGI,

TYPIS ELWERTI ACADEMICIS. MDCCCXLVI.

Analectorum Alexandrinorum

PARTICULA SECUNDA.

Commentationis de Eratosthenis Erigone continuatio.

Tandem aliquando revertar ex his ambagibus, quas non potui evitare, ad Eratosthenis Erigonem. Luculenter ostendi tria illa fragmenta, quae Osannus in ordinem recepit, aliena esse ab hac elegia, et vel ex Epithalamio, vel ex Anterinnye vel denique ex Hesiodo petita esse. At sunt alia quoque, quae Osannus, qui XIV fragmenta sibi reperisse visus est, non majore jure huc revocavit.

Et primum quidem nec ad Erigonem elegiam neo omnino ad hanc de Icario fabulam referri potest illud fragmentum, quod est apud Schol. Nicand. Ther. 471: καὶ 'Ερατοσθένης φησί· εὖ ται ὅσοις φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον. Osannus p. 19 ex Bernhardyi conjectura scripsit:

Εὔϊος, ὅς φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον.

et hanc conjecturam vel eo confirmari credit, quod Lemnus propter vini culturam et praestantiam apud veteres magnis laudibus efferri solebat. Poterat sane aliquis poeta vim, quam vinum ignis more in homines expromat, cum Lemnio igne comparare, at vero parum accommodatum huic comparationi vocabulum φαίνεσκε. Jam vero codd. Pa-

risini apud Duebnerum Antim. p. 39 exhibent *εὖτοι ὄσσε κάνθων*, itaque in hunc modum iste locus corrigendus est:

ἐν δέ οἱ ὄσσε
ἐκ κανθῶν φαίνεσκε Μοσυχλαίῃ φλογὶ ἶσον

et *ἐκ κανθῶν* etiam Duebnerus conjecit*), quemadmodum est apud Homerum Il. T. v. 16: *ἐν δέ οἱ ὄσσε Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ σέλας ἐξεφάανθεν* et ibid. v. 365: *Τὼ δέ οἱ ὄσσε Λαμπέσθην ὡσεί τε πυρὸς σέλας.* Nam quod Homerus dixit *ὑπὸ βλεφάρων* id apud Eratosthenem est *ἐκ κανθῶν*, conferas Pollucem II. 72: *Τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τῶν βλεφάρων ἄκρα κανθοί, ὧν ῥίζαι ἐγκανθίδες ἢ ἐπικανθίδες.* Nihil igitur pertinet hic Eratosthenis locus ad vinum, sed igniti oculi describuntur, simulque ad proverbium illud respicitur *Λήμνιον πῦρ* et *Λήμνιον βλέπειν*; vid. Aristoph. Lysistr. v. 298 *κἄστιν γε Λήμνιον τὸ πῦρ* ubi scholiasta: *Λήμνιον τὸ πῦρ ἀντὶ τοῦ πάνυ γενναῖον. ἢ ἀπὸ τῶν Λημνίων γυναικῶν, πορνῶν οὐσῶν, ἢ ἀπὸ τῶν καμίνων τοῦ Ἡφαίστου.* Minus recte Eustath. ad Il. p. 158: *ὡς οἱ Λήμνιοι ἄγριοι δηλοῖ καὶ ἡ παροιμία, Λημνίαν χεῖρα εἰποῦσα τὴν ἀπαραίτητον καὶ Λήμνιον βλέπειν ἀντὶ τοῦ δεινὸν καὶ πυρῶδες· ἐκεῖθεν δὲ καὶ Λήμνιον κακὸν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ στόμα δυσωδίας τῶν Λημνιάδων ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν θρυλλουμένων φόνων.* Conf. Appendix proverb. III. 66 ed. Gotting.

Porro admodum incertum est, an huc pertineat quod Osanno est fr. XII, quod legitur apud Hesychium: *Ἄγρηνον, δικτυοειδές, ὃ περιτίθενται οἱ βακχεύοντες Διονύσῳ· Ἐρατοσθένης δὲ αὐτὸ καλεῖ γρῆνον ἢ γρῆνυν.* Sed *γρῆνον* vel *γρῆνυν* (de quo conferas Winkelmann Monum. Ined. p. 212 et Schoenium de Person. in Eurip. Bacch. habitu p. 54,

---

*) Cum Cod. Gott. *παμφαίνεσκε* exhibeat, possis etiam scribere *κανθοῖς παμφαίνεσκε*, sed illud praestat.

denique Wieselerum in Diar. Antiquit. 1845. N. 14) potuit commode etiam in aliis carminibus commemorare, et dubium omnino est, an sit ex carmine aliquo petitum; nam Eratosthenes etiam in grammatico aliquo opere, quemadmodum in libris *de antiqua comoedia*, quibus saepius usus est Hesychius, adhibere potuit.

Restant *quinque* fragmentis remotis *novem* vel potius *octo*, cum illud, quod Osannus ultimo loco posuit, ad Parthenium referre malit. Verum ne haec quidem omnia ad Erigonem elegiam pertinent, sed cum constet, quod Osannus quoque mihi concessit, Eratosthenem idem argumentum in Mercurio tractavisse, videndum est, an forte ad illud opus quaedam reliquiae rectius quam ad Erigonem referantur. Et ipse Osannus dicit p. 14: »*In hac sedis unius cujuscunque ambiguitate ne quid praetermitteretur, quod ad Erigonam pertinere potuisset, hanc rationem instituendam putavi, ut nisi quae a metro elegiaco aliena essent, cetera omnia fragmenta, quae vel aperte ad Erigonae fabulam vel ad res Bacchicas spectarent, complecterer atque Erigonae carmini adsignarem, haud nescius posse in iis esse, quae olim in Mercurio locum habuissent. Ita ut facerem, eo potissimum adductus sum, quod, quum argumentum fabulae in Erigona multo explicatius, quam in Mercurio manifesto tractatum fuerit, majorem fragmentorum partem ex illo poemate potius, quam ex hoc afferri probabilius videatur.*« At non est verum, quod dicit Osannus Erigonem nobilius carmen quam Mercurium fuisse; quid quod scholiastae Homerici, a quibus profecti sumus, non secundum Erigonem, sed secundum Mercurium famam de Icario et Erigone enarrant, quod vel Osannus con-

cedit, cum ibi *ἐν καταστερισμοῖς* legendum esse suspicatus sit. Deinde quod dicit se sejunxisse ea, quae a metro elegiaco aliena essent, ne in hac quidem parte satis ab errore cavit; quare non est mirum, si nullum omnino fragmentum Mercurio reliquerit, et tamen sunt nonnulla, quae satis probabili ratione ad illud opus revocari possunt.

Et primum quidem minime assentiri possum iis, quae Osannus p. 29 scripsit de versibus apud Schol. Nicandri Theriac. 465: *Τάχα δὲ παρὰ τὴν σάρκα σηπεδόνας ἐποίησε δυσιάτους· αὗται γάρ εἰσιν αἱ πυθεδόνες· Ὅμηρος· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα· καὶ Ἐρατοσθένης·*

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάστρηναν ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος·

ita codices; Bernhardyus legendum conjecit: *οὐδὲ δέμας πελιδναὶ Πυθεδόνες παρέφηναν, ἐπεὶ τρέφον οὐλοὸν ἕλκος*, interpretatus de corpore Icarii vix ab Erigone agnito, cum jam dudum dissolutum atque putridum esset. Osannus autem, Bacchium secutus, scripsit *αἱ πελιδναὶ Πυθεδόνες γάστρην ἀν' ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος*, ut sit: lividae putredines per ventrem subnutriebant perniciosum vulnus; eodemque pacto, quo Bernhardyus interpretatur. At nec *γάστρη* facile Eratosthenes dixisse censendus est pro *γαστήρ*, nec potest ferri insolens correptio vocabuli *πελιδναί* *): omnino apparet heroicos esse versus, ita ut ad Erigonem elegiam non possint referri. Scribendum autem est:

---

*) Conferas versum Callimachi ut videtur apud Suidam in v. *ὑπόδραξ· Ἡ δὲ πελιδνωθεῖσα καὶ ὄμμασι λοξὸν ὑπόδραξ ὀσσομένη.*

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος.

Conjecturam confirmat gangraenae descriptio, quae legitur apud Celsum V. 26: »Priora (ulcera) in qualibet parte corporis fiunt; haec (gangraena) in prominentibus membris, id est inter ungues et alas vel inguina, fereque in senibus vel in his, quorum corpus mali habitus est. Caro illi ulceri vel nigra vel livida est, sed sicca et arida; proximaque cutis plerumque subnigris pustulis impletur; deinde ei proxima, vel pallida, vel livida, fereque aeruginosa et sine sensu est. Deterior in inflammatione est, omniaque ea simul serpunt, ulcus in locum pustularum, pustulae in eum, qui pallet aut livet; pallor aut livor in id, quod integrum est, transit.« Itaque πυθεδόνες πελιδναὶ apud Eratosthenem sunt subnigrae illae pustulae, quae nutriunt quasi ulcus, cum gangraena latius serpere solet.

Concidit igitur interpretatio loci, quae ab hominibus doctis proposita est, sed vel sic conjicio hos versus ad Erigonae et Icarii fabulam pertinere. Etenim ut ipse Eratosthenes auctor est, cum Erigone suspendio se interfecisset, Athenienses, ut poenas solverent, morbus corripuit, a quo tum demum liberati sunt, cum oraculi jussu solennibus honoribus Icarii et Erigones memoriam celebrare incepissent: Νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσιαίαις ἐγέραιρον τιμαῖς. Morbum, qui fuerit, scholiasta non accuratius indicavit; alii non tam corporis morbo, quam animi quadam aegritudine virgines Atticas infectas esse dixerunt, ut suspendio vitam finirent, quemadmodum Servius docet ad Virg. Georg. II. v. 389: »Sed post aliquantum tempus Atheniensibus

morbus immissus est talis, ut eorum virgines furore quodam compellerentur ad laqueum, responditque oraculum sedari posse pestilentiam illam, si Erigones et Icarii cadavera perquirerentur.« Et plane eodem modo Hyginus Astr. II. 4: »Interim cum in finibus Atheniensium multae virgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, quod Erigone moriens erat precata, ut eodem leto filiae Atheniensium afficerentur, quo ipsa erat obitura, nisi Icarii mortem persecuti et eum forent ulti.« At fuisse etiam aliam famam de turpi morbo, quo affecti sint Athenienses propter Icarii caedem, docet Scholiast. Luciani Concil. Deor. c. 5 T. IV. p. 261 ed. Jac. Itaque sane etiam Eratosthenes in Mercurio videtur memoriae prodidisse, gangraenae morbo affectos Athenienses et prope ad insaniam adactos esse, nam haec quoque, ubi is morbus adauctus est, subsequi solebat, ut docet Celsus: »Inter haec deinde febris acuta oritur ingensque sitis: quibusdam etiam delirium accedit; alii quamvis mentis sint compotes, balbutiendo vix sensus suos explicant: incipit affici stomachus, fit foedi spiritus ipse odoris.« Et de corporis aliquo morbo Eratosthenem in Mercurio dixisse, vel id videtur indicare, quod sic simpliciter Scholiastae Homerici dicunt: νόσου δὲ ἐν 'Αθήναις γενομένης. Verum non arbitror in Erigone poetam rem eodem modo explicuisse, nam cum foeda illius morbi species ab elegantia poesis, quam in Erigone elegia sectatus est Eratosthenes, abhorrere videretur, sane illius carminis instituto multo melius conveniebat altera fama, quae est apud Hyginum et Servium, virgines Atticas insania quadam correptas voluntatem obeundae mortis cepisse; eoque aptior erat haec fama, quoniam sic licuit poetae ex more illius saeculi origines solennitatis

illius, quae 'Αλῆτις vel Αἰώρα vocabatur, explicare, quam non praeteriisse silentio poetam in extremo carmine consentaneum est, cum in Mercurio verbo tantum attigisse videatur. Sin tamen cui minus probabile videatur, illos versus:

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος·

ad narrationem de Erigone in Mercurio pertinere, vel sic tamen me recte emendavisse arbitror.

Ad *Mercurium* autem, non ad Erigonem versum, qui legitur apud Hyginum Astr. II. 4:

'Ικαρίου ποσὶ πρῶτα περὶ τράγον ὠρχήσαντο,

quique ad origines Ascoliorum pertinet, quod ipsa Hygini docent verba*), referendum esse, jam olim dixi; apparet autem hunc versum eo loco adhibitum fuisse, ubi poeta enarravit, quomodo Icarius Bacchi munus coluerit et cum aliis communicaverit. Adversatus est Osannus p. 32, sed nullam rationem addidit; nam ex versus numero nihil conjicias, cum hexametro aeque in Erigone atque Mercurio fuerit locus. Ego autem sic statuo. Hyginus, cum in Poeticis Astronomicis saepissime Eratosthenis auctoritate utitur, ubique, ut par est, Mercurium, quamvis nomen non addiderit, respicit. Itaque consectarium est, ut hunc quoque versum ab Hygino ex eodem carmine petitum

*) „Qui cum sevisset vitem et diligentissime administrando floridam falce fecisset, dicitur hircus in vineam se conjecisse et quae ibi tenerrima folia videret, decerpsisse, quo facto Icarium irato animo tulisse eumque interfecisse, et ex pelle ejus utrem fecisse, ac vento plenum praeligasse, et in medium projecisse, suosque sodales circa eum saltare coegisse. Itaque Eratosthenes ait: 'Ικαρίου κτλ."

esse existimemus. Nam Eratosthenem in illo quoque carmine Icarii res non nimis breviter perstrinxisse, sed accuratius explicuisse docent scholia Homerica. Quare non dubito ad Mercurium etiam illud referre, quod apud Hyginum II. 40 legitur: „*Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum Cratera esse, quo Icarius sit usus, cum hominibus ostenderet vinum.*“ (Osann. Fr. VIII), et de hoc quidem loco etiam Osannus fatetur, potius ex Mercurio sibi, quam ex Erigone ductum videri.

His igitur expositis jam licet ad eas reliquias animum advertere, quae vel ex testium idonea auctoritate, vel ex probabili ratione ad Erigonem referendae videntur. Sunt autem hae *).

I.

Ἄστυ δὲ δὴ Θορικοῦ καλὸν ἵκανεν ἕδος.

*II.

Καὶ βαθὺν ἀκρήτῳ πνεύμονα τεγγόμενος.

III.

Μόσχους καὶ χλωρὰς κλήματος ἐκφυάδας.

*IV.

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρα
ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βορέης ἠὲ Νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον
Οἶνος ἁμαρτοεπής, οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος,
Οἶνος ψυχαπάτης.

*) Notavi asterisco versus, qui conjectura ad Erigonen sunt relati. Ceterum Bernhardyus nunc quoque plura fragmenta Erigones numerat, sed cum nihil planius dixerit, de hac re judicari nequit.

V.

Xῖαι.

Fr. I. extat apud Steph. Byz. v. ἄστυ, ubi cum legeretur εἴς τε δὴ vel εἰ ὅτε δὴ, recte Bernhardyus ἄστυ δὲ restituit, quod flagitat ipse grammatici locus, qui dicit hic ἄστυ de pago dictum esse. Jure autem suo Eratosthenes vocavit Thoricum ἄστυ, quum ante Thesei saeculum Thoricus fuerit inter duodecim illas Atticas civitates, neque ipsis Athenis multum inferior. Conferas Strabonem IX. p. 274. nec postea fuit ignobilis locus, quem vel propter opportunitatem Athenienses bello Peloponnesio munimentis firmaverunt, (vid. Xen. Hellen. I. 2. 1) quorum reliquiae etiamnunc exstant, cf. Ross de Pagis Atticis p. 72. Romanorum sane aetate accidit, quod plerisque civitatibus, ut paene funditus evanesceret, hinc Pomponius Mela II. 1: *Thoricus et Brauron, olim urbes, nunc nomina.* At antea etiam Hecataeus urbem vocavit, vid. Steph. Byz. v. Θορικός· δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Ἑκαταῖος δὲ τὴν πόλιν αὐτήν φησιν, ubi τὴν delendum. — Jam ἕδος Osannus vult de sede sacra vel signo ejus numinis accipere, quod apud Thoricenses maxime fuerit clarum, itaque ad Apollinem refert; quod non ferendum esse facile apparet, nisi statuas in iis, quae sequuntur, alia adjecta esse. Verum ipse addit, posse etiam Θορικοῦ cum ἕδος conjungi, ita ut de herois cognominis cultu, de quo nihil sit compertum, cogitandum sit. Et sane conjungenda sunt verba Θορικοῦ καλὸν ἕδος, quae appositionis loco ad ἄστυ adjunguntur. Nec tamen ἕδος de numinis alicujus signo explicandum est. Sane Thoricum, tanquam conditorem urbis, postea heroicis honoribus cultum esse consentaneum est; nulla enim fuit regio,

quae plures heroes coluerit, quam Attica; at intempestive Eratosthenes, eruditus poeta et grammaticus, hic, ubi antiquissima Atticae terrae tempora attigit, de Thorico tanquam heroe locutus esset; verum ἕδος nihil nisi domicilium significat, quemadmodum dixit Callimachus in Dian. 57: Αὖε δὲ Τρινακρίη Σικανῶν ἕδος. itaque Thoricum urbem dicit Θορικοῦ ἕδος, vel quam olim condidit et habitavit Thoricus, vel cui tunc praeerat Thoricus rex. — Illud praeterea quaeritur, Eratosthenes utrum de Icario haec dixerit an de Baccho. Et de Icario tum demum recte accipi posse putaverim, si demonstrari possit, illum prope Thoricum interfectum esse ab agricolis: nam quamvis Eratosthenem probabile est itinera Icarii, qui Bacchi munus cum aliis communicabat, commemorasse, tamen verbo hunc vel illum locum attingere satis erat, hic autem versus ad accuratiorem descriptionem pertinet. Icarium autem haud procul a Marathone interemtum esse traditum est a Mythographo Maji II. 60, quocum consentit, quod Statius ait XI. 644 *Quales Marathonide silva Flebilis Erigone caesi prope funera patris* etc.*). Itaque potius Ruhnkenio et Osanno assentior, qui ad Bacchi adventum hunc versum referendum esse putant. Sane sunt, qui tradunt Thebis relictis Bacchum adiisse Icarium,

*) Puteum Anygrum, in quem Hyginus II. 4 dicit canem Maeram se conjecisse, in eadem regione quaerendum esse apparet; Osannus dicit propterea appellatum esse, quoniam siccus fuerit: at Hyginus addit, „*quare postea neminem ex eo puteo bibisse memoriae prodiderunt.* Legendum potius *Anigrum*, puteus enim videtur foedi odoris fuisse, quod inde repetebant, quod Maerae corpus injectum fuerit, quemadmodum in Elide fluvius fuit Ἀνιγρὸς (ibique Νύμφαι Ἀνιγρίδες) qui et ipse propter ingratum aquae odorem nomen accepit, cujus odoris causam alii a Chirone, qui illic vulnus abluerit, alii a Proetidibus, quas Melampus purgaverit, repetiverunt, vid. Paus. V. 5, qui cum dicit γενέσθαι δυςχερῆ τῷ Ἀνιγρῷ τὴν ὀσμήν, verbi veriloquium significat.

idque ipsum videtur quodammodo vicinitate pagi Icarii confirmari; nam nequaquam assentior Osanno, qui ad Hymettum situm esse contendit, sed potius iis, qui non ita procul ab Eleusine situm esse dixerunt, Prellero in Diariis Antiquitatis, cui adversatur Osannus, et Rossio in libro de pagis Atticis p. 73. Verum Ceres quoque, ubi Atticam adiit et Eleusinem se contulit, primum Thoricum attigisse dicitur apud Hom. in Hymno in Cer. v. 126:

Οἱ μὲν ἔπειτα
Νηῒ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθα γυναῖκες
Ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες κ. τ. λ.

Nihil igitur mirum, quod Bacchus, cum ad Icarium proficisceretur, Thoricum venisse dicitur. Sin vero quis malit Bacchum Thebis relictis se contulisse ad Icarium, vel sic versus ad Bacchum referri potest, quem poeta dixit Icario relicto Thoricum abiisse, ut deinde insulam aliquam Aegaei maris viseret.

Fr. II. Versum hunc, qui apud Macrobium legitur Sat. II. 15. (cf. Plut. de stoic. repugn. c. 29) recte ad Erigonem videntur homines docti retulisse; haud dubie autem dicta haec sunt de Icario, cum ei Bacchus primum vinum praeberet, quemadmodum est apud Nonnum XLII. 58:

Καὶ πίεν ἄλλο μετ' ἄλλο γέρων φυτοεργὸς ἀλωεὺς
Οἶστρον ἔχων ἀκόρητον ἐϋρραθάμιγγος ἐέρσης.

Fr. III. Affert Schol. Dioscor. ap. Matth. Med. vett. p. 360: Μόσχον ἀντὶ κλάδου ἢ βλαστοῦ· μοσχεύματα γὰρ τὰ νέα τῶν φυτῶν ἔλεγον, ὡς καὶ ὁ ἐξ Ἠριγόνης Ἐρατοσθένης ἐπὶ ἀμπέλου· Μόσχους κτλ. Refert Osannus ad ipsum Bacchum, qui Icarium vitis curam docuerit, vel ad

Icarium, qui post aliis eandem disciplinam tradiderit, ut est apud Nonnum ib. v. 67:

Ἀγρονόμῳ δὲ γέροντι Φυτήκομος ὤπασε δαίμων
Κλήματα βοτρυόεντα, φιλεύϊα δῶρα τραπέζης·
Καί μιν ἄναξ ἐδίδαξεν, ἀεξιφύτῳ τινὶ τέχνῃ
Κλάσσαι βοθρῆσαί τε βαλεῖν τ' ἐνὶ κλήματα γύροις.

sed malim interpretari de hirco, qui ut ait Hyginus Astr. II. 4: *in Icarii vineam se conjecerat et quae ibi tenerrima folia videbat decerpsit*, quam famam, cum ne in Mercurio quidem, ut supra ostendi, poeta praetermiserit silentio, multo minus in Erigone negligere debebat, ut ostenderet, Ascoliorum origines ad Icarium referendas esse. Et Mythographus quoque Vaticanus II. 60 in Icarii fabula enarranda consentit, et, qui paulo aliter memorat Porphyrius de Abstin. II. 10: αἶγα δ' ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς ἐχειρώσαντο πρῶτον, ὅτι ἄμπελον ἀπέθρισεν.

Fr. IV. Versus nobilissimos ex parte Athenaeus affert II. 36. E: κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητήν· Οἶνός τοι — νόον. (v. 1—4) et eodem modo Stobaeus Flor. XVIII. 3: Ἐρατοσθένους· Οἶνος — νόον. Plenius vero ex parte Clem. Alex. Paedag. II. p. 155. D. ed. Sylb. ἔνθεν καὶ ἡ ποιητικὴ ὠφελημένη λέγει· Οἶνός θ' ὅς πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα Βορέης ἠὲ Νότος· τὰ δὲ κεκρυμμένα πάντα Φαίνει ἁμαρτοεπὴς οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος Οἶνος ψυχαπάτης καὶ τὰ ἑξῆς. unde illud etiam apparet, amplius hanc vini descriptionem continuatam fuisse. Initium denique affert Hesychius v. Ναρθηκοπλήρωτον· οἶνος τῷ πυρὶ ἶσον ἔχει μένος Ἐρατοσθένης. V. 3 ex Clemente restitui Βορέης, male apud Athenaeum et Stobaeum vulgo Βοῤῥῆς scribitur, conf. Homer. Il. IX. 5:

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον

XXIII. 195:

Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά.

— V. 5. 6. recte fecit Osannus, quod haec, quae sprevit Bernhardyus et mire dixit Orphico aliquo poeta quam Eratosthene digniora esse*), restituit, sed non potest probari, quod edidit:

— σ ἀμαρτοεπὴς οἶνος, μεθύουσιν ὄλισθος
Οἶνος ψυχαπάτης.

Addidi οἶνος, et aliter distinxi, quemadmodum etiam Bernhardyus nescio quo auctore versus exhibet. Epanaphora autem huic loco, ubi commotus est dicentis animus, inprimis convenit, hanc autem figuram Alexandrini poetae saepius adhibuerunt; ut unum exemplum afferam, Callimachus in hymno in Apollinem dicit v. 43:

Κεῖνος ὀϊστευτὴν ἔλαχ' ἀνέρα, κεῖνος ἀοιδόν,
Κείνου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.

quem locum ipse poeta alio tempore sic conformaverat:

Φοίβῳ γὰρ καὶ τόξον ἐπιτρέπεται καὶ ἀοιδή,
Φοίβου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.

Sed de his dicam, ubi bis Callimachum hymnos suos recensuisse ostendam. Ceterum Eratosthenis versus Osannus refert ad Bacchi orationem, qua Icarium, qui ipsum hospitio exceperat, vini usum et vim

*) Jure vir summus in litterarum Graecarum historia itendidem flagitat, ut philologi in genera dicendi accuratius inquirant, sed quae ipse protulit de his quaestionibus, ex parte parum sunt probanda, quemadmodum quae de Choerilo dixit, quae alibi examinabo.

cedit, cum ibi ἐν καταστερισμοῖς legendum esse suspicatus sit. Deinde quod dicit se sejunxisse ea, quae a metro elegiaco aliena essent, ne in hac quidem parte satis ab errore cavit; quare non est mirum, si nullum omnino fragmentum Mercurio reliquerit, et tamen sunt nonnulla, quae satis probabili ratione ad illud opus revocari possunt.

Et primum quidem minime assentiri possum iis, quae Osannus p. 29 scripsit de versibus apud Schol. Nicandri Theriac. 465: Τάχα δὲ παρὰ τὴν σάρκα σηπεδόνας ἐποίησε δυσιάτους· αὗται γάρ εἰσιν αἱ πυθεδόνες· Ὅμηρος· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα· καὶ Ἐρατοσθένης·

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάστρηναν ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος·

ita codices; Bernhardyus legendum conjecit: οὐδὲ δέμας πελιδναὶ Πυθεδόνες παρέφηναν, ἐπεὶ τρέφον οὐλοὸν ἕλκος, interpretatus de corpore Icarii vix ab Erigone agnito, cum jam dudum dissolutum atque putridum esset. Osannus autem, Bacchium secutus, scripsit αἱ πελιδναὶ Πυθεδόνες γάστρην ἀν' ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος, ut sit: lividae putredines per ventrem subnutriebant perniciosum vulnus; eodemque pacto, quo Bernhardyus interpretatur. At nec γάστρη facile Eratosthenes dixisse censendus est pro γαστήρ, nec potest ferri insolens correptio vocabuli πελιδναί *): omnino apparet heroicos esse versus, ita ut ad Erigonem elegiam non possint referri. Scribendum autem est:

---

*) Conferas versum Callimachi ut videtur apud Suidam in v. ὑπόδραξ· Ἡ δὲ πελιδνωθεῖσα καὶ ὄμμασι λοξὸν ὑπόδραξ ὀσσομένη.

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος.

Conjecturam confirmat gangraenae descriptio, quae legitur apud Celsum V. 26: »Priora (ulcera) in qualibet parte corporis fiunt; haec (gangraena) in prominentibus membris, id est inter ungues et alas vel inguina, fereque in senibus vel in his, quorum corpus mali habitus est. Caro illi ulceri vel nigra vel livida est, sed sicca et arida; proximaque cutis plerumque subnigris pustulis impletur; deinde ei proxima, vel pallida, vel livida, fereque aeruginosa et sine sensu est. Deterior in inflammatione est, omniaque ea simul serpunt, ulcus in locum pustularum, pustulae in eum, qui pallet aut livet; pallor aut livor in id, quod integrum est, transit.« Itaque πυθεδόνες πελιδναὶ apud Eratosthenem sunt subnigrae illae pustulae, quae nutriunt quasi ulcus, cum gangraena latius serpere solet.

Concidit igitur interpretatio loci, quae ab hominibus doctis proposita est, sed vel sic conjicio hos versus ad Erigonae et Icarii fabulam pertinere. Etenim ut ipse Eratosthenes auctor est, cum Erigone suspendio se interfecisset, Athenienses, ut poenas solverent, morbus corripuit, a quo tum demum liberati sunt, cum oraculi jussu solennibus honoribus Icarii et Erigones memoriam celebrare incepissent: Νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσιαίαις ἐγέραιρον τιμαῖς. Morbum, qui fuerit, scholiasta non accuratius indicavit; alii non tam corporis morbo, quam animi quadam aegritudine virgines Atticas infectas esse dixerunt, ut suspendio vitam finirent, quemadmodum Servius docet ad Virg. Georg. II. v. 389: »Sed post aliquantum tempus Atheniensibus

morbus immissus est talis, ut eorum virgines furore quodam compellerentur ad laqueum, responditque oraculum sedari posse pestilentiam illam, si Erigones et Icarii cadavera perquirerentur.« Et plane eodem modo Hyginus Astr. II. 4: »Interim cum in finibus Atheniensium multae virgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, quod Erigone moriens erat precata, ut eodem leto filiae Atheniensium afficerentur, quo ipsa erat obitura, nisi Icarii mortem persecuti et eum forent ulti.« At fuisse etiam aliam famam de turpi morbo, quo affecti sint Athenienses propter Icarii caedem, docet Scholiast. Luciani Concil. Deor. c. 5 T. IV. p. 261 ed. Jac. Itaque sane etiam Eratosthenes in Mercurio videtur memoriae prodidisse, gangraenae morbo affectos Athenienses et prope ad insaniam adactos esse, nam haec quoque, ubi is morbus adauctus est, subsequi solebat, ut docet Celsus: »Inter haec deinde febris acuta oritur ingensque sitis: quibusdam etiam delirium accedit; alii quamvis mentis sint compotes, balbutiendo vix sensus suos explicant: incipit affici stomachus, fit foedi spiritus ipse odoris.« Et de corporis aliquo morbo Eratosthenem in Mercurio dixisse, vel id videtur indicare, quod sic simpliciter Scholiastae Homerici dicunt: νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης. Verum non arbitror in Erigone poetam rem eodem modo explicuisse, nam cum foeda illius morbi species ab elegantia poesis, quam in Erigone elegia sectatus est Eratosthenes, abhorrere videretur, sane illius carminis instituto multo melius conveniebat altera fama, quae est apud Hyginum et Servium, virgines Atticas insania quadam correptas voluntatem obeundae mortis cepisse; eoque aptior erat haec fama, quoniam sic licuit poetae ex more illius saeculi origines solennitatis

illius, quae Ἀλῆτις vel Αἰώρα vocabatur, explicare, quam non praeteriisse silentio poetam in extremo carmine consentaneum est, cum in Mercurio verbo tantum attigisse videatur. Sin tamen cui minus probabile videatur, illos versus:

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος·

ad narrationem de Erigone in Mercurio pertinere, vel sic tamen me recte emendavisse arbitror.

Ad *Mercurium* autem, non ad Erigonem versum, qui legitur apud Hyginum Astr. II, 4:

Ἰκαρίου ποσὶ πρῶτα περὶ τράγον ὠρχήσαντο,

quique ad origines Ascoliorum pertinet, quod ipsa Hygini docent verba*), referendum esse, jam olim dixi; apparet autem hunc versum eo loco adhibitum fuisse, ubi poeta enarravit, quomodo Icarius Bacchi munus coluerit et cum aliis communicaverit. Adversatus est Osannus p. 32, sed nullam rationem addidit; nam ex versus numero nihil conjicias, cum hexametro aeque in Erigone atque Mercurio fuerit locus. Ego autem sic statuo. Hyginus, cum in Poeticis Astronomicis saepissime Eratosthenis auctoritate utitur, ubique, ut par est, Mercurium, quamvis nomen non addiderit, respicit. Itaque consectarium est, ut hunc quoque versum ab Hygino ex eodem carmine petitum

*) „Qui cum sevisset vitem et diligentissime administrando floridam falce fecisset, dicitur hircus in vineam se conjecisse et quae ibi tenerrima folia videret, decerpsisse, quo facto Icarium irato animo tulisse eumque interfecisse, et ex pelle ejus utrem fecisse, ac vento plenum praeligasse, et in medium projecisse, suosque sodales circa eum saltare coegisse. Itaque Eratosthenes ait: Ἰκαρίου κτλ.“

esse existimemus. Nam Eratosthenem in illo quoque carmine Icarii res non nimis breviter perstrinxisse, sed accuratius explicuisse docent scholia Homerica. Quare non dubito ad Mercurium etiam illud referre, quod apud Hyginum II. 40 legitur: *„Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum Cratera esse, quo Icarius sit usus, cum hominibus ostenderet vinum.“* (Osann. Fr. VIII), et de hoc quidem loco etiam Osannus fatetur, potius ex Mercurio sibi, quam ex Erigone ductum videri.

His igitur expositis jam licet ad eas reliquias animum advertere, quae vel ex testium idonea auctoritate, vel ex probabili ratione ad Erigonem referendae videntur. Sunt autem hae *).

I.

Ἄστυ δὲ δὴ Θορικοῦ καλὸν ἵκανεν ἕδος.

*II.

Καὶ βαθὺν ἀκρήτῳ πνεύμονα τεγγόμενος.

III.

Μόσχους καὶ χλωρὰς κλήματος ἐκφυάδας.

*IV.

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρα
ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βορέης ἠὲ Νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον
Οἶνος ἁμαρτοεπής, οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος,
Οἶνος ψυχαπάτης.

---

*) Notavi asterisco versus, qui conjectura ad Erigonem sunt relati. Ceterum Bernhardyus nunc quoque plura fragmenta Erigones numerat, sed cum nihil planius dixerit, de hac re judicari nequit.

V.

Χῖαι.

Fr. I. extat apud Steph. Byz. v. ἄστυ, ubi cum legeretur εἴς τε δὴ vel εἰ ὅτε δὴ, recte Bernhardyus ἄστυ δὲ restituit, quod flagitat ipse grammatici locus, qui dicit hic ἄστυ de pago dictum esse. Jure autem suo Eratosthenes vocavit Thoricum ἄστυ, quum ante Thesei saeculum Thoricus fuerit inter duodecim illas Atticas civitates, neque ipsis Athenis multum inferior. Conferas Strabonem IX. p. 274. nec postea fuit ignobilis locus, quem vel propter opportunitatem Athenienses bello Peloponnesio munimentis firmaverunt, (vid. Xen. Hellen. I. 2. 1) quorum reliquiae etiamnunc exstant, cf. Ross de Pagis Atticis p. 72. Romanorum sane aetate accidit, quod plerisque civitatibus, ut paene funditus evanesceret, hinc Pomponius Mela II. 11 *Thoricus et Brauron, olim urbes, nunc nomina.* At antea etiam Hecataeus urbem vocavit, vid. Steph. Byz. v. Θορικός· δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Ἑκαταῖος δὲ τὴν πόλιν αὐτήν φησιν, ubi τὴν delendum. — Jam ἕδος Osannus vult de sede sacra vel signo ejus numinis accipere, quod apud Thoricenses maxime fuerit clarum, itaque ad Apollinem refert; quod non ferendum esse facile apparet, nisi statuas in iis, quae sequuntur, alia adjecta esse. Verum ipse addit, posse etiam Θορικοῦ cum ἕδος conjungi, ita ut de herois cognominis cultu, de quo nihil sit compertum, cogitandum sit. Et sane conjungenda sunt verba Θορικοῦ καλὸν ἕδος, quae appositionis loco ad ἄστυ adjunguntur. Nec tamen ἕδος de numinis alicujus signo explicandum est. Sane Thoricum, tanquam conditorem urbis, postea heroicis honoribus cultum esse consentaneum est; nulla enim fuit regio,

quae plures heroes coluerit, quam Attica; at intempestive Eratosthenes, eruditus poeta et grammaticus, hic, ubi antiquissima Atticae terrae tempora attigit, de Thorico tanquam heroe locutus esset; verum ἕδος nihil nisi domicilium significat, quemadmodum dixit Callimachus in Dian. 57: Αὖε δὲ Τρινακρίη Σικανῶν ἕδος. itaque Thoricum urbem dicit Θορικοῦ ἕδος, vel quam olim condidit et habitavit Thoricus, vel cui tunc praeerat Thoricus rex. — Illud praeterea quaeritur, Eratosthenes utrum de Icario haec dixerit an de Baccho. Et de Icario tum demum recte accipi posse putaverim, si demonstrari possit, illum prope Thoricum interfectum esse ab agricolis: nam quamvis Eratosthenem probabile est itinera Icarii, qui Bacchi munus cum aliis communicabat, commemorasse, tamen verbo hunc vel illum locum attingere satis erat, hic autem versus ad accuratiorem descriptionem pertinet. Icarium autem haud procul a Marathone interemtum esse traditum est a Mythographo Maji II. 60, quocum consentit, quod Statius ait XI. 644 *Quales Marathonide silva Flebilis Erigone caesi prope funera patris* etc.*). Itaque potius Ruhnkenio et Osanno assentior, qui ad Bacchi adventum hunc versum referendum esse putant. Sane sunt, qui tradunt Thebis relictis Bacchum adiisse Icarium,

*) Puteum Anygrum, in quem Hyginus II. 4 dicit canem Maeram se conjecisse, in eadem regione quaerendum esse apparet; Osannus dicit propterea appellatum esse, quoniam siccus fuerit: at Hyginus addit, „*quare postea neminem ex eo puteo bibisse memoriae prodiderunt.* Legendum potius *Anigrum*, puteus enim videtur foedi odoris fuisse, quod inde repetebant, quod Maerae corpus injectum fuerit, quemadmodum in Elide fluvius fuit Ἀνιγρὸς (ibique Νύμφαι Ἀνιγρίδες) qui et ipse propter ingratum aquae odorem nomen accepit, cujus odoris causam alii a Chirone, qui illic vulnus abluerit, alii a Proetidibus, quas Melampus purgaverit, repetiverunt, vid. Paus. V. 5, qui cum dicit γενέσθαι δυσχερῆ τῷ Ἀνιγρῷ τὴν ὀσμήν, verbi veriloquium significat.

idque ipsum videtur quodammodo vicinitate pagi Icarii confirmari; nam nequaquam assentior Osanno, qui ad Hymettum situm esse contendit, sed potius iis, qui non ita procul ab Eleusine situm esse dixerunt, Prellero in Diariis Antiquitatis, cui adversatur Osannus, et Rossio in libro de pagis Atticis p. 73. Verum Ceres quoque, ubi Atticam adiit et Eleusinem se contulit, primum Thoricum attigisse dicitur apud Hom. in Hymno in Cer. v. 126:

Οἱ μὲν ἔπειτα
Νηῒ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθα γυναῖκες
Ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες κ. τ. λ.

Nihil igitur mirum, quod Bacchus, cum ad Icarium proficisceretur, Thoricum venisse dicitur. Sin vero quis malit Bacchum Thebis relictis se contulisse ad Icarium, vel sic versus ad Bacchum referri potest, quem poeta dixit Icario relicto Thoricum abiisse, ut deinde insulam aliquam Aegaei maris viseret.

Fr. II. Versum hunc, qui apud Macrobium legitur Sat. II. 15. (cf. Plut. de stoic. repugn. c. 29) recte ad Erigonem videntur homines docti retulisse; haud dubie autem dicta haec sunt de Icario, cum ei Bacchus primum vinum praeberet, quemadmodum est apud Nonnum XLII. 58:

Καὶ πίεν ἄλλο μετ' ἄλλο γέρων φυτοεργὸς ἀλωεὺς
Οἶστρον ἔχων ἀκόρητον ἐϋρραθάμιγγος ἐέρσης.

Fr. III. Affert Schol. Dioscor. ap. Matth. Med. vett. p. 360: Μόσχον ἀντὶ κλάδου ἢ βλαστοῦ· μοσχεύματα γὰρ τὰ νέα τῶν φυτῶν ἔλεγον, ὡς καὶ ὁ ἐξ Ἠριγόνης Ἐρατοσθένης ἐπὶ ἀμπέλου· Μόσχους κτλ. Refert Osannus ad ipsum Bacchum, qui Icarium vitis curam docuerit, vel ad

Icarium, qui post aliis eandem disciplinam tradiderit, ut est apud Nonnum ib. v. 67:

Ἀγρονόμῳ δὲ γέροντι Φυτήκομος ὤπασε δαίμων
Κλήματα βοτρυόεντα, φιλεύϊα δῶρα τραπέζης·
Καί μιν ἄναξ ἐδίδαξεν, ἀεξιφύτῳ τινὶ τέχνῃ
Κλάσσαι βοθρῆσαί τε βαλεῖν τ' ἐνὶ κλήματα γύροις.

sed malim interpretari de hirco, qui ut ait Hyginus Astr. II. 4: *in Icarii vineam se conjecerat et quae ibi tenerrima folia videbat decerpsit*, quam famam, cum ne in Mercurio quidem, ut supra ostendi, poeta praetermiserit silentio, multo minus in Erigone negligere debebat, ut ostenderet, Ascoliorum origines ad Icarium referendas esse. Et Mythographus quoque Vaticanus II. 60 in Icarii fabula enarranda consentit, et, qui paulo aliter memorat Porphyrius de Abstin. II. 10: αἶγα δ' ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς ἐχειρώσαντο πρῶτον, ὅτι ἄμπελον ἀπέθρισεν.

Fr. IV. Versus nobilissimos ex parte Athenaeus affert II. 36. E: κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητήν· Οἶνός τοι — νόον. (v. 1—4) et eodem modo Stobaeus Flor. XVIII. 3: Ἐρατοσθένους· Οἶνος — νόον. Plenius vero ex parte Clem. Alex. Paedag. II. p. 155. D. ed. Sylb. ἔνθεν καὶ ἡ ποιητικὴ ὠφελημένη λέγει· Οἶνός θ' ὅς πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα Βορέης ἠὲ Νότος· τὰ δὲ κεκρυμμένα πάντα φαίνει ἁμαρτοεπὴς οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος Οἶνος ψυχαπάτης καὶ τὰ ἑξῆς. unde illud etiam apparet, amplius hanc vini descriptionem continuatam fuisse. Initium denique affert Hesychius v. Ναρθηκοπλήρωτον· οἶνος τῷ πυρὶ ἶσον ἔχει μένος Ἐρατοσθένης. V. 3 ex Clemente restitui Βορέης, male apud Athenaeum et Stobaeum vulgo Βοῤῥῆς scribitur, conf. Homer. Il. IX. 5:

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον

XXIII. 195:

Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά.

— V. 5. 6. recte fecit Osannus, quod haec, quae sprevit Bernhardyus et mire dixit Orphico aliquo poeta quam Eratosthene digniora esse*), restituit, sed non potest probari, quod edidit:

— σ ἀμαρτοεπὴς οἶνος, μεθύουσιν ὄλισθος
Οἶνος ψυχαπάτης.

Addidi οἶνος, et aliter distinxi, quemadmodum etiam Bernhardyus nescio quo auctore versus exhibet. Epanaphora autem huic loco, ubi commotus est dicentis animus, inprimis convenit, hanc autem figuram Alexandrini poetae saepius adhibuerunt; ut unum exemplum afferam, Callimachus in hymno in Apollinem dicit v. 43:

Κεῖνος ὀϊστευτὴν ἔλαχ' ἀνέρα, κεῖνος ἀοιδόν,
Κείνου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.

quem locum ipse poeta alio tempore sic conformaverat:

Φοίβῳ γὰρ καὶ τόξον ἐπιτρέπεται καὶ ἀοιδή,
Φοίβου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.

Sed de his dicam, ubi bis Callimachum hymnos suos recensuisse ostendam. Ceterum Eratosthenis versus Osannus refert ad Bacchi orationem, qua Icarium, qui ipsum hospitio exceperat, vini usum et vim

*) Jure vir summus in litterarum Graecarum historia itendidem flagitat, ut philologi in genera dicendi accuratius inquirant, sed quae ipse protulit de his quaestionibus, ex parte parum sunt probanda, quemadmodum quae de Choerilo dixit, quae alibi examinabo.

cedit, cum ibi *ἐν καταστερισμοῖς* legendum esse suspicatus sit. Deinde quod dicit se sejunxisse ea, quae a metro elegiaco aliena essent, ne in hac quidem parte satis ab errore cavit; quare non est mirum, si nullum omnino fragmentum Mercurio reliquerit, et tamen sunt nonnulla, quae satis probabili ratione ad illud opus revocari possunt.

Et primum quidem minime assentiri possum iis, quae Osannus p. 29 scripsit de versibus apud Schol. Nicandri Theriac. 465: *Τάχα δὲ παρὰ τὴν σάρκα σηπεδόνας ἐποίησε δυσιάτους· αὗται γάρ εἰσιν αἱ πυθεδόνες· Ὅμηρος· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα· καὶ Ἐρατοσθένης·*

Αἱ δὲ πελιδναὶ

Πυθεδόνες γάστρηναν ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος·

ita codices; Bernhardyus legendum conjecit: *οὐδὲ δέμας πελιδναὶ Πυθεδόνες παρέφηναν, ἐπεὶ τρέφον οὐλοὸν ἕλκος*, interpretatus de corpore Icarii vix ab Erigone agnito, cum jam dudum dissolutum atque putridum esset. Osannus autem, Bacchium secutus, scripsit *αἱ πελιδναὶ Πυθεδόνες γάστρην ἀν' ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἕλκος*, ut sit: lividae putredines per ventrem subnutriebant perniciosum vulnus; eodemque pacto, quo Bernhardyus interpretatur. At nec *γάστρη* facile Eratosthenes dixisse censendus est pro *γαστήρ*, nec potest ferri insolens correptio vocabuli *πελιδναί* *): omnino apparet heroicos esse versus, ita ut ad Erigonem elegiam non possint referri. Scribendum autem est:

---

*) Conferas versum Callimachi ut videtur apud Suidam in v. *ὑπόδραξ· Ἡ δὲ πελιδνωθεῖσα καὶ ὄμμασι λοξὸν ὑπόδραξ ὀσσομένη.*

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος.

Conjecturam confirmat gangraenae descriptio, quae legitur apud Celsum V. 26: »Priora (ulcera) in qualibet parte corporis fiunt; haec (gangraena) in prominentibus membris, id est inter ungues et alas vel inguina, fereque in senibus vel in his, quorum corpus mali habitus est. Caro illi ulceri vel nigra vel livida est, sed sicca et arida; proximaque cutis plerumque subnigris pustulis impletur; deinde ei proxima, vel pallida, vel livida, fereque aeruginosa et sine sensu est. Deterior in inflammatione est, omniaque ea simul serpunt, ulcus in locum pustularum, pustulae in eum, qui pallet aut livet; pallor aut livor in id, quod integrum est, transit.« Itaque πυθεδόνες πελιδναὶ apud Eratosthenem sunt subnigrae illae pustulae, quae nutriunt quasi ulcus, cum gangraena latius serpere solet.

Concidit igitur interpretatio loci, quae ab hominibus doctis proposita est, sed vel sic conjicio hos versus ad Erigonae et Icarii fabulam pertinere. Etenim ut ipse Eratosthenes auctor est, cum Erigone suspendio se interfecisset, Athenienses, ut poenas solverent, morbus corripuit, a quo tum demum liberati sunt, cum oraculi jussu solennibus honoribus Icarii et Erigones memoriam celebrare incepissent: Νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης κατὰ χρησμὸν Ἀθηναῖοι τόν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἠριγόνην ἐνιαυσιαίαις ἐγέραιρον τιμαῖς. Morbum, qui fuerit, scholiasta non accuratius indicavit; alii non tam corporis morbo, quam animi quadam aegritudine virgines Atticas infectas esse dixerunt, ut suspendio vitam finirent, quemadmodum Servius docet ad Virg. Georg. II. v. 389: »Sed post aliquantum tempus Atheniensibus

morbus immissus est talis, ut eorum virgines furore quodam compellerentur ad laqueum, responditque oraculum sedari posse pestilentiam illam, si Erigones et Icarii cadavera perquirerentur.« Et plane eodem modo Hyginus Astr. II. 4: »Interim cum in finibus Atheniensium multae virgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, quod Erigone moriens erat precata, ut eodem leto filiae Atheniensium afficerentur, quo ipsa erat obitura, nisi Icarii mortem persecuti et eum forent ulti.« At fuisse etiam aliam famam de turpi morbo, quo affecti sint Athenienses propter Icarii caedem, docet Scholiast. Luciani Concil. Deor. c. 5 T. IV. p. 261 ed. Jac. Itaque sane etiam Eratosthenes in Mercurio videtur memoriae prodidisse, gangraenae morbo affectos Athenienses et prope ad insaniam adactos esse, nam haec quoque, ubi is morbus adauctus est, subsequi solebat, ut docet Celsus: »Inter haec deinde febris acuta oritur ingensque sitis: quibusdam etiam delirium accedit; alii quamvis mentis sint compotes, balbutiendo vix sensus suos explicant: incipit affici stomachus, fit foedi spiritus ipse odoris.« Et de corporis aliquo morbo Eratosthenem in Mercurio dixisse, vel id videtur indicare, quod sic simpliciter Scholiastae Homerici dicunt: νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης. Verum non arbitror in Erigone poetam rem eodem modo explicuisse, nam cum foeda illius morbi species ab elegantia poesis, quam in Erigone elegia sectatus est Eratosthenes, abhorrere videretur, sane illius carminis instituto multo melius conveniebat altera fama, quae est apud Hyginum et Servium, virgines Atticas insania quadam correptas voluntatem obeundae mortis cepisse; eoque aptior erat haec fama, quoniam sic licuit poetae ex more illius saeculi origines solennitatis

illius, quae Ἀλῆτις vel Αἰώρα vocabatur, explicare, quam non praeteriisse silentio poetam in extremo carmine consentaneum est, cum in Mercurio verbo tantum attigisse videatur. Sin tamen cui minus probabile videatur, illos versus:

Αἱ δὲ πελιδναὶ
Πυθεδόνες γάγγραιναν ὑπέτρεφον, οὐλοὸν ἕλκος·

ad narrationem de Erigone in Mercurio pertinere, vel sic tamen me recte emendavisse arbitror.

Ad *Mercurium* autem, non ad Erigonem versum, qui legitur apud Hyginum Astr. II, 4:

Ἰκαρίου ποσὶ πρῶτα περὶ τράγον ὠρχήσαντο,

quique ad origines Ascoliorum pertinet, quod ipsa Hygini docent verba *), referendum esse, jam olim dixi; apparet autem hunc versum eo loco adhibitum fuisse, ubi poeta enarravit, quomodo Icarius Bacchi munus coluerit et cum aliis communicaverit. Adversatus est Osannus p. 32, sed nullam rationem addidit; nam ex versus numero nihil conjicias, cum hexametro aeque in Erigone atque Mercurio fuerit locus. Ego autem sic statuo. Hyginus, cum in Poeticis Astronomicis saepissime Eratosthenis auctoritate utitur, ubique, ut par est, Mercurium, quamvis nomen non addiderit, respicit. Itaque consectarium est, ut hunc quoque versum ab Hygino ex eodem carmine petitum

*) „Qui cum sevisset vitem et diligentissime administrando floridam falce fecisset, dicitur hircus in vineam se conjecisse et quae ibi tenerrima folia videret, decerpsisse, quo facto Icarium irato animo tulisse eumque interfecisse, et ex pelle ejus utrem fecisse, ac vento plenum praeligasse, et in medium projecisse, suosque sodales circa eum saltare coegisse. Itaque Eratosthenes ait: Ἰκαρίου κτλ.“

esse existimemus. Nam Eratosthenem in illo quoque carmine Icarii res non nimis breviter perstrinxisse, sed accuratius explicuisse docent scholia Homerica. Quare non dubito ad Mercurium etiam illud referre, quod apud Hyginum II. 40 legitur: *„Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum Cratera esse, quo Icarius sit usus, cum hominibus ostenderet vinum.“* (Osann. Fr. VIII), et de hoc quidem loco etiam Osannus fatetur, potius ex Mercurio sibi, quam ex Erigone ductum videri.

His igitur expositis jam licet ad eas reliquias animum advertere, quae vel ex testium idonea auctoritate, vel ex probabili ratione ad Erigonem referendae videntur. Sunt autem hae *).

I.

Ἄστυ δὲ δὴ Θορικοῦ καλὸν ἵκανεν ἕδος.

*II.

Καὶ βαθὺν ἀκρήτῳ πνεύμονα τεγγόμενος.

III.

Μόσχους καὶ χλωρὰς κλήματος ἐκφυάδας.

*IV.

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρα
ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βορέης ἠὲ Νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον
Οἶνος ἁμαρτοεπής, οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος,
Οἶνος ψυχαπάτης.

*) Notavi asterisco versus, qui conjectura ad Erigonem sunt relati. Ceterum Bernhardyus nunc quoque plura fragmenta Erigones numerat, sed cum nihil planius dixerit, de hac re judicari nequit.

V.

Χῖαι.

Fr. I. extat apud Steph. Byz. v. ἄστυ, ubi cum legeretur εἴς τε δὴ vel εἴ ὅτε δὴ, recte Bernhardyus ἄστυ δὲ restituit, quod flagitat ipse grammatici locus, qui dicit hic ἄστυ de pago dictum esse. Jure autem suo Eratosthenes vocavit Thoricum ἄστυ, quum ante Thesei saeculum Thoricus fuerit inter duodecim illas Atticas civitates, neque ipsis Athenis multum inferior. Conferas Strabonem IX. p. 274. nec postea fuit ignobilis locus, quem vel propter opportunitatem Athenienses bello Peloponnesio munimentis firmaverunt, (vid. Xen. Hellen. I. 2. 1) quorum reliquiae etiamnunc exstant, cf. Ross de Pagis Atticis p. 72. Romanorum sane aetate accidit, quod plerisque civitatibus, ut paene funditus evanesceret, hinc Pomponius Mela II. 1: *Thoricus et Brauron, olim urbes, nunc nomina.* At antea etiam Hecataeus urbem vocavit, vid. Steph. Byz. v. Θορικός· δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Ἑκαταῖος δὲ τὴν πόλιν αὐτήν φησιν, ubi τὴν delendum. — Jam ἕδος Osannus vult de sede sacra vel signo ejus numinis accipere, quod apud Thoricenses maxime fuerit clarum, itaque ad Apollinem refert; quod non ferendum esse facile apparet, nisi statuas in iis, quae sequuntur, alia adjecta esse. Verum ipse addit, posse etiam Θορικοῦ cum ἕδος conjungi, ita ut de herois cognominis cultu, de quo nihil sit compertum, cogitandum sit. Et sane conjungenda sunt verba Θορικοῦ καλὸν ἕδος, quae appositionis loco ad ἄστυ adjunguntur. Nec tamen ἕδος de numinis alicujus signo explicandum est. Sane Thoricum, tanquam conditorem urbis, postea heroicis honoribus cultum esse consentaneum est; nulla enim fuit regio,

quae plures heroes coluerit, quam Attica; at intempestive Eratosthenes, eruditus poeta et grammaticus, hic, ubi antiquissima Atticae terrae tempora attigit, de Thorico tanquam heroe locutus esset; verum ἕδος nihil nisi domicilium significat, quemadmodum dixit Callimachus in Dian. 57: Αὖε δὲ Τρινακρίη Σικανῶν ἕδος. itaque Thoricum urbem dicit Θορικοῦ ἕδος, vel quam olim condidit et habitavit Thoricus, vel cui tunc praeerat Thoricus rex. — Illud praeterea quaeritur, Eratosthenes utrum de Icario haec dixerit an de Baccho. Et de Icario tum demum recte accipi posse putaverim, si demonstrari possit, illum prope Thoricum interfectum esse ab agricolis: nam quamvis Eratosthenem probabile est itinera Icarii, qui Bacchi munus cum aliis communicabat, commemorasse, tamen verbo hunc vel illum locum attingere satis erat, hic autem versus ad accuratiorem descriptionem pertinet. Icarium autem haud procul a Marathone interemtum esse traditum est a Mythographo Maji II. 60, quocum consentit, quod Statius ait XI. 644 *Quales Marathonide silva Flebilis Erigone caesi prope funera patris* etc.*). Itaque potius Ruhnkenio et Osanno assentior, qui ad Bacchi adventum hunc versum referendum esse putant. Sane sunt, qui tradunt Thebis relictis Bacchum adiisse Icarium,

---

*) Puteum Anygrum, in quem Hyginus II. 4 dicit canem Maeram se conjecisse, in eadem regione quaerendum esse apparet; Osannus dicit propterea appellatum esse, quoniam siccus fuerit: at Hyginus addit, *„quare postea neminem ex eo puteo bibisse memoriae prodiderunt.* Legendum potius *Anigrum*, puteus enim videtur foedi odoris fuisse, quod inde repetebant, quod Maerae corpus injectum fuerit, quemadmodum in Elide fluvius fuit *Ἄνιγρος* (ibique *Νύμφαι Ἀνιγρίδες*) qui et ipse propter ingratum aquae odorem nomen accepit, cujus odoris causam alii a Chirone, qui illic vulnus abluerit, alii a Proetidibus, quas Melampus purgaverit, repetiverunt, vid. Paus. V. 5, qui cum dicit *γενέσθαι δυσχερῆ τῷ Ἀνίγρῳ τὴν ὀσμήν*, verbi veriloquium significat.

idque ipsum videtur quodammodo vicinitate pagi Icarii confirmari; nam nequaquam assentior Osanno, qui ad Hymettum situm esse contendit, sed potius iis, qui non ita procul ab Eleusine situm esse dixerunt, Prellero in Diariis Antiquitatis, cui adversatur Osannus, et Rossio in libro de pagis Atticis p. 73. Verum Ceres quoque, ubi Atticam adiit et Eleusinem se contulit, primum Thoricum attigisse dicitur apud Hom. in Hymno in Cer. v. 126:

Οἱ μὲν ἔπειτα
Νηΐ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθα γυναῖκες
Ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες κ. τ. λ.

Nihil igitur mirum, quod Bacchus, cum ad Icarium proficisceretur, Thoricum venisse dicitur. Sin vero quis malit Bacchum Thebis relictis se contulisse ad Icarium, vel sic versus ad Bacchum referri potest, quem poeta dixit Icario relicto Thoricum abiisse, ut deinde insulam aliquam Aegaei maris viseret.

Fr. II. Versum hunc, qui apud Macrobium legitur Sat. II. 15. (cf. Plut. de stoic. repugn. c. 29) recte ad Erigonem videntur homines docti retulisse; haud dubie autem dicta haec sunt de Icario, cum ei Bacchus primum vinum praeberet, quemadmodum est apud Nonnum XLII. 58:

Καὶ πίεν ἄλλο μετ' ἄλλο γέρων φυτοεργὸς ἀλωεὺς
Οἶστρον ἔχων ἀκόρητον ἐϋρραθάμιγγος ἐέρσης.

Fr. III. Affert Schol. Dioscor. ap. Matth. Med. vett. p. 360: Μόσχον ἀντὶ κλάδου ἢ βλαστοῦ· μοσχεύματα γὰρ τὰ νέα τῶν φυτῶν ἔλεγον, ὡς καὶ ὁ ἐξ Ἠριγόνης Ἐρατοσθένης ἐπὶ ἀμπέλου· Μόσχους κτλ. Refert Osannus ad ipsum Bacchum, qui Icarium vitis curam docuerit, vel ad

Icarium, qui post aliis eandem disciplinam tradiderit, ut est apud Nonnum ib. v. 67:

Ἀγρονόμῳ δὲ γέροντι Φυτήκομος ὤπασε δαίμων
Κλήματα βοτρυόεντα, Φιλεύϊα δῶρα τραπέζης·
Καί μιν ἄναξ ἐδίδαξεν, ἀεξιφύτῳ τινὶ τέχνῃ
Κλάσσαι βοθρῆσαί τε βαλεῖν τ' ἐνὶ κλήματα γύροις.

sed malim interpretari de hirco, qui ut ait Hyginus Astr. II. 4: *in Icarii vineam se conjecerat et quae ibi tenerrima folia videbat decerpsit*, quam famam, cum ne in Mercurio quidem, ut supra ostendi, poeta praetermiserit silentio, multo minus in Erigone negligere debebat, ut ostenderet, Ascoliorum origines ad Icarium referendas esse. Et Mythographus quoque Vaticanus II. 60 in Icarii fabula enarranda consentit, et, qui paulo aliter memorat Porphyrius de Abstin. II. 10: αἶγα δ' ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς ἐχειρώσαντο πρῶτον, ὅτι ἄμπελον ἀπέθρισεν.

Fr. IV. Versus nobilissimos ex parte Athenaeus affert II. 36. E: κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητήν· Οἶνός τοι — νόον. (v. 1—4) et eodem modo Stobaeus Flor. XVIII. 3: Ἐρατοσθένους· Οἶνος — νόον. Plenius vero ex parte Clem. Alex. Paedag. II. p. 155. D. ed. Sylb. ἔνθεν καὶ ἡ ποιητικὴ ὠφελημένη λέγει· Οἶνός θ' ὅς πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ, κυμαινεῖ δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα Βορέης ἠὲ Νότος· τὰ δὲ κεκρυμμένα πάντα φαίνει ἁμαρτοεπὴς οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος Οἶνος ψυχαπάτης καὶ τὰ ἑξῆς. unde illud etiam apparet, amplius hanc vini descriptionem continuatam fuisse. Initium denique affert Hesychius v. Ναρθηκοπλήρωτον· οἶνος τῷ πυρὶ ἶσον ἔχει μένος Ἐρατοσθένης. V. 3 ex Clemente restitui Βορέης, male apud Athenaeum et Stobaeum vulgo Βοῤῥῆς scribitur, conf. Homer. Il. IX. 5:

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον

XXIII. 195:

Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά.

— V. 5. 6. recte fecit Osannus, quod haec, quae sprevit Bernhardyus et mire dixit Orphico aliquo poeta quam Eratosthene digniora esse*), restituit, sed non potest probari, quod edidit:

— σ ἁμαρτοεπὴς οἶνος, μεθύουσιν ὄλισθος
Οἶνος ψυχαπάτης.

Addidi οἶνος, et aliter distinxi, quemadmodum etiam Bernhardyus nescio quo auctore versus exhibet. Epanaphora autem huic loco, ubi commotus est dicentis animus, inprimis convenit, hanc autem figuram Alexandrini poetae saepius adhibuerunt; ut unum exemplum afferam, Callimachus in hymno in Apollinem dicit v. 43:

Κεῖνος ὀϊστευτὴν ἔλαχ' ἀνέρα, κεῖνος ἀοιδόν,
Κείνου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.

quem locum ipse poeta alio tempore sic conformaverat:

Φοίβῳ γὰρ καὶ τόξον ἐπιτρέπεται καὶ ἀοιδή,
Φοίβου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.

Sed de his dicam, ubi bis Callimachum hymnos suos recensuisse ostendam. Ceterum Eratosthenis versus Osannus refert ad Bacchi orationem, qua Icarium, qui ipsum hospitio exceperat, vini usum et vim

*) Jure vir summus in litterarum Graecarum historia itendidem flagitat, ut philologi in genera dicendi accuratius inquirant, sed quae ipse protulit de his quaestionibus, ex parte parum sunt probanda, quemadmodum quae de Choerilo dixit, quae alibi examinabo.

exposuerit. Verum ejusmodi expositio parum illi loco convenit*), quin potius ipse poeta vim vini describit, postquam narraverat, quantum facinus pastores Bacchi munere saucii commiserant. Nam hic, ubi Icarius cum in aliis tum in se expertus erat, quanta vini vis esset, decebat poetam graviter commoveri et παθητικῶς ista exponere.

Fr. V. in Commentat. Crit. huc referendum esse docui ex Erotiano p. 395: Χεῖαι· Ἐπικλῆς φησὶ ψυχαί· οὐκ ὀρθῶς· χεῖαι γάρ εἰσιν ὑποδήματος γυναικείου εἶδος, καθά φησιν Ἐρατοσθένης Σμηριγόνῃ καὶ Καλλίστρατος ἐν στ΄ συμμίκτων. quod quidem probabiliter ad Erigonae virginis habitum, quam descripsisse videtur poeta, referas. Fortasse ibi commemoravit poeta, ubi dixit virginem nudis pedibus quaesivisse patrem, ut est apud Nonnum ibid. v. 215:

Καὶ πλοκάμους τίλλουσα φίλῳ παρακάτθετο τύμβῳ
Παρθένος ἀκρήδεμνος ἀσάμβαλος.

Ceterum et hic et alias, ubi comparavi Nonnum, sic statuo, huic poetae plane non lecta esse Eratosthenis carmina, nam ne illud quidem, quod dicit v. 111, quod facile philologus aliquis verborum auceps opinetur,

Καὶ φλέβες οἰδαίνοντες ἐκυμαίνοντο καρήνου

ad Eratosthenis exemplum conformatum est.

---

*) Aliud esset, si hic laudes vini praedicarentur, quod Bacchus agit apud Nonnum XLVII, v. 53

Θυμοβόρους γὰρ
Οὐ στάχυες λύουσι μελεδῶνας· οἰνοτόκοι δὲ
Βότρυες ἀνδρομέης παιήονές εἰσιν ἀνίης.

Haec igitur sunt ex multis reliquiis, quas ad Erigonem revocavit Osannus, quae jure huc referri possunt. Verum sunt etiam alia, quae fortasse ad hanc elegiam pertinent, quemadmodum illud hemistichium, quod ex Eratosthene profert grammaticus in Bekkeri Anecdotis T. II. p. 655:

Μέσον δ' ἐξαύσατο βαυνόν.

hoc enim conjicias de Icario dictum esse, qui, cum hiberno tempore Bacchus ad se venisset, ut hospitaliter illum acciperet, ignem accendit; βαῦνος enim nihil aliud est, quam quod alias ἐσχαρὶς vel κάμινος dicitur, conferas Pollucem X. 100: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ βαῦνον ἂν εἴποις τὸν χυτρόποδα, καί που καὶ ἀνθράκιον, Ἀλέξιδος εἰπόντος ἐν Λημνίᾳ·

Καὶ μὴν παρῆν ἀνθράκιον ἡμῖν ἐν μέσῳ,
Σείσων τε κυάμων μεστός —,

καὶ μὴν ἐσχάραν εἴποις ἂν τὸ ἀνθράκιον τοῦτο καὶ ἐσχάριον, Ἀριστοφάνους ἐν Ταγηνισταῖς εἰπόντος ἐσχάρια καί που καὶ ἐσχαρίδα· ὁ δὲ Στράττις ἐν Ψυχασταῖς φησί·

πῶς ἂν κομίσει' ἐμοὶ
Τίς θυμαλώπων ὧδε μεστὴν ἐσχάραν.

Cf. de ἐσχάρᾳ Arist. Acharn. 888. Vesp. v. 938. Et similiter κάμινος dicit Galen. T. IV. p. 146: οἴκημα ἐκ καμίνου θερμαινόμενον ἔν γε τῷ χειμῶνι. adde Poll. VII. 110, ubi πνιγέα interpretatur ἀνθράκων κάμινον. Eratosthenem autem in hac hospitii descriptione ad idylliorum similitudinem accessisse verisimillimum est.

Porro ex ipso prooemio elegiae potest versus petitus esse, quo utitur Athenaeus I. p. 2. A:

Τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον.

Athenaeus autem cum hoc versu utitur, (epitomator enim hic ipsa Athenaei verba videtur servavisse,) dicit: Ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν

τῶν καλῶν ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι, τρὶς δ' ἀπομ. θ. δ. ἁ, ὥς πού φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητής, ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ. Recte opinor, homines docti haec Eratostheni, non Callimacho tribuunt, nam sic infra quoque Athenaeus II. p. 36, E. Eratosthenem vocat *Cyrenaeum poetam*. At quaeritur, quid sibi velit ille versus. Apparet ἀπομαξαμένοισι (nam quod in uno codice est ἀποδεξαμένοισι rejiciendum omnino) nihil aliud significare posse, quam *iis, qui ter se purgaverint, deos propitios esse*, quod ad proverbii veteris speciem proxime accedit. At Eratosthenes non is est, qui tanquam Boeotus aliquis poeta tralaticia quaedam praecepta ad vitam bene beateque agendám composuerit, verum consentaneum est, eum hoc proverbio usum esse, ut aliud quid subtiliter notaret. Ipse autem Athenaei locus docet, in quam sententiam versus dictus sit. Nam Athenaeus eo consilii adhibuit, ut diceret: noli nobis petentibus deesse, sed quod aliis jam exposuisti, id nobis quoque iteres; itaque consentaneum est, Eratosthenem quoque hoc versu usum esse, cum excusaret, quod bis terve aliquid repeteret. Jam vero vix aptiorem locum reperies huic versui, quam prooemium Erigones, in quo poeta more Alexandrinorum haud dubie quaedam praefatus est de suo instituto. Hic igitur, si, recte conjeci, antea Mercurium edidisse, in quo Icarii et Erigones fatum exposuit, profecto debuit rationem reddere, cur jam denuo hanc materiam tractandam sibi sumeret, recteque dixit, *iis, qui ter se purgaverint, ut est in proverbio, deos favere*. Apte autem hoc ipsum:

Τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον

adhibere potuit de poesi, quandoquidem ἀπομάσσεσθαι est etiam imitando aliquid fingere, uti Callimachus dixit in Ep. XXVI:

'Ησιόδου τόδ' ἄεισμα καὶ ὁ τρόπος· οὐ τὸν ἀοιδῶν
"Εσχατον, ἀλλ' ὀκνέω μὴ τὸ μελιχρότατον
Τῶν ἐπέων ὁ Σολεὺς ἀπεμάξατο.

Denique dicendum est de versu, quem olim jam ad Erigonem referendum esse suspicatus sum, de quo dixit Osannus p. 35. Apud Etymol. M. leguntur haec p. 135. 31: 'Αργαφίης, οἷον, Νιψάμεναι κρήνης ἔδραμον 'Αργαφίης. τινὲς δὲ διὰ τοῦ ε ἀπὸ Γεργάφου τοῦ Ποσειδῶνος· τὸ δὲ ἐντελὲς ἐν τῷ 'Ερμῇ· Κρήνης Γαργαφίης· ὁ Παρμένιος ἄνευ τοῦ γ. ἢ ἡ ἔλλειψις ἀπὸ ἱστορίας. Dixi illud hemistichium ad Eratosthenis potius Mercurium, quam ad Philetae carmen, quod eodem modo inscriptum fuit, pertinere, cum illud carmen longe nobilius magisque grammaticorum studiis fuerit explicatum: neque negat hoc Osannus. Censui autem, etiam pentametrum ejusdem poetae esse; nam verisimile profecto est, ex eodem poeta utriusque formae exemplum a grammatico afferri; sin diversorum sunt poetarum versus, mirum profecto, quod grammaticus doctus vulgarem hanc formam, quae in multis carminibus haud dubie obvia erat, Eratosthenis potissimum voluerit auctoritate firmare. Itaque pentametrum quoque vindicavi Eratostheni; et cum non constet, hunc poetam aliud carmen elegiacum composuisse praeter Erigonem, (nam et Epithalamium et fortasse Anterinnys quoque potius heroicis versibus videntur comprehensa fuisse) huc revocavi. Parmenii autem nomen, cum aperte corruptum sit, *Parmeniscum* substitui, ut is diceretur ad eandem normam etiam in Mercurio edidisse Κρήνης 'Αργαφίης, ut jam utriusque loci summa sit similitudo, nec idem poeta alio loco alia sit forma usus. Parmeniscum autem interpretatum esse Mercurium conatus sum ex

Hygino ostendere, vid. Comm. Crit. II. p. V. Osannus et haec reprehendit, et id, quo dixi ἀπὸ ἱστορίας idem fere esse, quod καθ' ἱστορίαν. Ἱστορία grammaticis est pro auctoritate, si quid singulare sive usu aliquo et librorum fide, sive exemplorum similitudine defenditur, quemadmodum Herodianus significat apud Etym. M. p. 791. 52: δῆλον ὅτι οὐδὲ τὸ Φῇς ὤφειλεν ἔχειν τὸ ι· ἀλλὰ κατὰ ἱστορίαν ἤγουν παράδοσιν ἔχει τὸ ι προσγεγραμμένον. πότε γὰρ τῇ ἱστορίᾳ χρώμεθα; ἡνίκα τὶ κατὰ παράδοσιν γράφεται, ὥσπερ τὸ σκείρω· ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ἱστορία διττή ἐστιν. ἔστι γὰρ ἡ χρῆσις, ἥ τις ὡς ὕλη ὑπόκειται τῇ ὀρθογραφίᾳ. λέγεται δὲ ἱστορία καὶ ἡ μαρτυρία τῶν ἀρχαίων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, ἥτις καὶ ὄργανόν ἐστι τῆς ὀρθογραφίας· διὰ τοῦτο καὶ ἔσχατον τέτακται ἡ ἱστορία, ἐπειδὴ οὐκ ἀεὶ κεχρήμεθα αὐτῇ, ἀλλ' ὅτε οὐ δυνατόν ἐστι τὴν λέξιν διὰ τῶν ἄλλων κανόνων ὀρθῶσαι ἀναλογίας, διαλέκτου, ἢ ἐτυμολογίας. Cf. ibid. p. 816. 58: ἱστορία δέ ἐστιν ἡ τῶν παλαιῶν χρῆσις, ἡ καὶ παράδοσις. ἰστέον δὲ ὅτι πολλάκις ἡ ἱστορία ἐναντιοῦται διαλέκτῳ κτλ. Porro idem Herodianus περὶ μον. λέξ. p. 5, 16: οὐ μὴν ὅτι καὶ σῦρ τί ἐστιν· οὕτω γὰρ ἐλέγετο πρότερον ἡ Φοινίκη· τοῦτο γὰρ ἀπεξενωμένον ἐστὶ καὶ ἐν ἱστορίᾳ κείμενον, ἀγνοούμενόν τε καὶ τῇ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων χρήσει καὶ τῇ συνηθείᾳ· διὸ καὶ τὰ οὕτω λεγόμενα καὶ ἱστορία οὐκ ἀνασκευάσει τὸ ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον μονῆρες, adde p. 12. 21: τὸ δὲ σῦρ οὐ σύνηθες παρ' Ἕλλησιν, ἀλλ' ἱστορίας ἐχόμενον. Jam quod dixi in illo Etymologici loco, qui item ex Herodiani libro περὶ παθῶν petitus videtur, ἀπὸ ἱστορίας esse idem fere quod καθ' ἱστορίαν, Osannus adversatur quidem, sed quod dicit »*nihil aliud significare potest, quam quod ex historia sumtum dicatur*« nihil omnino dicit. Herodianus dicit, quod poeta scripsit Ἀργαφίης, non esse temere novatum metri causa, (βεβιασμένον), sed firmari auctoritate, ab aliis

quoque hanc formam adhibitam esse, conferas Schol. Pind. Ol. III. 52: ϑήλειαν δὲ εἶναι καὶ χρυσοκέρων ἀπὸ ἱστορίας· ὁ γὰρ Θησηΐδα γράψας τοιαύτην αὐτὴν λέγει καὶ Πείσανδρος ὁ Καμιρεὺς καὶ Φερεκύδης. nam sic pro inepto Ἰστρίας, quod vulgatur, corrigendum. Hoc dicit grammaticus, Pindarum, cum cervam cornutam dixerit, secutum esse proborum scriptorum auctoritatem. Eodemque modo ἀπὸ ἀναλογίας dicitur, vid. Herodian π. μ. λ. p. 6. 9: τὸ δὲ εὖς ἀπὸ ἀναλογίας πλασσόμενον· τὸ δὲ Φεὺς*) ἐπὶ τοῦ Διονύσου κείμενον, ὡς ἐν ταῖς ἐπικλήσεσι εὕρομεν, καϑ' ἱστορίαν ἐστὶν εἰρημένον. Non dicit contra analogiam formatum esse εὖς ab adverbio εὖ, sed secundum idoneam rationem. Osannus, ut jam suo modo illud ἀπὸ ἱστορίας explicaret, primum dicit cum Sylburgio aliisque scribendum esse Παρϑένιος, ut illius sit versiculus, deinde dicit: »*Parthenius cum fontis nomen sine γ exhiberet, nescio quam rationem secutus est, nisi id fecit propter causam aliquam ex historia petitam, quae qualis sit, statim dicam.*« Fingit enim versum ex Metamorphosibus Parthenii petitum, et huic opinioni ut fidem faciat, sumit Metamorphoses elegiacum carmen fuisse, sermonem autem esse de Nymphis, quae Dianam, cum ab Actaeone spectaretur, comitatae sunt, quoniam Ovidius dicat Met. III. 155:

Vallis erat piceis et acuta densa cupressu,
Nomine Gargaphie, succinctae sacra Dianae —
Fons sonat a dextra, tenui perlucidus umbra.

Ovidium autem haec Parthenio debere, Parthenium autem eam formam adhibuisse, quae simul fontis naturam indicaret, hoc est

---

*) Corrige Φλεὺς, qui est Etruscis per reduplicationem *Puphluns*.

'Αργαφίη, quo nomine candor fontis indicetur, nam Parthenium ab ἀργὸς repetiisse, idque ipsum Ovidianum illud: *tenui perlucidus unda* significare. Non videtur operae pretium esse hanc conjecturarum copiam singulatim refellere: nam, ut unum tantum proferam, Osannus sumit, quod nullo nititur argumento, Parthenii locum expressum esse ab Ovidio, rejicit id, quod ego dixeram, quodque planum est, Alciphronem imitatum esse poetae illius locum. Nam legitur apud Alciphronem III. 1: τὸ δὲ ὅλον πρόσωπον αὐταῖς ἐνορχεῖσθαι ταῖς παρειαῖς εἴποις ἂν τὰς Χάριτας τὸν 'Ορχομενὸν ἀπολιπούσας καὶ τῆς 'Αργαφίας κρήνης ἀπονιψαμένας. Qui Alciphronis consuetudinem novit, facile largietur hos flosculos aliunde sublatos esse; illo autem pentametro usum esse Alciphronem vel insolentior forma 'Αγραφίας, quam codd. tuentur, ostendit Hinc igitur consentaneum est, quod ego statui, etiam poetam, quisquis fuit, de Gratiis dixisse illum versum: fac enim poetam de Nymphis hoc dixisse, Alciphronem autem ad Gratias retulisse, tunc imitationis vis mirum quantum infringeretur. Nec tamen credo poetam cum virginis alicujus pulcram faciem describeret, Gratias in genis saltare dixisse, nam hoc ab ipso Alciphrone profectum videtur: verum Eratosthenes, si ei vindicandus est versus, potuit in carmine aliquo dicere de Gratiis, quae et olim ipsius preces exaudiverint, quasque nunc quoque sibi propitias fore existimat:

[Οἷαι πρίν ποτ' ἀπ' 'Ορχομενὸν Χάριτες λίπον ἢ καὶ]
Νιψάμεναι κρήνης ἔδραμον 'Αργαφίης.

potuitque hoc in ipso Erigones prooemio expositum esse. Sed incerta sane ista sunt; itaque nolo repugnare, si quis, quod etiam Meinekius fecit, Anal. Alex. p. 282, *Parthenio* haec tribuere malit,

quemadmodum etiam alibi Herodianus Eratosthenem cum Parthenio conjungit, ut est in Etym. M. p. 170. 47. Fatendum tamen est, si scribatur: ὁ Παρθένιος ἄνευ τοῦ γ, ita ut hoc ad pentametrum pertineat, nihil omnino dici, quod non ante jam dictum fuerit, nisi quod poetae nomen additum est: quanto melius autem tunc grammaticus, qui Herodianea in breviarium redegit, scripsisset supra: οἷον παρὰ Παρθενίῳ vel οἷον Παρθένιος.

Haec igitur sunt, quae de Eratosthenis Erigone probabiliter dici posse videntur; in quibus si Osanno plerumque adversatus sum, spero id virum doctissimum mihique amicissimum non aegre laturum esse, siquidem ipse itentidem significavit, ejusmodi quaestiones quam sint ambiguae, ut in alterutram partem disputandi non desit materia. Volebam autem alia addere de Phileta, cujus carmina olim jam attigi*) et de Callimachi elegia, quae inscripta fuit Ἀργοῦς οἰκισμοί, (non Ἄργους οἰκισμός, ut perquam inepte apud Suidam legitur,) cujus memoriam plane obliteratam ex parte jam Alphonsus Heckerus instauravit, sed de his exponam alia oblata academica opportunitate vel ut rectius dicam necessitate.

---

*) Illud tantum hic adjungo, versum, quem alias jam adjeci:

Καί κεν Ἀθηναίης δολιχαόρου

ex scholiis Homericis ad Il. Ξ v. 385, ubi versus extat poetae nomine non addito, sic esse redintegrandum:

Καί κεν Ἀθηναίης δολιχαόρου ἱερὸν ἄστυ.

Porro addo hemistichium ex Bibliothecae Coislinianae cod. 176: Τὸ αἰδῶς ὁ Φιλητᾶς ἄνευ τοῦ σ προηνέγκατο εἰπών·

Ἀγαθὴ δ' ἐπὶ ἤθεσιν αἰδώ.

Quod nescio unde aliquando adscripsi, nam Montefalconius nihil ex isto codice affert.

Jam vero revertamur ad id, cujus causa haec ipsa proludendi opera suscepta est. Instat enim in d. XX Augusti

SERENISSIMI PRINCIPIS ELECTORALIS, CONSORTIS REGIMINIS HASSIAE, DOMINI NOSTRI CLEMENTISSIMI,

FRIDERICI GUILIELMI

natalis, pie et cum summa divinae providentiae veneratione celebrandus, cujus diei splendorem vir illustrissimus et clarissimus, collega conjunctissimus,

EDUARDUS PLATNER,

J. U. D. ET P. P. O.

oratione in auditorio majore habenda illustrabit. Huic igitur solemnitati ut frequentes interesse, oratorem publice constitutum audire, bonaque vota concipienti favere velint, *Magnificus Academiae Prorector*, *Magnificus Procancellarius*, *Professores omnium ordinum summe venerabiles, illustres et consultissimi, experientissimi, excellentissimi, quotquot praeterea in quocunque honoris ac dignitatis gradu constituti bene Academiae cupiunt et bonis artibus favent, juvenes denique Minervae sacris operantes, ornatissimi atque suavissimi,* ea qua par est observantia oro rogoque.

Marburgi d. II. Augusti MDCCCXLVI.